Ministry of Digital Governance
Digitally signed by Ministry of Digital Governance
Date: 2026.10.05 09:43:29 EEST
Reason:
Location: Athens

2026.10.05 09:31:19
Ακριβές Αντίγραφο

Αρ Πρωτ:ΕΞΕ 356870/05-10-2026

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα
Συλλογικών Οργάνων

Ταχ. Δ/νση : Μ. Καρδιωτίσσης 56
Ταχ. Κώδικας : 712 01
Πληροφορίες : Ελευθερία Χατζάκη
Τηλέφωνο : 281000 2232
e-mail : tyso@crete.gov.gr

Ηράκλειο
Αρ.πρωτ.

ΠΡΟΣ: - Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας Π.Κ

ΚΟΙΝ:
- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Αναπληρωτή Περιφερειάρχη
- Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού και Ισότητας Π.Κ.
- Εκτελεστικό Γραμματέα Π.Κ.
- Ειδική Γραμματέα Π.Κ.

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθ. **97/2026** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου.

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα, αντίγραφο της αριθμ**. 97/2026** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου **(πρακτικό Ν° 20/25-09-2026),** που αφορά στην **Έγκριση Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης Κρήτης για την Ισότητα των Φύλων για την περίοδο 2026-2028.**

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Βαρδιάμπαση Νίκη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ Νº 20/25-09-2026
Αριθμός Απόφασης: 97/2026

Στο Ηράκλειο σήμερα **Παρασκευή 25 Σεπτεμβρίου 2026 και ώρα 12.00 μ.μ.** στο Ηράκλειο (στο νέο κτίριο της Περιφέρειας Κρήτης, Μονής Καρδιωτίσσης 56, ισόγειο), συνήλθαν σε συνεδρίαση **δια ζώσης** τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Κρήτης που αναδείχθηκαν κατά τις εκλογές της 08ης Οκτωβρίου 2023 και ανακηρύχθηκαν με την αριθμ. 39/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου και την αριθμ. 101/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Χανίων, ύστερα από τη με αριθμ. πρωτ. **338055/21-09-2026** πρόσκληση της προέδρου του**.**

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης, καθώς και οι περιφερειακοί σύμβουλοι κ.κ.: Αλεξάκης Γιώργος, Ανδρουλάκης Ιωάννης (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου), Βάμβουκας Μιχάλης (Πατάρης) (Αντιπεριφερειάρχης Επιχειρηματικότητας ΠΚ), Βάρδα Μαρία, Βοργιάς Στυλιανός (Στέλιος) (Αντιπεριφερειάρχης Κοινωνικής Πολιτικής και Αλληλεγγύης ΠΚ), Βρύσαλης Δημήτρης, Δανέλλης Σπυρίδων, Δερμιτζάκη-Ουρανού Ευαγγελία (Λίτσα), Ζάχαρης Ευάγγελος, Ιερωνυμάκης Πρίαμος, Καλογερής Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Χανίων), Καμπουράκης Εμμανουήλ (Αντιπεριφερειάρχης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών ΠΚ), Καρτσάκης Γεώργιος, Κλώντζας Μιχαήλ (Αντιπεριφερειάρχης Εξωστρέφειας ΠΚ), Κουτεντάκη Θεοδώρα (Αντιπεριφερειάρχης Νέας Γενιάς και Νεανικής Επιχειρηματικότητας ΠΚ), Κώτσογλου Κυριάκος, Λιονή Μαρία (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου), Μαλανδράκη – Κρασουδάκη Σοφία (πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου), Μανούσακας Ιωάννης (Βλαντάς), Μανουσάκης Νικόλαος, Μαράκη - Μπελαδάκη Ελένη, Μαρινάκης Αλέξανδρος, Ματαλλιωτάκης Γεώργιος, Μηλάκη Γεωργία (Γωγώ) (Αντιπεριφερειάρχης Πολιτισμού και Ισότητας ΠΚ), Μπαλαντίνος Σπυρίδων (Αντιπεριφερειάρχης διασύνδεσης του Πρωτογενούς τομέα με τον Τουρισμό ΠΚ), Ξυλούρης Νικόλαος (Νικολάτσος) (Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος ΠΚ), Παπαβασιλείου Νεκτάριος, Παπαδάκης Γεώργιος (πυρηνικός), Πιτσούλης Γεώργιος Αναπληρωτής Περιφερειάρχης), Σαρρής Μιχαήλ (Αντιπεριφερειάρχης Μεταφορών και Επικοινωνιών ΠΚ), Σκουλάς Νικόλαος, Σμπώκος Βασίλειος, Συριγωνάκης Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου), Τζεδάκης Σταύρος (Αντιπεριφερειάρχης Αγροτικής Οικονομίας ΠΚ), Τσαπάκος Γεώργιος (Αντιπεριφερειάρχης Πολιτικής Προστασίας ΠΚ), Τσουδερός Ευάγγελος, Φασουλάκης Κωνσταντίνος, Φλεμετάκης Ευστράτιος (Στρατής), Φραγκάκης Εμμανουήλ (Μανώλης), Χαιρετάκης Μιχαήλ, και Χαριτάκη - Μακράκη Χρυσάνθη (Χρύσα).

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν οι κ.κ. Αναστασάκης Ιωάννης, Βλάσση Ελένη, Λεονταράκης Ιωάννης, και Τερζής Λεωνίδας (Δάκης),

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν ακόμα οι κ.κ.: Κεγκέρογλου Βασίλης Δήμαρχος Δήμου Μινώα Πεδιάδος, Πετραντωνάκη Μαρία Διευθύντρια Περιφερειακής Αναπτυξιακής Εταιρείας Κρήτης Α.Ε. (Π.ΑΝ.ΕΤΑΙ.Κ.) Αγαπάκης

Γεώργιος προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Π.Κ., Κριτσωτάκης Μαρίνος προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Ανάπτυξης Π.Κ., Σουλτάτου Ιωάννα προϊσταμένη Διεύθυνσης Οικονομικού Π.Κ., Αλεξάκης Νικόλαος προϊστάμενος Διεύθυνσης Τουρισμού Π.Κ., Καναβάκη Μαρία υπάλληλος Αυτοτελούς Γραφείου Ισότητας Π.Κ., Ατσαλάκης Μιχαήλ υπάλληλος Αυτοτελούς Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων Π.Κ., και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη, Γιατρομανωλάκη Ευαγγελία, Θωμά Μισέλ, Νικάκη Δέσποινα, Πατεράκη Μαρία και Χατζάκη Ελευθερία υπάλληλοι του Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων ΠΚ.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία η Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

Θέμα 1.2ο: Έγκριση Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης Κρήτης για την Ισότητα των Φύλων για την περίοδο 2026-2028

Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχοντας υπόψη:

1. **Τις διατάξεις:**
   α) του **Ν. 2690/1999:** «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,
   β) του **Ν. 3852/2010** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/7-6-2010,Τεύχος Α'),
   γ) του Ν. **5314/2026** (ΦΕΚ 103 Α/29-06-2026): «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης», **όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.**
2. Την αριθμ. 10650/24-11-2025 απόφαση Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και το ΦΕΚ 6523/08-12-2025, τεύχος Β΄, που αφορά την **«Τροποποίηση Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας Περιφέρειας Κρήτης».**
3. Την αριθμ. **71/2026** (πρακτικό Νο 16/01-07-2026) **απόφαση του Π.Σ. που** αφορά **στην «εκλογή Προεδρείου του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης»,** για τη δεύτερη θητεία της τρέχουσας περιφερειακής περιόδου (2024-2028) και συγκεκριμένα κατά την περίοδο από 01/07/2026 και έως 31/12/2028.
4. Το με αριθμ. πρωτ. **336378/18-09-2026** έγγραφο του **Αυτοτελούς Γραφείου Ισότητας Π.Κ,** στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:
   Έχοντας υπόψη:
   1. Τα άρθρα 4 και 116 του Ελληνικού Συντάγματος (ΦΕΚ 85/Α/18-04-2001).
   2. Τα άρθρα 120 και 186 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α/07-06-2010).
   3. Τις δεσμεύσεις που απορρέουν από την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες», η οποία συνυπογράφηκε από την Περιφέρεια Κρήτης στις 09-12-2011.
   4. Τους δώδεκα (12) στρατηγικούς στόχους και τις επιμέρους δράσεις της Διακήρυξης και Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου.
   5. Τον Ν. 1342/1983 (ΦΕΚ 39/Α), με τον οποίο κυρώθηκε χωρίς επιφύλαξη η «Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών» (CEDAW).
   6. Τις Προτεραιότητες της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Μια Ένωση ισότητας – Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020–2025».
   7. Τους Στόχους της Στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Έμφυλη Ισότητα 2024-2029.
   8. Τις προτεραιότητες της Στρατηγικής για την Έμφυλη Ισότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2026-2030.

9. Τις συστάσεις του Οδικού Χάρτη για τα Δικαιώματα των Γυναικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COM(2025) 97 final.
10. Τον Ν. 3769/2009 (ΦΕΚ 105/Α) για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών ως προς την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών.
11. Τον Ν. 3896/2010 (ΦΕΚ 207/Α) για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.
12. Τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (Ν. 3528/2007, ΦΕΚ 26/Α).
13. Την υπ' αριθμ. 55/2018 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου (Απόσπασμα Πρακτικού 6/24-05-2018).
14. Τον Ν. 4531/2018 (ΦΕΚ Α' 62/05-04-2018) για την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης).
15. Τον Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ Α' 50/26-03-2019) για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την πρόληψη/καταπολέμηση της έμφυλης βίας.
16. Τον Ν. 4808/2021 (ΦΕΚ Α' 101/19-06-2021) για την Προστασία της Εργασίας και την κύρωση της Σύμβασης 190 της ΔΟΕ για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας.
17. Την υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.64/946/οικ.858/19-01-2023 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 343/26-01-2023) με θέμα «Πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας και παρενόχλησης στην εργασία σε φορείς του Δημοσίου».
18. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025.
19. Τους Άξονες Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Σχεδίου Υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2030.
20. Την υπ' αριθμ. 1218/16-02-2021 απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Έγκριση τροποποίησης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Κρήτης» (ΦΕΚ Β' 762/26-02-2021).
21. Την Αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα μεταξύ Γυναικών και Ανδρών στην Τοπική Ζωή, όπως τροποποιήθηκε το 2022 από την Επιτροπή Πολιτικής του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών και υπεγράφη από τον Περιφερειάρχη Κρήτης, κο Σταύρο Αρναουτάκη, στις 6 Μαρτίου 2026.
22. Την παρουσίαση του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028, στις 6 Μαρτίου 2026, στην 1η συνεδρίαση της Π.ΕΠ.ΙΣ. Κρήτης με τη συμμετοχή των Δ.ΕΠ.ΙΣ. για το έτος 2026.
23. Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028.

Η Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων Κρήτης, Αντιπεριφερειάρχης στον Τομέα του Πολιτισμού και της Ισότητας κα Γεωργία Μηλάκη εισηγείται την έγκριση Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων για την Κρήτη για την περίοδο 2026-2028.

Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζονται το κοινωνικό, θεσμικό και νομικό πλαίσιο του Σχεδίου, η διάγνωση των αναγκών, το όραμα και οι επιμέρους στόχοι, η μεθοδολογία εκπόνησης και παρακολούθησής του, καθώς και η αναλυτική περιγραφή των δράσεων ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Πίνακας Περιεχομένων

1. **Εισαγωγή**
2. **Κοινωνικό, θεσμικό και νομικό πλαίσιο**
3. **Διάγνωση των αναγκών για την αντιμετώπιση των έμφυλων ανισοτήτων**

4. **Όραμα και στόχοι**
5. **Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028**
   - **5.1.** Άξονες προτεραιότητας Σχεδίου Δράσης
   - **5.2.** Χρονοδιάγραμμα
   - **5.3.** Υλοποίηση και παρακολούθηση
   - **5.4.** Προϋπολογισμός
   - **5.5.** Μεθοδολογία εκπόνησης
6. **Αναλυτική περιγραφή δράσεων ανά άξονα προτεραιότητας**

i. **Άξονας Προτεραιότητας 1:** Προώθηση της έμφυλης ισότητας και πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και των διακρίσεων λόγω φύλου.

- **a.** Δράση 1.1: Ενίσχυση και επέκταση της 16ήμερης Εκστρατείας Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και των Κοριτσιών (25/11–10/12).
- **b.** Δράση 1.2: Σχεδιασμός και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- **c.** Δράση 1.3: Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος πρόληψης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας.
- **d.** Δράση 1.4: Ανάπτυξη του προγράμματος «Bystander-Δεν μένω/Δεν μένουμε θεατές».
- **e.** Δράση 1.5: Διαμόρφωση ορατών σημείων έμφυλης ισότητας- επέκταση του προγράμματος «Street Art/ Graffiti for Equality & Human Rights».
- **f.** Δράση 1.6: Διαμόρφωση ορατών σημείων πρόληψης της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο.

ii. **Άξονας Προτεραιότητας 2:** Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα και προώθηση της ισότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- **a.** Δράση 2.1: Επέκταση του προγράμματος «Digital Safety», σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας.
- **b.** Δράση 2.2: Επέκταση του προγράμματος «Η σεξουαλική εκπαίδευση ως εργαλείο πρόληψης της έμφυλης βίας και της κακοποίησης λόγω φύλου».
- **c.** Δράση 2.3: Ενίσχυση των δράσεων που βασίζονται στο εκπαιδευτικό-βιωματικό εργαλείο «Το Δέντρο της Ισότητας».
- **d.** Δράση 2.4: Ανάπτυξη δικτύου σχολείων για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων-Σήμα Ισότητας/Σχολεία Πρέσβεις της Ισότητας.
- **e.** Δράση 2.5: Επέκταση του Διήμερου Φεστιβάλ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ισότητας-«Equality4Crete-Do the right thing».
- **f.** Δράση 2.6: Ανάπτυξη σχολικών πρεσβευτών/τριών Προώθησης της Ισότητας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- **g.** Δράση 2.7: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος πρόληψης της κακοποίησης και παρενόχλησης λόγω φύλου «Ελένη Τοπαλούδη-Βαγγέλης Γιακουμάκης».

iii. **Άξονας Προτεραιότητας 3:** Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών και στελεχών πρώτης γραμμής για τη διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.

- **a.** Δράση 3.1: Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος επιμόρφωσης «Frontline Gender Response», για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (βασικός κύκλος).
- **b.** Δράση 3.2: Υλοποίηση εξειδικευμένων εργαστηρίων εφαρμογής Πρωτοκόλλων Ασφαλείας, για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των

Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (πρακτική άσκηση & προσομοιώσεις).

iv. **Άξονας Προτεραιότητας 4:** Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε ηγετικές θέσεις, στην επιχειρηματικότητα, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην πολιτική.
   - **a.** Δράση 4.1: Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών.
   - **b.** Δράση 4.2: Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων διασφάλισης χώρων εργασίας απαλλαγμένων από βία, στερεότυπα και διακρίσεις.
   - **c.** Δράση 4.3: Σχεδιασμός και ανάπτυξη θερινών σχολείων και εργαστηρίων για κορίτσια στα επαγγέλματα STEM και των αγοριών στα επαγγέλματα HEAL - Αξιοποίηση Πρωτοβουλιών «Girls Go STEM» και «Boys in HEAL».
   - **d.** Δράση 4.4: Δράσεις ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών μέσω της ανάδειξης γυναικών προτύπων στις επιστήμες, την επιχειρηματικότητα, την ηγεσία, τον πολιτισμό, την πολιτική και τον αθλητισμό.
   - **e.** Δράση 4.5: Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων «WomenUpCrete».
   - **f.** Δράση 4.6: Συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής στις τοπικές κοινωνίες- Μείωση του έμφυλου χάσματος στην οικιακή εργασία και φροντίδα.
   - **g.** Δράση 4.7: Μείωση της «φτώχειας γένους θηλυκού»-πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης.
   - **h.** Δράση 4.8: Δεξιότητες και πρόσβαση σε ποιοτική απασχόληση για γυναίκες σε αγροτικές/ορεινές κοινότητες.
   - **i.** Δράση 4.9: Συμβουλευτική καθοδήγηση για επαγγελματική εξέλιξη και επιστροφή στην εργασία.

v. **Άξονας Προτεραιότητας 5:** Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης, συνεργασία και δικτύωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
   - **a.** Δράση 5.1: Κατάρτιση στη χρήση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας, των μελών της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. και των στελεχών της Περιφέρειας Κρήτης και των Δήμων.
   - **b.** Δράση 5.2: Σχεδιασμός του Χάρτη Ισότητας της Περιφέρειας Κρήτης και δημιουργία ψηφιακού κόμβου ισότητας.
   - **c.** Δράση 5.3: Παρακολούθηση και καταγραφή της έμφυλης κατανομής στα συλλογικά όργανα της Περιφέρειας Κρήτης.
   - **d.** Δράση 5.4: Εφαρμογή του Gender Impact Assessment σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης
   - **e.** Δράση 5.5: Πιλοτική και σταδιακή εφαρμογή του Gender Budgeting.
   - **f.** Δράση 5.6: Συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση πολιτικών ισότητας.

vi. **Άξονας Προτεραιότητας 6:** Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, στις υπηρεσίες και στην περιβαλλοντική πολιτική.
   - **a.** Δράση 6.1: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Ασφαλείς και Συμπεριληπτικοί Πολιτιστικοί Χώροι».
   - **b.** Δράση 6.2: Διαμόρφωση και πιλοτική εφαρμογή Ενιαίου Πρωτοκόλλου «Safe Services-Safe Events-Safe Spaces».
   - **c.** Δράση 6.3: Σχεδιασμός και υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων παραστατικών τεχνών για την πρόληψη της έμφυλης βίας.
   - **d.** Δράση 6.4: «Safe Sport»: Πρόληψη, προστασία και συμπερίληψη στον αθλητισμό.
   - **e.** Δράση 6.5: Έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

vii. **Άξονας Προτεραιότητας 7:** Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα–Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη.

a. Δράση 7.1: Περιφερειακή καμπάνια πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης για τους γυναικολογικούς καρκίνους, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τη μυοσκελετική υγεία «Νωρίς είναι καλύτερα».
b. Δράση 7.2: Ένταξη της έμφυλης οπτικής στην ψυχική υγεία-υποστήριξη της ψυχικής υγείας των γυναικών.
c. Δράση 7.3: Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για τα έμφυλα στερεότυπα στον πόνο και στη διάγνωση.
d. Δράση 7.4: Συμπεριληπτικές και ασφαλείς υπηρεσίες υγείας για τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.
e. Δράση 7.5: Συμπεριληπτική και ευαισθητοποιημένη φροντίδα υγείας και κοινωνική φροντίδα με την οπτική του φύλου.
f. Δράση 7.6: Αναπαραγωγική υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός.
7. Συμπεράσματα

1. Εισαγωγή

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων της Περιφέρειας Κρήτης 2026-2028» αποτελεί το επίσημο στρατηγικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας και διακρίσεων και την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις δημόσιες πολιτικές. Το Σχέδιο ευθυγραμμίζεται με το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές θεσμικό πλαίσιο και βασίζεται στην εμπειρία των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης. Διαρθρώνεται σε επτά άξονες προτεραιότητας, με σαφώς ορισμένους στόχους, δράσεις, δείκτες παρακολούθησης και μηχανισμούς αξιολόγησης. Κεντρικό του όραμα είναι η Κρήτη να λειτουργεί ως Περιφέρεια πρότυπο στην προώθηση της έμφυλης ισότητας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της πρόληψης της βίας και της κοινωνικής συνοχής, με ενεργή συμμετοχή των θεσμών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών.

Η έμφυλη ισότητα και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας και βασικές προϋποθέσεις κοινωνικής συνοχής, βιώσιμης ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης. Παρά τις θεσμικές κατακτήσεις των τελευταίων δεκαετιών, οι έμφυλες ανισότητες και η έμφυλη βία εξακολουθούν να υφίστανται σε πολλαπλά επίπεδα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής. Η Περιφέρεια Κρήτης, αναγνωρίζοντας τον ρόλο της στην πρόληψη και αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων, εκπονεί το παρόν Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης ως ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής και παρέμβασης για την περίοδο 2026-2028.

Το Σχέδιο Δράσης εδράζεται στο Σύνταγμα της Ελλάδας, στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, στις στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έμφυλη ισότητα και στα εθνικά σχέδια δράσης. Παράλληλα, λαμβάνει υπόψη το κοινωνικό πλαίσιο της Κρήτης, τις ιδιαίτερες γεωγραφικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και οι ευάλωτες ομάδες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η διάγνωση των αναγκών για το σχεδιασμό του παρόντος Σχεδίου Δράσης βασίζεται στην αποτίμηση των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης, στα αιτήματα και τις προτάσεις φορέων, σχολικών κοινοτήτων και οργανώσεων και στα διαθέσιμα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα. Αναδεικνύεται η ανάγκη για συστηματική πρόληψη της έμφυλης βίας, ενίσχυση των μηχανισμών προστασίας, εκπαίδευση επαγγελματιών, ενδυνάμωση των γυναικών και οριζόντια ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές.

2. Κοινωνικό, θεσμικό και νομικό πλαίσιο

Το παρόν Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα εκπονήθηκε λαμβάνοντας υπόψη:

- Τα άρθρα 4 και 116 του Ελληνικού Συντάγματος (ΦΕΚ 85/Α/18-04-2001).
- Τα άρθρα 120 και 186 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α/07-06-2010).
- Τις δεσμεύσεις που απορρέουν από την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες», η οποία συνυπογράφηκε από την Περιφέρεια Κρήτης στις 09-12-2011.
- Τους δώδεκα (12) στρατηγικούς στόχους και τις επιμέρους δράσεις της Διακήρυξης και Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου.
- Τον Ν. 1342/1983 (ΦΕΚ 39/Α), με τον οποίο κυρώθηκε χωρίς επιφύλαξη η «Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών» (CEDAW).
- Τις Προτεραιότητες της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Μια Ένωση ισότητας – Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020–2025».
- Τους Στόχους της Στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Έμφυλη Ισότητα 2024-2029.
- Τις προτεραιότητες της Στρατηγικής για την Έμφυλη Ισότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2026-2030.
- Τις συστάσεις του Οδικού Χάρτη για τα Δικαιώματα των Γυναικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COM(2025) 97 final.
- Τον Ν. 3769/2009 (ΦΕΚ 105/Α) για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών ως προς την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών.
- Τον Ν. 3896/2010 (ΦΕΚ 207/Α) για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.
- Τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (Ν. 3528/2007, ΦΕΚ 26/Α).
- Την υπ' αριθμ. 55/2018 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου (Απόσπασμα Πρακτικού 6/24-05-2018).
- Τον Ν. 4531/2018 (ΦΕΚ Α' 62/05-04-2018) για την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης).
- Τον Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ Α' 50/26-03-2019) για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την πρόληψη/καταπολέμηση της έμφυλης βίας.
- Τον Ν. 4808/2021 (ΦΕΚ Α' 101/19-06-2021) για την Προστασία της Εργασίας και την κύρωση της Σύμβασης 190 της ΔΟΕ για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας.
- Την υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.64/946/οικ.858/19-01-2023 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 343/26-01-2023) με θέμα «Πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας και παρενόχλησης στην εργασία σε φορείς του Δημοσίου».
- Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025.
- Τους Άξονες Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Σχεδίου Υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2030.
- Την υπ' αριθμ. 1218/16-02-2021 απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Έγκριση τροποποίησης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Κρήτης» (ΦΕΚ Β' 762/26-02-2021).
- Την Αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα μεταξύ Γυναικών και Ανδρών στην Τοπική Ζωή, όπως τροποποιήθηκε το 2022 από την Επιτροπή Πολιτικής του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών και υπεγράφη από τον Περιφερειάρχη Κρήτης, κο Σταύρο Αρναουτάκη, στις 6 Μαρτίου 2026.

- Την παρουσίαση του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028, στις 6 Μαρτίου 2026, στην 1η συνεδρίαση της Π.ΕΠ.ΙΣ. Κρήτης με τη συμμετοχή των Δ.ΕΠ.ΙΣ. για το έτος 2026.
- Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028.

3. Διάγνωση αναγκών για την προώθηση της έμφυλης ισότητας

Η διάγνωση αναγκών αποτελεί το θεμέλιο του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης και αποσκοπεί στην τεκμηριωμένη αποτύπωση των έμφυλων ανισοτήτων, των κενών πολιτικής και των αναδυόμενων προκλήσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Βασίζεται στην ανάλυση διαθέσιμων δεδομένων και εμπειρικών ευρημάτων (δείκτες, στατιστικά, αναφορές φορέων), καθώς και στη συστηματική καταγραφή αιτημάτων και αναγκών από τη σχολική κοινότητα, τις υπηρεσίες πρώτης γραμμής, τους Δήμους και την κοινωνία των πολιτών. Ειδικότερα, η διάγνωση εστιάζει:

- Στην έκταση και τα χαρακτηριστικά της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και στην ανάγκη εφαρμογής ενιαίων διαδικασιών πρόληψης/αντιμετώπισης και ασφαλών παραπομπών.
- Στις πολλαπλές και διαθεματικές διακρίσεις που υφίστανται γυναίκες και κορίτσια (ηλικία, αναπηρία, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, προσφυγικό/μεταναστευτικό καθεστώς, ΛΟΑΤΚΙ+ ταυτότητες).
- Στα έμφυλα στερεότυπα που επηρεάζουν την εκπαίδευση, την εργασία, την υγεία, τη συμμετοχή στη δημόσια ζωή και την πρόσβαση σε πόρους.
- Στα οργανωτικά και θεσμικά εμπόδια ενσωμάτωσης της οπτικής του φύλου στις δημόσιες πολιτικές (εργαλεία, ικανότητες, δεδομένα, λογοδοσία).

Η διάγνωση καταλήγει σε προτεραιοποίηση αναγκών και σε σαφή πεδία παρέμβασης, τα οποία μεταφράζονται σε στρατηγικούς άξονες, δράσεις και δείκτες παρακολούθησης**.**

4. Όραμα και στόχοι

Όραμα του Σχεδίου είναι η Κρήτη να αποτελεί Περιφέρεια πρότυπο στην προώθηση της ουσιαστικής έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω πολιτικών πρόληψης, συμμετοχής, διαφάνειας και κοινωνικής λογοδοσίας. Η έμφυλη ισότητα αντιμετωπίζεται ως οριζόντια προτεραιότητα που ενσωματώνεται στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών, με έμφαση στη συμπερίληψη και στη διαθεματική προσέγγιση. Βασικοί στόχοι του Σχεδίου είναι:

- Η μείωση των έμφυλων ανισοτήτων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, πολιτιστικής και δημόσιας ζωής.
- Η πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας με ενιαία πρωτόκολλα, ενημέρωση, εκπαίδευση και αποτελεσματικές διαδικασίες αναφοράς και παραπομπής.
- Η ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών, ιδίως όσων αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, με δράσεις υποστήριξης, πρόσβασης και συμμετοχής.
- Η θεσμική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) σε πολιτικές, υπηρεσίες, προγράμματα και προϋπολογισμούς (gender budgeting).
- Η ενίσχυση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και η ανάπτυξη συνεργασιών/δικτύων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Η πρόληψη και η αποτελεσματική ανταπόκριση στην έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία, με ιδιαίτερη έμφαση στις πολλαπλές ευαλωτότητες των επιζωσών και στην ενίσχυση τοπικών δικτύων προστασίας και υποστήριξης, ιδίως στην ενδοχώρα και στις απομακρυσμένες περιοχές της Κρήτης.

5. Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα 2026-2028

Η Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων Κρήτης και Αντιπεριφερειάρχης Πολιτισμού και Ισότητας, κυρία Γεωργία Μηλάκη, εισηγείται την έγκριση του «Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028», το οποίο συνιστά ένα ολοκληρωμένο, συνεκτικό πλαίσιο πολιτικής της Περιφέρειας Κρήτης.

Το Σχέδιο Δράσης ευθυγραμμίζεται πλήρως με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), τις στρατηγικές και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και με τις σχετικές Οδηγίες, συστάσεις και κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης και των διεθνών οργανισμών. Όραμα του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης είναι η Κρήτη να λειτουργεί ως Περιφέρεια πρότυπο στην προώθηση της ουσιαστικής έμφυλης ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσα από πολιτικές με σαφή προσανατολισμό, μετρήσιμους στόχους, λογοδοσία και απτά αποτελέσματα για τις γυναίκες, τα κορίτσια και όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου.

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028» αποτελεί το επίσημο στρατηγικό και επιχειρησιακό εργαλείο της Περιφέρειας Κρήτης για την προώθηση της ουσιαστικής και όχι τυπικής ισότητας των φύλων, την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, την προστασία και προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση όλων των δημόσιων πολιτικών της Περιφέρειας.

Το Σχέδιο έχει τριετή διάρκεια, είναι πλήρως εναρμονισμένο με το εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο και συγκροτεί ένα επίσημο πλαίσιο επιχειρησιακού και στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο οργανώνεται σε σαφείς άξονες προτεραιότητας, με συγκεκριμένες δράσεις, συνοδεύεται από δείκτες παρακολούθησης και αποτίμησης αποτελεσμάτων και ενισχύει τη διατομεακή συνεργασία.

Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης βασίζεται:

- Στην κεφαλαιοποίηση της εμπειρίας, της γνώσης και των αποτελεσμάτων των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης (2018-2022 και 2023-2025)
- Στη συστηματική αποτύπωση και αξιολόγηση των αναγκών της σχολικής κοινότητας, των φορέων, των επαγγελματιών και της κοινωνίας των πολιτών
- Στην ανταπόκριση στις διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές υποχρεώσεις της χώρας για την έμφυλη ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Στις αρχές της συμμετοχικότητας, της διαφάνειας και της κοινωνικής λογοδοσίας

Με το παρόν Σχέδιο, η Περιφέρεια Κρήτης επιβεβαιώνει έμπρακτα τη δέσμευσή της ως προς την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα της και ως προς τη συστηματική επένδυση στην πρωτογενή πρόληψη, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση, με έμφαση στη σχολική, πανεπιστημιακή και ευρύτερη κοινότητα, αξιοποιώντας τη γνώση, τις καλές πρακτικές και την εμπειρία των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η προσβασιμότητα ορίζεται ως οριζόντια αρχή του Σχεδίου σύμφωνα με τη φυσική, ψηφιακή, επικοινωνιακή και πληροφοριακή της διάσταση. Όλες οι δράσεις, υπηρεσίες και παρεμβάσεις θα σχεδιάζονται εξαρχής με όρους καθολικής προσβασιμότητας.

5.1 Άξονες προτεραιότητας Σχεδίου Δράσης

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028» διαρθρώνεται σε επτά (7) βασικούς άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι συγκροτούν

ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακής δράσης της Περιφέρειας Κρήτης. Οι άξονες προτεραιότητας μεταφράζουν τους στρατηγικούς στόχους σε στοχευμένες, εφαρμόσιμες παρεμβάσεις πρόληψης, ενδυνάμωσης και θεσμικής ενσωμάτωσης της οπτικής του φύλου. Η υλοποίησή τους βασίζεται σε συνεργασίες με τους Δήμους, τη σχολική κοινότητα, την κοινωνία των πολιτών, καθώς και τα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, με σκοπό τη μέγιστη γεωγραφική κάλυψη και τον πολλαπλασιασμό του κοινωνικού αποτυπώματος. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων στηρίζεται σε δείκτες και μηχανισμούς λογοδοσίας, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και η συνεχής βελτίωση των παρεμβάσεων.

Οι άξονες αυτοί αποτυπώνουν τις κύριες θεματικές προτεραιότητες της Περιφέρειας για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλους τους τομείς δημόσιας πολιτικής, και αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη στοχευμένων δράσεων και προγραμμάτων, ως ακολούθως:

- **Άξονας Προτεραιότητας 1:** Προώθηση της έμφυλης ισότητας και πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και των διακρίσεων.
- **Άξονας Προτεραιότητας 2:** Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα και προώθηση της ισότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- **Άξονας Προτεραιότητας 3:** Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών και στελεχών πρώτης γραμμής για τη διαχείριση περιστατικών βίας.
- **Άξονας Προτεραιότητας 4:** Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε ηγετικές θέσεις, στην επιχειρηματικότητα, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην πολιτική.
- **Άξονας Προτεραιότητας 5:** Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης, συνεργασία και δικτύωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- **Άξονας Προτεραιότητας 6:** Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, στις υπηρεσίες και στην περιβαλλοντική πολιτική.
- **Άξονας Προτεραιότητας 7:** Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα–Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη.

5.2 Χρονοδιάγραμμα

Το Σχέδιο υλοποιείται σε τριετή ορίζοντα (2026-2028), με σαφή χρονική διάρθρωση και μηχανισμούς παρακολούθησης, ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια, η αποτελεσματικότητα και η δυνατότητα αναπροσαρμογής των παρεμβάσεων. Ειδικότερα, προβλέπονται:

• Ετήσιος προγραμματισμός δράσεων, με εξειδίκευση στόχων, χρονοδιαγράμματος και υπευθύνων υλοποίησης.

• Ενδιάμεση αποτίμηση στο τέλος κάθε έτους, με απολογισμό προόδου, αξιολόγηση δεικτών και εντοπισμό αναγκών αναπροσαρμογής.

• Τελική συνολική αξιολόγηση στο τέλος του 2028, με αποτίμηση αποτελεσμάτων, επιπτώσεων και βιωσιμότητας των παρεμβάσεων, καθώς και διατύπωση προτάσεων για τη συνέχεια της πολιτικής ισότητας.

Οι δράσεις θα κατανεμηθούν ισόρροπα στις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη γεωγραφικά, κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, με δυνατότητα ευέλικτης προσαρμογής ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες των κοινοτήτων και τα ευρήματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης.

5.3 Υλοποίηση και παρακολούθηση

Η υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης πραγματοποιείται από το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας και την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (Π.ΕΠ.ΙΣ.) Κρήτης, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πολιτισμού και Αθλητισμού της Περιφέρειας Κρήτης, τους Δήμους, τις Δ.ΕΠ.ΙΣ., το Δίκτυο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, τα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, τη σχολική κοινότητα, τους πολιτιστικούς και αθλητικούς φορείς, τις γυναικείες οργανώσεις και συλλογικότητες και τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Η εφαρμογή του Σχεδίου βασίζεται σε συντονισμένη δράση και σαφή κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων, με στόχο την αποτελεσματική υλοποίηση των παρεμβάσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου διασφαλίζεται μέσω συστήματος δεικτών παρακολούθησης, που καλύπτουν τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές διαστάσεις των δράσεων, καθώς και μέσω:

- Ετήσιων αναφορών προόδου και απολογιστικών εκθέσεων, ανά στρατηγικό άξονα.
- Συστηματικής συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, με αποτύπωση αποτελεσμάτων, συμμετοχών και γεωγραφικής κάλυψης.
- Μηχανισμών ανατροφοδότησης και συντονισμού, που επιτρέπουν την έγκαιρη αναγνώριση προκλήσεων και την προσαρμογή των δράσεων όπου απαιτείται.

Η διαδικασία παρακολούθησης ενισχύει τη διαφάνεια, τη θεσμική λογοδοσία και την ποιότητα των παρεμβάσεων, διασφαλίζοντας ότι οι δράσεις του Σχεδίου ευθυγραμμίζονται με τους στρατηγικούς στόχους και ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Για την υποστήριξη της υλοποίησης, παρακολούθησης και περιοδικής αξιολόγησης του Σχεδίου δύναται να συγκροτείται Ομάδα Εργασίας / Επιτροπή Παρακολούθησης, με τη συμμετοχή μελών της Π.ΕΠ.ΙΣ., εκπροσώπων συναρμόδιων φορέων, ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, της 7ης ΥΠΕ και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών με σχετική εμπειρία. Η Ομάδα θα συνεδριάζει τακτικά, θα συμβάλλει στην παραγωγή εκθέσεων προόδου και θα διατυπώνει εισηγήσεις βελτίωσης και αναπροσαρμογής των παρεμβάσεων.

5.4 Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης συγκροτείται με τρόπο που διασφαλίζει τη βιωσιμότητα, τη διαφάνεια και την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και προέρχεται από συνδυασμό χρηματοδοτικών πηγών και ειδικότερα:

- Ιδίους πόρους της Περιφέρειας Κρήτης, μέσω των ετήσιων προϋπολογισμών και των πιστώσεων των αρμόδιων Διευθύνσεων.
- Εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων συγχρηματοδοτούμενων δράσεων, προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας και ειδικών προσκλήσεων για θέματα ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Συνέργειες και συμπληρωματικές χρηματοδοτήσεις με Δήμους, δημόσιους φορείς, εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η κατανομή των πόρων πραγματοποιείται με βάση τους στρατηγικούς άξονες και τις προτεραιότητες του Σχεδίου, ενώ προβλέπεται ευελιξία ανακατανομής, όπου απαιτείται, για την κάλυψη αναδυόμενων αναγκών. Η σταδιακή αύξηση των πόρων που κατευθύνονται σε δράσεις έμφυλης ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί ρητή πολιτική δέσμευση της Περιφέρειας Κρήτης, σε συνάρτηση με την ενίσχυση της θεσμικής λογοδοσίας, της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων και της εφαρμογής της οπτικής του φύλου στον δημοσιονομικό σχεδιασμό.

5.5 Μεθοδολογία εκπόνησης

Η μεθοδολογία εκπόνησης και εφαρμογής του Σχεδίου βασίζεται σε συμμετοχική, τεκμηριωμένη και διαφανή προσέγγιση, με στόχο την κοινωνική αποδοχή, τη θεσμική συνέπεια, την αποτελεσματικότητα και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων. Το Σχέδιο δεν αντιμετωπίζεται ως στατικό έγγραφο πολιτικής, αλλά ως δυναμικό εργαλείο σχεδιασμού και λογοδοσίας, το οποίο αναπροσαρμόζεται βάσει δεδομένων και ανατροφοδότησης. Η μεθοδολογία υλοποιείται μέσω:

- Συμμετοχικής διαβούλευσης και συν-διαμόρφωσης πολιτικών, με τους Δήμους και τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, τις κοινωνικές υπηρεσίες, τις δομές του Δικτύου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τις Επιτροπές Ισότητας των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και των Ερευνητικών Κέντρων, τη σχολική κοινότητα, τους επαγγελματικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Η διαβούλευση συνίσταται σε θεματικές συναντήσεις, εργαστήρια εργασίας, συλλογή γραπτών προτάσεων και καταγραφή τοπικών αναγκών ανά Περιφερειακή Ενότητα.
- Χρήσης ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, για τον σχεδιασμό, την ιεράρχηση προτεραιοτήτων και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων. Η τεκμηρίωση βασίζεται σε στατιστικά δεδομένα, απολογιστικά στοιχεία, καθώς και σε ποιοτική αξιολόγηση (ερωτηματολόγια, ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις με επαγγελματίες και ωφελούμενες/ους).
- Ενσωμάτωσης των αρχών του gender mainstreaming, της διαθεματικότητας και της συμπερίληψης, ώστε η διάσταση του φύλου να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα στάδια πολιτικής (σχεδιασμός – υλοποίηση – παρακολούθηση – αξιολόγηση), με ιδιαίτερη μέριμνα για άτομα που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις.
- Συνεχούς αξιολόγησης και ανατροφοδότησης, με ετήσιες εκθέσεις προόδου, απολογιστικά στοιχεία ανά άξονα και δυνατότητα αναπροσαρμογής δράσεων. Η αξιολόγηση εστιάζει όχι μόνο στην ποσοτική επίτευξη στόχων, αλλά και στην ποιοτική βελτίωση υπηρεσιών, στη θεσμική αλλαγή και στη μεταβολή των στάσεων και των αντιλήψεων.

Η παραπάνω μεθοδολογία διασφαλίζει ότι το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης δεν περιορίζεται σε αποσπασματικές παρεμβάσεις, αλλά συγκροτεί ένα συνεκτικό και διαρκώς εξελισσόμενο πλαίσιο πολιτικής για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κρήτη.

6. Αναλυτική περιγραφή δράσεων ανά άξονα προτεραιότητας

Άξονας Προτεραιότητας 1: Προώθηση της έμφυλης ισότητας και πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και των διακρίσεων λόγω φύλου. Ο πρώτος Άξονας Προτεραιότητας επικεντρώνεται στην πρόληψη, την ευαισθητοποίηση και την αντιμετώπιση όλων των μορφών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και των πολλαπλών και διαθεματικών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες, τα κορίτσια και άτομα λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου. Οι παρεμβάσεις του άξονα απευθύνονται στον γενικό πληθυσμό, σε γυναίκες, κορίτσια και άτομα που υφίστανται πολλαπλές και διαθεματικές διακρίσεις (άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένες, άνεργες, μονογονείς, προσφύγισσες, άστεγες, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα). Οι παρεμβάσεις του άξονα καλύπτουν δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού και στοχευμένες δράσεις για γυναίκες και ομάδες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, πολιτικές πρόληψης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας.

Στο ίδιο πλαίσιο, προβλέπεται η υλοποίηση εξειδικευμένων εκπαιδευτικών δράσεων για επαγγελματίες των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και της ψηφιακής επικοινωνίας, με στόχο την αναγνώριση και αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων και την προώθηση ισότιμων και μη σεξιστικών αναπαραστάσεων στον δημόσιο λόγο.

Δράση 1.1: Ενίσχυση και επέκταση της 16ήμερης Εκστρατείας Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και των Κοριτσιών (25/11–10/12).

Υλοποίηση υπερτοπικής εκστρατείας σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, με δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και δημόσιας κινητοποίησης από την «Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των Γυναικών» (25/11) έως την «Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» (10/12). Η εκστρατεία θα περιλαμβάνει θεματικές εκδηλώσεις, συζητήσεις, παρεμβάσεις σε σχολεία και κοινότητες, πολιτιστικές δράσεις και συνεργασίες με Δήμους, φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με στόχο τη δημιουργία σταθερού ετήσιου θεσμού πρόληψης και κοινωνικής ευαισθητοποίησης και σε συνεργασία με δημιουργούς ψηφιακού περιεχομένου, με στόχο τη διάχυση μηνυμάτων ισότητας και την ευαισθητοποίηση της νεότερης γενιάς μέσω των κοινωνικών δικτύων. Η εκστρατεία δύναται να πλαισιώνεται και από ανοιχτές δημόσιες δράσεις υψηλής ορατότητας, όπως συμβολικές διαδρομές, αθλητικές ή πολιτιστικές παρεμβάσεις και κοινοτικές εκδηλώσεις κατά της βίας. Στο πλαίσιο της εκστρατείας θα ενισχυθεί η συνεργασία με γυναικείους συλλόγους, πολιτιστικούς φορείς και συλλογικότητες της τοπικής κοινωνίας, μέσω συνδιοργάνωσης εργαστηρίων, εκδηλώσεων και διαγενεακών δράσεων που απευθύνονται σε παιδιά, νέους και νέες, γονείς, φροντιστές/τριες και στην ευρύτερη οικογένεια.

Οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θα σχεδιάζονται εξαρχής με όρους καθολικής προσβασιμότητας (π.χ. απλή γλώσσα, υπότιτλοι, διερμηνεία στη νοηματική, προσβάσιμα ψηφιακά μέσα), ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβαση όλων των γυναικών.

Δράση 1.2: Σχεδιασμός και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Σχεδιασμός, παραγωγή και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού για τις μορφές έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, τα δικαιώματα των θυμάτων/επιζωσών-επιζώντων, τους τρόπους αναζήτησης βοήθειας, καθώς και τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Το υλικό θα είναι προσβάσιμο και συμπεριληπτικό, προσαρμοσμένο σε διαφορετικές ομάδες πληθυσμού, με στόχο την ενίσχυση της πρόληψης και τη μείωση του φαινομένου της σιωπής και της υπο-αναφοράς. Η διάχυση του υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θα υποστηρίζεται και από συμμετοχικές, κοινοτικά βασισμένες δράσεις σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους και φορείς, με στόχο την ευρύτερη διάδοση των αξιών της ισότητας και της μηδενικής ανοχής στη βία και στις διακρίσεις.

Δράση 1.3: Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος πρόληψης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας.

Ανάπτυξη ολοκληρωμένου πλαισίου πρόληψης και αντιμετώπισης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας, με έμφαση στην πρόληψη, τη σαφή διαδικασία αναφοράς και την προστασία όσων καταγγέλλουν περιστατικά. Η δράση εμπεριέχει την εκπόνηση κατευθυντήριων οδηγιών, ενημέρωση/ευαισθητοποίηση στελεχών και εργαζομένων, καθώς και βασικά εργαλεία εφαρμογής (π.χ. κώδικας συμπεριφοράς, ρόλοι/αρμοδιότητες, κανάλια υποστήριξης), ώστε να ενισχυθεί ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον χωρίς διακρίσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη εξειδικευμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για στελέχη διοίκησης ανθρωπίνου δυναμικού,

προϊσταμένους/ες και διοικητικά στελέχη, με στόχο την πρόληψη, την έγκαιρη αναγνώριση και την αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην εργασία και τη δημιουργία ασφαλών και συμπεριληπτικών εργασιακών περιβαλλόντων. Η δράση θα πραγματοποιηθεί μέσω θεματικών εργαστηρίων, συναντήσεων διαλόγου και συνεργασιών με επαγγελματικούς φορείς, επιμελητήρια και κοινωνικούς εταίρους, ώστε να ενισχυθεί η διάχυση καλών πρακτικών και η σταδιακή ενσωμάτωση πολιτικών ισότητας στους χώρους εργασίας της Περιφέρειας Κρήτης. Προβλέπεται, επίσης, η ανάπτυξη δράσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας κατά γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία, διασφαλίζοντας την πλήρη προσβασιμότητα των υπηρεσιών ενημέρωσης, καταγγελίας, προστασίας και υποστήριξης (συμβουλευτικά κέντρα, γραμμές βοήθειας, ξενώνες, ψηφιακές υπηρεσίες).

Δράση 1.4: Ανάπτυξη του προγράμματος «Bystander-Δεν μένω/Δεν μένουμε θεατές».

Ανάπτυξη και υλοποίηση προγράμματος εκπαίδευσης για πολίτες, μέλη της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. Κρήτης και ομάδες-κλειδιά της κοινότητας (π.χ. προσωπικό εκδηλώσεων, στελέχη συλλόγων, εθελοντές/τριες), σε πρακτικές ασφαλούς παρέμβασης απέναντι σε σεξιστικά, παρενοχλητικά ή κακοποιητικά περιστατικά. Στόχος είναι η καλλιέργεια κουλτούρας ενεργού στάσης και υπευθυνότητας, με πρακτικά εργαλεία για το «πώς παρεμβαίνω με ασφάλεια», τι αποφεύγω, πώς υποστηρίζω ένα άτομο που βιώνει βία και πώς ενεργοποιώ υποστηρικτικούς μηχανισμούς χωρίς να προκαλείται περαιτέρω κίνδυνος ή δευτερογενής θυματοποίηση. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης μιας ενεργούς και υπεύθυνης κοινωνικής στάσης, προβλέπονται παρεμβάσεις που στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και την κινητοποίηση ανδρών και αγοριών ενάντια στην έμφυλη βία, όπως εξειδικευμένα βιωματικά εργαστήρια, με έμφαση στην αναγνώριση και αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων, την αποδόμηση της τοξικής αρρενωπότητας και την ενίσχυση μιας ενεργούς στάσης υπέρ της έμφυλης ισότητας και κατά της βίας. Σκοπός της παρούσας δράσης είναι η ενδυνάμωση της συμμαχίας για την προώθηση της ισότητας και την καλλιέργεια μηδενικής ανοχής σε κάθε μορφή βίας.

Δράση 1.5: Διαμόρφωση ορατών σημείων έμφυλης ισότητας-επέκταση του προγράμματος «Street Art/ Graffiti for Equality & Human Rights».

Επέκταση δράσεων δημόσιας τέχνης με στόχο την ορατότητα της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον δημόσιο χώρο, αξιοποιώντας τη συμμετοχή νέων/μαθητών, τοπικών κοινοτήτων, καλλιτεχνών/καλλιτέχνιδων και Δήμων. Η δράση θα συνοδεύεται από προπαρασκευαστικά βιωματικά εργαστήρια, συν-σχεδιασμό θεματικών και δημιουργία παρεμβάσεων που λειτουργούν ως «ορατά σημεία» ευαισθητοποίησης, διαλόγου και αλλαγής στάσεων απέναντι σε στερεότυπα και διακρίσεις.

Δράση 1.6: Διαμόρφωση ορατών σημείων πρόληψης της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο.

Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένης εκστρατείας πρόληψης και ευαισθητοποίησης κατά της έμφυλης βίας, με έμφαση στην έγκαιρη αναγνώριση των προειδοποιητικών σημείων κακοποιητικής συμπεριφοράς, στην κατανόηση της έννοιας της συναίνεσης και στην ενίσχυση της μηδενικής ανοχής στη βία. Η δράση θα αξιοποιεί τον δημόσιο χώρο ως πεδίο κοινωνικής παρέμβασης, μέσω τοποθέτησης ενημερωτικού και οπτικού υλικού σε στάσεις λεωφορείων, εντός λεωφορείων, σε κομβικά σημεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (σχολεία, πανεπιστήμια, ΙΕΚ) και σε δημόσιους χώρους υψηλής επισκεψιμότητας, σε συνεργασία με τα ΚΤΕΛ και τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της δράσης θα δημιουργηθούν banner με οπτικά μηνύματα για στάσεις και οχήματα ΚΤΕΛ, με QR

codes που θα παραπέμπουν σε ψηφιακό υλικό, πληροφορίες και γραμμές βοήθειας, σε συνδυασμό με την υλοποίηση ψηφιακής καμπάνιας για την ενίσχυση της απήχησης. Προβλέπονται, επίσης, παρεμβάσεις σχεδιασμού δημόσιων χώρων λαμβάνοντας υπόψη την οπτική του φύλου, όπως ενίσχυση του φωτισμού σε διαδρομές αυξημένου κινδύνου, βελτίωση της ασφάλειας και της προσβασιμότητας σε στάσεις και διαδρομές μετακίνησης.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Προώθηση της έμφυλης ισότητας και καταπολέμηση της έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και διακρίσεων λόγω φύλου	**1.1 Ενίσχυση και επέκταση 16ήμερης Εκστρατείας**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Δίκτυο των Δομών Ισότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών /	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % Δήμων/ΔΕΠΙΣ/Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Φορέων που συμμετέχουν. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση.	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	1.2 Σχεδιασμός, έκδοση και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Δίκτυο των Δομών Ισότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026	Ποσοτικοί: αριθμός φορέων που αξιοποιούν το υλικό.Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση.	5.000 ευρώ για το 2026	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	1.3 Πρόγραμμα πρόληψης της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % Δήμων/ΔΕΠΙΣ/Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Φορέων που αφαρμόζουν τα εργαλεία. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	1.4 Πρόγραμμα «Bystander – Δεν μένω/Δεν μένουμε θεατές»	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % Δήμων/ΔΕΠΙΣ/Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Φορέων που συμμετέχουν. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση.	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	1.5 Street Art / Graffiti for Equality & Human Rights	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός μαθητών/τριών & εκπαιδευτικών, % κάλυψης σχολικών μονάδων. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση.	1.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	1.6 Διαμόρφωση ορατών σημείων πρόληψης της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Δίκτυο των Δομών Ισότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026-2028	Ποσοτικοί: αριθμός σημείων ενημέρωσης που δημιουργούνται σε δημόσιους χώρους, αριθμός συνεργαζόμενων Δήμων. Ποιοτικοί: αύξηση ενημέρωσης κοινού, θετική αξιολόγηση από πολίτες και φορείς	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση

<u>Άξονας Προτεραιότητας 2:</u> Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα και προώθηση της ισότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο δεύτερος Άξονας Προτεραιότητας αφορά τη σχολική κοινότητα και εστιάζει στην πρόληψη της ενδοσχολικής έμφυλης βίας και στην ενίσχυση των αρχών της ισότητας, της έμφυλης δημοκρατίας και της δικαιοσύνης, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση και βία και στους ψηφιακούς κινδύνους, στη βία και την παρενόχληση λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού και στην καλλιέργεια κουλτούρας ισότητας, σεβασμού, αποδοχής και συμπερίληψης.

Δράση 2.1: Επέκταση του προγράμματος «Digital Safety», σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας.

Η δράση αφορά την επέκταση και συστηματική υλοποίηση του προγράμματος «Digital Safety», με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση της διαδικτυακής παρενόχλησης, της έμφυλης ψηφιακής βίας και των ψηφιακών κινδύνων που αντιμετωπίζουν παιδιά και έφηβοι στη σύγχρονη ψηφιακή πραγματικότητα. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνεργασία με εξειδικευμένους φορείς, όπως η Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) και περιλαμβάνει δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε μαθητές και μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς. Μέσα από βιωματικά εργαστήρια, διαδραστικές παρουσιάσεις και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στη σχολική κοινότητα, οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για ζητήματα όπως η ασφαλής χρήση του διαδικτύου, η προστασία

προσωπικών δεδομένων, η αναγνώριση και αντιμετώπιση περιστατικών διαδικτυακής παρενόχλησης, εκφοβισμού και έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, καθώς και οι διαθέσιμες διαδικασίες αναφοράς και υποστήριξης. Η δράση συνοδεύεται επίσης από ευρύτερες καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, με αξιοποίηση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας, αλλά και ορατών παρεμβάσεων στον δημόσιο χώρο, όπως τοποθέτηση ενημερωτικών μηνυμάτων και banner σε στάσεις λεωφορείων, μέσα στα λεωφορεία και σε χώρους της σχολικής και πανεπιστημιακής κοινότητας.

Δράση 2.2: Επέκταση του προγράμματος «Η σεξουαλική εκπαίδευση ως εργαλείο πρόληψης της έμφυλης βίας και της κακοποίησης λόγω φύλου».
Η δράση αφορά την επέκταση και συστηματική υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος σεξουαλικής εκπαίδευσης στη σχολική κοινότητα, το οποίο αντιμετωπίζει τη σεξουαλική αγωγή ως βασικό εργαλείο πρόληψης της έμφυλης βίας, της κακοποίησης και των διακρίσεων λόγω φύλου. Το πρόγραμμα αφορά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων για μαθητές και μαθήτριες, προσαρμοσμένων στην ηλικία και στο αναπτυξιακό τους στάδιο, τα οποία εστιάζουν σε θεματικές όπως η συναίνεση, τα προσωπικά όρια, οι υγιείς και ισότιμες σχέσεις, η αναγνώριση κακοποιητικών ή ελεγκτικών συμπεριφορών και η αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων που επηρεάζουν τις διαπροσωπικές σχέσεις. Επίσης, η δράση συνοδεύεται από επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, με στόχο την ενίσχυση των γνώσεων και των παιδαγωγικών τους εργαλείων σε ζητήματα σεξουαλικής εκπαίδευσης και πρόληψης της βίας, καθώς και από ενημερωτικές συναντήσεις και υλικό για γονείς και κηδεμόνες, ώστε να ενισχύεται ένα συνεκτικό και υποστηρικτικό πλαίσιο πρόληψης μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Μέσα από την επέκταση του προγράμματος επιδιώκεται η καλλιέργεια ενός σχολικού περιβάλλοντος που προάγει τη γνώση, τον σεβασμό των δικαιωμάτων και την ισότητα, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην πρόληψη της έμφυλης βίας και της κακοποίησης από νεαρή ηλικία. Στα εκπαιδευτικά προγράμματα θα ενσωματώνεται η διάσταση της αναπηρίας, με έμφαση στις εμπειρίες και τις ανάγκες των κοριτσιών με αναπηρία, προκειμένου να αντιμετωπίζονται οι ειδικές μορφές αποκλεισμού που βιώνουν στην εκπαίδευση και την κοινωνική συμμετοχή. Τέλος, παράλληλα με τις παρεμβάσεις στα σχολεία, θα επιδιώκεται η εμπλοκή των οικογενειών και της ευρύτερης κοινότητας μέσω ενημερωτικών δράσεων και συνεργασιών με τοπικούς κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς ώστε η πρόληψη να αποκτήσει ένα ευρύτερο κοινωνικό αποτύπωμα.

Δράση 2.3: Ενίσχυση των δράσεων που βασίζονται στο εκπαιδευτικό-βιωματικό εργαλείο «Το Δέντρο της Ισότητας».
Η δράση αφορά την ενίσχυση και επέκταση των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων που αξιοποιούν το παιδικό βιβλίο «Το Δέντρο της Ισότητας», το οποίο εκδόθηκε με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης, ως ένα σύγχρονο παιδαγωγικό και βιωματικό εργαλείο για την καλλιέργεια της έμφυλης ισότητας, του σεβασμού, της συνεργασίας και της δημοκρατικής συνύπαρξης από τις μικρές ηλικίες. Μέσα από τη χρήση του βιβλίου και συνοδευτικού εκπαιδευτικού υλικού, θα υλοποιούνται βιωματικά εργαστήρια και συμμετοχικές δραστηριότητες σε σχολικές μονάδες, με στόχο την ενίσχυση της κριτικής σκέψης των παιδιών, την αναγνώριση και αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και την καλλιέργεια στάσεων σεβασμού απέναντι στη διαφορετικότητα. Παράλληλα, προβλέπεται η υποστήριξη των εκπαιδευτικών με κατάλληλο παιδαγωγικό υλικό και κατευθυντήριες οδηγίες, ώστε το εργαλείο να αξιοποιείται αποτελεσματικά στο πλαίσιο της σχολικής ζωής. Προτεραιότητα πρόκειται να δοθεί στη διεύρυνση της αξιοποίησης του εργαλείου «Το Δέντρο της Ισότητας» μέσα από συνεργασίες όχι μόνο με σχολικές μονάδες και εκπαιδευτικούς, αλλά και με τοπικούς συλλόγους, γυναικείες οργανώσεις και φορείς της κοινότητας,

ώστε να ενισχύεται η σύνδεση σχολείου, οικογένειας και τοπικής κοινωνίας στην καλλιέργεια αξιών ισότητας, σεβασμού και συμπερίληψης από μικρή ηλικία.

Δράση 2.4: Ανάπτυξη δικτύου σχολείων για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων-Σήμα Ισότητας/Σχολεία Πρέσβεις της Ισότητας.

Η δράση αφορά τη δημιουργία και λειτουργία ενός οργανωμένου δικτύου σχολικών μονάδων από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση της εκπαίδευσης για την έμφυλη ισότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον σεβασμό της διαφορετικότητας μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Το δίκτυο θα βασίζεται σε ένα κοινό πλαίσιο θεματικών και εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων, το οποίο θα υποστηρίζει τις σχολικές κοινότητες στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που προάγουν την ισότητα, τη δημοκρατική συμμετοχή, την πρόληψη της έμφυλης βίας και την καταπολέμηση των στερεοτύπων και των διακρίσεων. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η παροχή εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων υποστήριξης, η ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των σχολείων, η διοργάνωση συναντήσεων εργασίας και εργαστηρίων για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες, καθώς και η περιοδική παρουσίαση των αποτελεσμάτων των δράσεων που υλοποιούνται. Τα σχολεία που συμμετέχουν ενεργά στο δίκτυο και υλοποιούν δράσεις σύμφωνα με τις αρχές του προγράμματος θα μπορούν να λαμβάνουν το «Σήμα Ισότητας» της Περιφέρειας Κρήτης και να αναγνωρίζονται ως «Σχολεία Πρέσβεις της Ισότητας».

Στο πλαίσιο του δικτύου σχολείων θα ενθαρρύνεται η υιοθέτηση βασικών αρχών μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας στην επικοινωνία, στο παιδαγωγικό υλικό και στις καθημερινές πρακτικές του σχολείου, με παροχή σχετικής επιμόρφωσης και υποστηρικτικού υλικού στους/στις εκπαιδευτικούς.

Θα επιδιωχθεί η πιλοτική εφαρμογή εκπαιδευτικού υλικού, ψηφιακών εργαλείων και οπτικοακουστικών μέσων σε σχολικές μονάδες της Κρήτης, σε συνεργασία με τη σχολική κοινότητα και τους αρμόδιους εκπαιδευτικούς φορείς. Οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις μπορούν να αξιοποιούν και υφιστάμενα ερευνητικά έργα, εκπαιδευτικά εργαλεία και καλές πρακτικές σε θέματα ισότητας, συμπερίληψης και αποδόμησης των έμφυλων στερεοτύπων, προσαρμοσμένα στις ανάγκες της σχολικής κοινότητας της Κρήτης. Επίσης, θα ενθαρρύνεται η ανάδειξη, η καταγραφή και η διάχυση καλών πρακτικών εκπαιδευτικών και σχολικών μονάδων που υλοποιούν συμπεριληπτικές και μη στερεοτυπικές παιδαγωγικές παρεμβάσεις, με στόχο τη διάδοση θετικών παραδειγμάτων στο δίκτυο σχολείων.

Δράση 2.5: Επέκταση του Διήμερου Φεστιβάλ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ισότητας-«Equality4Crete-Do the right thing».

Επέκταση του φεστιβάλ ως υπερτοπικού θεσμού που συγκεντρώνει σχολεία, φορείς και οργανώσεις, με παρουσιάσεις δράσεων, εργαστήρια, δημιουργικές παρεμβάσεις και δημόσιο διάλογο. Στόχος είναι η ανάδειξη της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως κοινής κοινωνικής προτεραιότητας, αλλά και η ενίσχυση της συμμετοχής της σχολικής κοινότητας σε δράσεις με ορατό κοινωνικό αποτύπωμα.

Η επέκταση του φεστιβάλ επιδιώκει να ενισχύσει τη συμμετοχή σχολείων από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, να δημιουργήσει ένα σταθερό δίκτυο συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και κοινωνικών φορέων και να καθιερώσει το φεστιβάλ ως σημείο συνάντησης και ανάδειξης πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Δράση 2.6: Ανάπτυξη σχολικών πρεσβευτών/τριών Προώθησης της Ισότητας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη και ενδυνάμωση ομάδων μαθητών και μαθητριών, σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, οι οποίοι αναλαμβάνουν τον ρόλο

«πρεσβευτών/τριών» για την προώθηση της ισότητας των φύλων, του σεβασμού της διαφορετικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα στη σχολική κοινότητα. Μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτή τη διαδικασία, οι μαθητές και οι μαθήτριες ενθαρρύνονται να αναλάβουν ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση μικρών δράσεων και πρωτοβουλιών στο σχολικό τους περιβάλλον, όπως δημιουργικά projects, καμπάνιες ευαισθητοποίησης, κοινωνικά μηνύματα, καλλιτεχνικές ή ψηφιακές παρεμβάσεις και δράσεις ενημέρωσης κατά του σεξισμού, της έμφυλης βίας και των διακρίσεων.

Η δράση αφορά στην παροχή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού, στη διοργάνωση συναντήσεων καθοδήγησης και επιμόρφωσης για τις ομάδες των σχολικών πρεσβευτών/τριών, καθώς και στη δημιουργία ενός δικτύου ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των σχολείων που συμμετέχουν. Επιπροσθέτως, οι ομάδες των μαθητών και μαθητριών θα έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα και τις δράσεις τους σε κοινές εκδηλώσεις, στο πλαίσιο του δικτύου σχολείων και του Φεστιβάλ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ισότητας «Equality4Crete – Do the right thing», ενισχύοντας έτσι την ορατότητα των πρωτοβουλιών τους και καλλιεργώντας κουλτούρα συμμετοχής, δημοκρατίας και ενεργού πολιτειότητας. **Δράση 2.7: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος πρόληψης της κακοποίησης και παρενόχλησης λόγω φύλου «Ελένη Τοπαλούδη – Βαγγέλης Γιακουμάκης».**

Η δράση αφορά στον σχεδιασμό και την πιλοτική εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πρόληψης της έμφυλης βίας, της παρενόχλησης και του εκφοβισμού λόγω φύλου στη σχολική κοινότητα, το οποίο φέρει συμβολικά το όνομα της Ελένης Τοπαλούδη και του Βαγγέλη Γιακουμάκη, δύο νέων ανθρώπων των οποίων η τραγική απώλεια ανέδειξε με έντονο τρόπο τις συνέπειες της βίας, του σεξισμού και της κακοποιητικής συμπεριφοράς. Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της πρόληψης μέσα στο σχολικό περιβάλλον, καθώς και η καλλιέργεια κουλτούρας σεβασμού, ισότητας και μηδενικής ανοχής απέναντι σε κάθε μορφή βίας και διάκρισης. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια για μαθητές και μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς μέσα

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα	**2.1 Digital Safety**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος, ΕΛ.ΑΣ. / ΙΤΕ / Δήμοι / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	2.2 Η Σεξουαλική εκπαίδευση ως εργαλείο πρόληψης	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας /Δήμοι / Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων/δήμων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	2.3 Το Δέντρο της Ισότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς/ Πολιτιστικοί Σύλλογοι/ Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός μαθητών/τριών & εκπαιδευτικών, αριθμός φορέων/δήμων/πολιτιστικών συλλόγων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	2.4 Δίκτυο Σχολείων Ισότητας/ Σήμα Ισότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός σχολικών μονάδων, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	2.5 Φεστιβάλ "Equality4Crete-Do the Right Thing"	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Κέντρα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-15.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	2.6 Σχολικοί Πρεσβευτές/τριες Ισότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % σχολικών μονάδων. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	2.7 Πρόγραμμα «Ελένη Τοπαλούδη – Βαγγέλης Γιακουμάκης»	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % σχολικών μονάδων. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων,	20.000-30.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

από τα οποία θα αναδεικνύονται ζητήματα όπως τα έμφυλα στερεότυπα, η συναίνεση, οι υγιείς σχέσεις, η αναγνώριση και η αντιμετώπιση κακοποιητικών και παρενοχλητικών συμπεριφορών, καθώς και ο ρόλος των παρατηρητών/ριών σε περιστατικά βίας ή εκφοβισμού.

<u>Άξονας Προτεραιότητας 3</u>: Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών και στελεχών πρώτης γραμμής για τη διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Ο τρίτος Άξονας Προτεραιότητας εστιάζει στην ενίσχυση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της ευαισθητοποίησης επαγγελματιών και στελεχών που διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας. Ο άξονας αφορά τα στελέχη της Περιφέρειας Κρήτης, των Δήμων, της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. της Κρήτης και τους επαγγελματίες υγείας πρώτης γραμμής και κοινωνικής φροντίδας. Οι παρεμβάσεις στοχεύουν στην κατανόηση της έμφυλης βίας ως σύνθετου κοινωνικού φαινομένου, στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και προκαταλήψεων, στην αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης, στην αναγνώριση των σημαδιών της βίας και στην εκπαίδευση στην εφαρμογή ενιαίων πρωτοκόλλων πρόληψης και διαχείρισης περιστατικών.

Δράση 3.1: Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος επιμόρφωσης «Frontline Gender Response», για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (βασικός κύκλος).

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός βασικού προγράμματος επιμόρφωσης για επαγγελματίες υγείας πρώτης γραμμής που εργάζονται στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, στα Κέντρα Υγείας και στις Τοπικές Μονάδες Υγείας της Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους στην αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Το πρόγραμμα «Frontline Gender Response» βασίζεται σε θεματικές ενότητες που αφορούν βασικές έννοιες της έμφυλης ισότητας και της διαθεματικότητας, την κατανόηση των μορφών και των μηχανισμών της έμφυλης βίας, την αναγνώριση ενδείξεων κακοποίησης και κινδύνου, καθώς και τις αρχές ασφαλούς και υποστηρικτικής επικοινωνίας με επιζώσες έμφυλης βίας. Παράλληλα, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία της εμπιστευτικότητας, στη σωστή καταγραφή περιστατικών και στη χρήση ασφαλών διαδικασιών παραπομπής προς εξειδικευμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες και δομές. Οι επιμορφωτικές παρεμβάσεις θα ενσωματώνουν τις αρχές της τραυματοενημερωμένης προσέγγισης, με στόχο την ασφαλή, μη στιγματιστική και μη επανατραυματοποιητική υποστήριξη των επιζωσών, καθώς και την ανάπτυξη σχετικών πρωτοκόλλων καλής πρακτικής, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαθεματική διάσταση φύλου και αναπηρίας, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες γυναικών που βιώνουν πολλαπλές μορφές αποκλεισμού. Το πρόγραμμα επιμόρφωσης θα μπορεί να επεκτείνεται, όπου είναι εφικτό, πέραν των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών, και σε άλλες μονάδες υγείας, καθώς και σε ιδιώτες επαγγελματίες της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση, την ασφαλή ανταπόκριση και την ορθή παραπομπή περιστατικών έμφυλης βίας.

Δράση 3.2: Υλοποίηση εξειδικευμένων εργαστηρίων εφαρμογής Πρωτοκόλλων Ασφαλείας, για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας.

Η δράση αφορά την υλοποίηση εξειδικευμένων βιωματικών εργαστηρίων για επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, στα Κέντρα Υγείας και στις Τοπικές Μονάδες Υγείας της Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής τους ετοιμότητας στη διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Τα εργαστήρια θα βασίζονται σε πρακτικές ασκήσεις, προσομοιώσεις περιστατικών και ανάλυση πραγματικών σεναρίων, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες και στις συμμετέχουσες να εξασκηθούν στην εφαρμογή πρωτοκόλλων ασφάλειας και στη λήψη αποφάσεων σε συνθήκες πίεσης. Επιπλέον, θα ενισχυθεί η συνεργασία και ο συντονισμός των επαγγελματιών υγείας με άλλες υπηρεσίες και δομές υποστήριξης, όπως κοινωνικές υπηρεσίες, δομές συμβουλευτικής και προστασίας, καθώς και φορείς του δικτύου αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, προκειμένου να διασφαλίζεται μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προσέγγιση στη διαχείριση και υποστήριξη των περιστατικών.

<u>Άξονας Προτεραιότητας 4:</u> Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε ηγετικές θέσεις, στην επιχειρηματικότητα, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην πολιτική. Ο τέταρτος Άξονας Προτεραιότητας στοχεύει στην άρση των έμφυλων ανισοτήτων στην οικονομική, επαγγελματική και πολιτική ζωή και στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε όλους τους τομείς της

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας	**3.1 Frontline Gender Response**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Μονάδες Υγείας / Δίκτυο Δομών Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων, % κάλυψης μονάδων υγείας, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, θετική ανατροφοδότηση.	20.000-30.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	3.2 Εργαστήρια εφαρμογής Πρωτοκόλλων Ασφαλείας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Μονάδες Υγείας / Δίκτυο Δομών Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων, % κάλυψης μονάδων υγείας, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, θετική ανατροφοδότηση.	20.000-30.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

κοινωνικής, οικονομικής, επαγγελματικής, επιχειρηματικής και πολιτικής ζωής. Ο άξονας αυτός εμπεριέχει δράσεις ενδυνάμωσης, κατάρτισης, mentoring και ενημέρωσης για χρηματοδοτικά εργαλεία, καθώς και παρεμβάσεις για την προώθηση της μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας στη δημόσια διοίκηση.
Δράση 4.1: Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών. Η δράση περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ανάπτυξης δεξιοτήτων, καθοδήγησης και δικτύωσης για γυναίκες που επιχειρούν ή επιθυμούν να επιχειρήσουν, με έμφαση στη σύνδεση με διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα. Ειδικότερα, η δράση αφορά στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και ενδυνάμωσης γυναικών στην επιχειρηματικότητα, με επικέντρωση στην πρακτική καθοδήγηση, την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και την υποστήριξη στη δημιουργία βιώσιμων επιχειρηματικών εγχειρημάτων. Περιλαμβάνει, επίσης, εργαστήρια επιχειρηματικού σχεδιασμού, βασικές γνώσεις χρηματοδότησης/προώθησης και υποστήριξη ωρίμανσης ιδεών. Στο πλαίσιο της δράσης, θα επιχειρηθεί η δημιουργία τοπικών δικτύων γυναικείας επιχειρηματικότητας, σε συνεργασία με τα Επιμελητήρια και άλλους επαγγελματικούς φορείς.

Δράση 4.2: Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων διασφάλισης χώρων εργασίας απαλλαγμένων από βία, στερεότυπα και διακρίσεις.
Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων παρεμβάσεων που προάγουν ένα εργασιακό περιβάλλον βασισμένο στον σεβασμό, την ισότητα και τη μηδενική ανοχή σε κάθε μορφή διάκρισης, παρενόχλησης ή κακοποιητικής συμπεριφοράς. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη ενημερωτικών και επιμορφωτικών πρωτοβουλιών για εργοδότες/τριες, διοικητικά στελέχη και εργαζόμενους/ες, με έμφαση στην αναγνώριση και πρόληψη της έμφυλης βίας και παρενόχλησης στην εργασία, στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και στην προώθηση κουλτούρας ισότητας και συμπερίληψης. Παράλληλα, θα αναπτυχθούν πρακτικά εργαλεία και κατευθυντήριες οδηγίες για οργανισμούς και επιχειρήσεις, όπως κώδικες δεοντολογίας και συμπεριφοράς, πρωτόκολλα πρόληψης και διαχείρισης περιστατικών παρενόχλησης και διακρίσεων, καθώς και υλικό ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις εργαζομένων και εργοδοτών/τριών. Στις παρεμβάσεις θα περιλαμβάνονται και στοχευμένα εργαστήρια για στελέχη, ιδίως για στελέχη ανθρώπινου δυναμικού, με αξιοποίηση καλών πρακτικών και εμπειρίας από σχετικά εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα για την πρόληψη της έμφυλης βίας και παρενόχλησης στην εργασία. Προτείνεται, επίσης, η δημιουργία δικτύου επιχειρήσεων που προάγουν την έμφυλη ισότητα και διασφαλίζουν ασφαλή και συμπεριληπτικά εργασιακά περιβάλλοντα, με δυνατότητα πιστοποίησης ή σήμανσης κατόπιν σχετικής εκπαίδευσης.
Δράση 4.3: Σχεδιασμός και ανάπτυξη θερινών σχολείων και εργαστηρίων για κορίτσια στα επαγγέλματα STEM και των αγοριών στα επαγγέλματα HEAL-Αξιοποίηση Πρωτοβουλιών «Girls Go STEM» και «Boys in HEAL».
Η δράση αφορά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση θερινών σχολείων και θεματικών εργαστηρίων για κορίτσια και νέες γυναίκες σύμφωνα με την προσέγγιση «Girls Go STEM», με στόχο την εκπαίδευση, την ενίσχυση των δεξιοτήτων, την καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της καινοτομίας και την άρση των έμφυλων στερεοτύπων που εξακολουθούν να περιορίζουν τη συμμετοχή των γυναικών και των κοριτσιών, στους τομείς των επαγγελμάτων STEM (Science, Technology, Engineering, Maths). Τα θερινά σχολεία θα προσφέρουν βιωματικά εργαστήρια, πρακτικές ασκήσεις και διαδραστικές δραστηριότητες που θα επιτρέπουν στις συμμετέχουσες να γνωρίσουν στην πράξη σύγχρονα επαγγελματικά πεδία, όπως ο προγραμματισμός, η ρομποτική, οι ψηφιακές εφαρμογές, η πράσινη καινοτομία, καθώς και βασικές αρχές επιχειρηματικού σχεδιασμού, δημιουργίας νεοφυών επιχειρήσεων και ανάπτυξης καινοτόμων ιδεών, αξιοποιώντας την Πρωτοβουλία «Girls Go STEM», του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας. Επίσης, στο πλαίσιο της δράσης θα αναπτυχθούν αντίστοιχα εργαστήρια και δράσεις ευαισθητοποίησης για αγόρια και νέους άνδρες στους τομείς HEAL (Health, Education, Administration and Literacy), σύμφωνα με την ευρωπαϊκή προσέγγιση «Boys in HEAL», με στόχο την ενθάρρυνση της συμμετοχής τους σε επαγγελματικά πεδία όπου παρατηρείται υποεκπροσώπηση των ανδρών, όπως η υγεία, η εκπαίδευση και οι κοινωνικές υπηρεσίες. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες θα έχουν επίσης την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με επαγγελματίες και επιστήμονες που δραστηριοποιούνται στους αντίστοιχους τομείς, να γνωρίσουν σύγχρονα εργασιακά περιβάλλοντα και να ενημερωθούν για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διαδρομές που μπορούν να ακολουθήσουν. Η δράση υλοποιείται σε συνεργασία με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, εκπαιδευτικούς φορείς, επιχειρήσεις και οργανισμούς καινοτομίας, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος μάθησης, έμπνευσης και δικτύωσης για τα νέα άτομα.

Δράση 4.4: Δράσεις ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών μέσω της ανάδειξης γυναικών προτύπων στις επιστήμες, την επιχειρηματικότητα, την ηγεσία, τον πολιτισμό, την πολιτική και τον αθλητισμό.

Η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, της φιλοδοξίας και της ενεργού συμμετοχής των γυναικών και των κοριτσιών στη δημόσια, επαγγελματική και κοινωνική ζωή, μέσα από την ανάδειξη γυναικών προτύπων που δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως οι επιστήμες, η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία, η πολιτική, η ηγεσία, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός και η κοινωνική δράση. Η δράση περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκδηλώσεων, ανοιχτών συζητήσεων, και παρουσιάσεων εμπειριών ζωής και επαγγελματικών διαδρομών γυναικών που έχουν διακριθεί στους τομείς δραστηριότητάς τους, καθώς και τη συμμετοχή τους σε σχολικές, πανεπιστημιακές και κοινοτικές δράσεις. Στο ίδιο πλαίσιο, θα σχεδιαστούν επικοινωνιακές παρεμβάσεις και καμπάνιες ορατότητας που θα αναδεικνύουν τις ιστορίες και τα επιτεύγματα των γυναικών αυτών, ενισχύοντας την κοινωνική αναγνώριση της συμβολής τους και συμβάλλοντας στη δημιουργία θετικών προτύπων για τις επόμενες γενιές. Κατά τον σχεδιασμό συνεργασιών, χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων και υποστηρικτικών παρεμβάσεων, θα λαμβάνεται υπόψη, όπου είναι εφικτό, η τεκμηριωμένη εφαρμογή πρακτικών ισότητας και συμπερίληψης από φορείς, επιχειρήσεις και εταίρους, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης σχετικών δεικτών εταιρικής υπευθυνότητας και βιωσιμότητας.

Δράση 4.5: Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων «WomenUpCrete».

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός συνεκτικού προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων για γυναίκες, με προτεραιότητα σε άνεργες ή υποαπασχολούμενες, μονογονείς, γυναίκες μεγαλύτερων ηλικιών, γυναίκες σε απομακρυσμένες/αγροτικές περιοχές, μετανάστριες/προσφύγισσες και γυναίκες με αναπηρία, ώστε να ενισχυθεί η πρόσβασή τους σε ποιοτική απασχόληση και η δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης. Το πρόγραμμα αναπτύσσεται σε κύκλους εκπαίδευσης (δια ζώσης, εξ αποστάσεως ή υβριδικά, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε Περιφερειακής Ενότητας) και καλύπτει θεματικές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας στην Κρήτη, όπως ψηφιακές δεξιότητες, βασικές δεξιότητες e-commerce και ηλεκτρονικής προώθησης, πράσινες δεξιότητες, διοικητική υποστήριξη, ποιοτικές υπηρεσίες τουρισμού και φιλοξενίας, αγροδιατροφική τυποποίηση και προβολή προϊόντων, καθώς και δεξιότητες που σχετίζονται με την κοινωνική φροντίδα. Η κατάρτιση θα συνοδεύεται από συμβουλευτική σταδιοδρομίας, υποστήριξη για σύνταξη βιογραφικού και προετοιμασία συνέντευξης, mentoring, καθώς και διασύνδεση με τοπικές επιχειρήσεις και φορείς για πρακτική άσκηση ή/και στοχευμένες ευκαιρίες απασχόλησης, με σκοπό το πρόγραμμα να οδηγεί σε μετρήσιμα αποτελέσματα ένταξης ή βελτίωσης της εργασιακής κατάστασης των ωφελούμενων. Το πρόγραμμα θα περιέχει, επίσης, ενότητες ενημέρωσης και ενδυνάμωσης σχετικά με τα εργασιακά δικαιώματα των γυναικών, το εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την ισότητα στην εργασία, την αρχή της ίσης αμοιβής, την αναγνώριση και πρόληψη διακρίσεων λόγω φύλου, καθώς και την προστασία από φαινόμενα εργασιακής εκμετάλλευσης, με ιδιαίτερη έμφαση στις νέες γυναίκες που αναζητούν εργασία στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Η κατάρτιση θα συνοδεύεται από ολοκληρωμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής, συμπεριλαμβανομένης επαγγελματικής, ψυχοκοινωνικής και, όπου είναι εφικτό, νομικής πληροφόρησης σε θέματα εργασιακών σχέσεων και ίσης μεταχείρισης. Θα ενισχυθεί η ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας με φορείς, οργανώσεις, επιχειρήσεις και παρόχους κατάρτισης, με στόχο τον εντοπισμό, την προσέγγιση και την

ενεργοποίηση γυναικών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, καθώς και τη διασύνδεσή τους με ευκαιρίες εκπαίδευσης και απασχόλησης. Θα εξεταστεί η διοργάνωση δράσεων διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, όπως Ημέρες Καριέρας, θεματικές συναντήσεις με επιχειρήσεις και εκπαιδευτικές επισκέψεις, με στόχο την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και τη δημιουργία άμεσων γεφυρών με την αγορά εργασίας. Τα προγράμματα απασχόλησης, κατάρτισης και επιχειρηματικότητας θα σχεδιάζονται με όρους καθολικής προσβασιμότητας, ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών με αναπηρία. Τέλος, θα αναπτυχθούν στοχευμένες παρεμβάσεις για την καταπολέμηση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ γυναικών και ανδρών, μέσω ενημέρωσης, εργαλείων διαφάνειας και ενίσχυσης της εφαρμογής της αρχής της ίσης αμοιβής.

Δράση 4.6: Συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής στις τοπικές κοινωνίες - Μείωση του έμφυλου χάσματος στην οικιακή εργασία και φροντίδα.

Η δράση στοχεύει στη μείωση των πρακτικών εμποδίων που δυσχεραίνουν την ένταξη και παραμονή των γυναικών στην εργασία λόγω αυξημένων ευθυνών φροντίδας, μέσα από ένα ολοκληρωμένο πλέγμα τοπικών παρεμβάσεων που υλοποιείται σε συνεργασία με Δήμους, κοινωνικές υπηρεσίες και διαθέσιμες δομές φροντίδας. Στο πλαίσιο της δράσης θα γίνει χαρτογράφηση και προσπάθεια λειτουργικής διασύνδεσης των ωφελούμενων με υπηρεσίες και δομές (π.χ. βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, ΚΗΦΗ, Βοήθεια στο Σπίτι, κοινωνικές δομές Δήμων). Επίσης, θα αναπτυχθούν εργαλεία και κατευθυντήριες οδηγίες για εργοδότες/τριες και οργανισμούς (π.χ. προβλέψιμα ωράρια, πρακτικές οργάνωσης εργασίας, πολιτικές επιστροφής μετά από άδειες φροντίδας, μέτρα πρόληψης διακρίσεων λόγω μητρότητας). Τέλος, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ισότιμη κατανομή της οικιακής εργασίας και φροντίδας και την άρση των στερεοτύπων που οδηγούν στη δυσανάλογη επιβάρυνση των γυναικών και των κοριτσιών.

Δράση 4.7: Μείωση της «φτώχειας γένους θηλυκού»-Πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης.

Η δράση αναπτύσσει ένα στοχευμένο πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης για γυναίκες που βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο φτώχειας και οικονομικής επισφάλειας, όπως μονογονείς, γυναίκες με επισφαλή εργασία, μακροχρόνια άνεργες, γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας, γυναίκες με αναπηρία, γυναίκες σε απομακρυσμένες περιοχές και επιζώσες έμφυλης βίας, αναγνωρίζοντας ότι η οικονομική εξάρτηση και η έλλειψη πρόσβασης σε πόρους αποτελούν συχνά παράγοντες εγκλωβισμού και αναπαραγωγής των έμφυλων ανισοτήτων. Η παρέμβαση βασίζεται στο συνδυασμό εξατομικευμένης υποστήριξης της πρόσβασης σε δικαιώματα και κοινωνικές παροχές, της διασύνδεσης με υπηρεσίες απασχόλησης και προγράμματα κατάρτισης, καθώς και της ενίσχυσης του οικονομικού γραμματισμού (διαχείριση εισοδήματος, βασικές γνώσεις για χρέη/ρυθμίσεις, προστασία από οικονομική κακοποίηση και πρακτικές ασφαλούς οικονομικού σχεδιασμού).

Δράση 4.8: Δεξιότητες και πρόσβαση σε ποιοτική απασχόληση για γυναίκες σε αγροτικές/ορεινές κοινότητες.

Η δράση εστιάζει στη μείωση των γεωγραφικών ανισοτήτων που εντείνουν τον αποκλεισμό των γυναικών από την απασχόληση και αυξάνουν τον κίνδυνο φτώχειας, ιδίως σε αγροτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της Κρήτης, όπου η πρόσβαση σε ευκαιρίες κατάρτισης, εργασία, υπηρεσίες και δίκτυα είναι περιορισμένη. Προβλέπει τη δημιουργία ευέλικτων, υβριδικών κύκλων κατάρτισης σε δεξιότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν τοπικά ή εξ αποστάσεως, με πρακτικό προσανατολισμό και σύνδεση με πραγματικές ανάγκες της τοπικής οικονομίας

(αγροδιατροφή, μικρές τουριστικές υπηρεσίες, διοικητική υποστήριξη, ψηφιακή προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, βασικές δεξιότητες τηλε-εργασίας). Η δράση υλοποιείται σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις και δομές των Δήμων, ώστε να δημιουργούνται «μονοπάτια» από την κατάρτιση προς την απασχόληση ή την ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης.

Δράση 4.9: Συμβουλευτική καθοδήγηση για επαγγελματική εξέλιξη και επιστροφή στην εργασία μετά από άδεια φροντίδας.

Η δράση αναπτύσσει ένα οργανωμένο πρόγραμμα mentoring που υποστηρίζει γυναίκες να επιστρέψουν στην εργασία ή να εξελιχθούν επαγγελματικά μετά από περιόδους διακοπής λόγω μητρότητας, φροντίδας παιδιών ή άλλων εξαρτώμενων μελών, αντιμετωπίζοντας έμπρακτα το φαινόμενο της «ποινής της μητρότητας/φροντίδας» και τα εμπόδια που δημιουργούν τα έμφυλα στερεότυπα στην επαγγελματική πορεία. Το πρόγραμμα εμπεριέχει την αντιστοίχιση ωφελούμενων με μέντορες/ισσες (στελέχη, επαγγελματίες, επιχειρηματίες, επιστήμονες), εξατομικευμένες συνεδρίες καθοδήγησης, καθώς και μικρά εργαστήρια ανάπτυξης δεξιοτήτων (επικαιροποίηση γνώσεων, ψηφιακή ενδυνάμωση, διαπραγμάτευση ρόλου/μισθού, διεκδίκηση ίσων ευκαιριών, οργάνωση εργασίας χωρίς ενοχοποίηση), ώστε η επιστροφή να μην είναι απλώς τυπική αλλά βιώσιμη και ποιοτική. Η δράση συμπληρώνει την κατάρτιση, λειτουργώντας ως «γέφυρα» από τις δεξιότητες στην εφαρμογή τους στην πράξη και στην ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησης και των προοπτικών των γυναικών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίνεται σε γυναίκες που βρίσκονται σε κατάσταση υψηλής κοινωνικής και οικονομικής ευαλωτότητας, όπως μονογονείς και γυναίκες που αντιμετωπίζουν ή έχουν αντιμετωπίσει αστεγία, μέσω στοχευμένης συμβουλευτικής, mentoring και διασύνδεσης με υποστηρικτικά δίκτυα και ευκαιρίες απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της συμβουλευτικής καθοδήγησης θα παρέχεται επίσης βασική ενημέρωση για την ασφαλή μετάβαση στην αγορά εργασίας, τη διεκδίκηση ίσων ευκαιριών και την αναγνώριση φαινομένων άνισης μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Προβλέπεται, επίσης, η προετοιμασία και ενδυνάμωση των μεντόρων/ισσών μέσω στοχευμένων εκπαιδευτικών δράσεων σε ζητήματα ισότητας, διαθεματικότητας και διαχείρισης πολλαπλών διακρίσεων. Θα προωθηθεί, επίσης, η αξιοποίηση ευέλικτων μορφών εργασίας, όπως η εξ αποστάσεως απασχόληση, ως εργαλείο ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Θα εξεταστούν πολιτικές και μέτρα στήριξης της μητρότητας για γυναίκες επιχειρηματίες, με στόχο τη διασφάλιση της επαγγελματικής συνέχειας και την ενίσχυση της ισότητας στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και στα κέντρα λήψης αποφάσεων	**4.1 Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Επιμελητήρια / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς επιχειρηματικότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εργαστηρίων, συμμετεχουσών γυναικών και mentoring συναντήσεων, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/δεξιοτήτων	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.2 Χώροι εργασίας απαλλαγμένοι από βία, στερεότυπα και διακρίσεις	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Επιμελητήρια / Κοινωνικοί εταίροι / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός επιμορφώσεων, συμμετεχόντων οργανισμών και εργοδοτών/τριών, ποιοτικοί: υιοθέτηση πολιτικών ισότητας, βελτίωση γνώσεων/στάσεων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.3 Θερινά σχολεία και εργαστήρια STEM και επιχειρηματικότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / ΙΤΕ	2026–2028	Ποοστικοί: αριθμός θερινών σχολείων και συμμετεχουσών κοριτσιών, ποιοτικοί: αύξηση ενδιαφέροντος, αλλαγή στάσεων, βελτίωση γνώσεων	10. 000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.4 Ανάδειξη γυναικών προτύπων σε επιστήμη, πολιτική, επιχειρηματικότητα και αθλητισμό	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / ΙΤΕ / Πολυτεχνείο Κρήτης / Πολιτιστικοί, αθλητικοί και κοινωνικοί φορείς / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εκδηλώσεων και συμμετεχουσών, ποιοτικοί: αύξηση ορατότητας γυναικών προτύπων, βελτίωση γνώσεων/στάσεων	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.5 Πρόγραμμα κατάρτισης δεξιοτήτων «Women UpCrete»	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές απασχόλησης / Επιχειρήσεις / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων, κύκλων κατάρτισης και % ένταξης στην εργασία	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.6 Συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Κοινωνικές υπηρεσίες / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός δράσεων ενημέρωσης και ωφελούμενων γυναικών, ποιοτική: βελτίωση πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.7 Πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης για γυναίκες σε κίνδυνο φτώχειας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Κοινωνικές υπηρεσίες / Φορείς απασχόλησης / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων και δράσεων οικονομικού γραμματισμού, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.8 Δεξιότητες και απασχόληση για γυναίκες σε αγροτικές/ορεινές περιοχές	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Αγροτικοί συνεταιρισμοί /Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός κύκλων κατάρτισης και συμμετεχουσών γυναικών, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.9 Mentoring για επαγγελματική εξέλιξη και επιστροφή στην εργασία	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Επιμελητήρια / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς επιχειρηματικότητας	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός mentoring συναντήσεων και ωφελούμενων, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

<u>Άξονας Προτεραιότητας 5:</u> Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης, συνεργασία και δικτύωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ο πέμπτος Άξονας Προτεραιότητας αφορά την οργανωτική και θεσμική ενίσχυση των πολιτικών ισότητας και την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις τομεακές πολιτικές της Περιφέρειας Κρήτης. Ο άξονας περιλαμβάνει δράσεις που οργανώνονται γύρω από την ανάγκη ενίσχυσης των θεσμικών μηχανισμών ισότητας, της διατομεακής συνεργασίας και της συστηματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών. Οι δράσεις του άξονα στοχεύουν αφενός στην ενδυνάμωση των Επιτροπών Ισότητας της Περιφέρειας και των Δήμων, αφετέρου στη δημιουργία σταθερών δομών δικτύωσης, ανταλλαγής γνώσης και συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών, τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και άλλους θεσμικούς φορείς. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη σταθερών συνεργασιών με γυναικείες οργανώσεις, πολιτιστικούς συλλόγους και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ως κρίσιμων εταίρων για τη διάχυση των πολιτικών ισότητας σε τοπικό επίπεδο.

Δράση 5.1: Κατάρτιση στη χρήση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας, των μελών της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. των Δήμων και των στελεχών της Περιφέρειας Κρήτης και των Δήμων.

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης για τη χρήση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας στη δημόσια διοίκηση, με στόχο την ενίσχυση έμφυλης ισότητας και την αποφυγή στερεοτυπικών ή αποκλειστικών αναφορών στη γραπτή και προφορική επικοινωνία των δημόσιων φορέων. Το πρόγραμμα απευθύνεται στα μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων (Π.ΕΠ.ΙΣ.), των Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας (Δ.ΕΠ.ΙΣ.), καθώς και σε στελέχη της Περιφέρειας Κρήτης και

των Δήμων, που συμμετέχουν στον σχεδιασμό, τη σύνταξη και τη διάχυση διοικητικών εγγράφων, ενημερωτικού υλικού και δημόσιων ανακοινώσεων. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν επιμορφωτικά εργαστήρια που θα καλύπτουν βασικές αρχές της μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας, την αναγνώριση έμφυλων στερεοτύπων στη γλωσσική χρήση και τη σημασία της γλώσσας ως εργαλείου διαμόρφωσης κοινωνικών αντιλήψεων και πολιτικών ισότητας.

Δράση 5.2: Σχεδιασμός του Χάρτη Ισότητας της Περιφέρειας Κρήτης και δημιουργία ψηφιακού κόμβου ισότητας.

Η δράση αφορά στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου «Χάρτη Ισότητας» της Περιφέρειας Κρήτης, ο οποίος θα αποτυπώνει και θα χαρτογραφεί τις διαθέσιμες δομές, υπηρεσίες και φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς της ισότητας των φύλων, της πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, της κοινωνικής προστασίας και της υποστήριξης των δικαιωμάτων των γυναικών και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Ο Χάρτης θα λειτουργεί ως εργαλείο πληροφόρησης και διασύνδεσης, συγκεντρώνοντας στοιχεία για δημόσιες υπηρεσίες, κοινωνικές δομές, δομές φιλοξενίας και συμβουλευτικής, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς φορείς, καθώς και παρεμβάσεις που σχετίζονται με την προώθηση της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, προβλέπεται η δημιουργία ενός ψηφιακού κόμβου ισότητας, ο οποίος θα λειτουργεί ως δυναμική διαδικτυακή πλατφόρμα ενημέρωσης, συνεργασίας και διάχυσης γνώσης. Ο ψηφιακός κόμβος θα φιλοξενεί ενημερωτικό υλικό, οδηγούς και καλές πρακτικές, θα προβάλλει δράσεις της Περιφέρειας και των συνεργαζόμενων φορέων, θα διευκολύνει τη δικτύωση μεταξύ υπηρεσιών και οργανισμών και θα υποστηρίζει διαδικασίες διαβούλευσης και ανταλλαγής εμπειριών. Θα διερευνηθεί η δυνατότητα λειτουργικής διασύνδεσης υφιστάμενων υπηρεσιών και δομών υποστήριξης σε ένα συνεκτικό «σημείο αναφοράς», με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών και των κοριτσιών σε υπηρεσίες ενημέρωσης, συμβουλευτικής, κατάρτισης και κοινωνικής υποστήριξης. Ο ψηφιακός κόμβος ισότητας θα μπορεί να φιλοξενεί και θεματική εκπαιδευτική βιβλιοθήκη με οπτικοακουστικό και παιδαγωγικό υλικό (βίντεο, ταινίες, οδηγοί, καλές πρακτικές), προσβάσιμη από σχολεία, εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές/τριες. Στο πλαίσιο του ψηφιακού κόμβου ισότητας μπορεί να αναπτυχθεί και μητρώο γυναικών επιστημονισσών, επαγγελματιών και εμπειρογνωμονισσών, με στόχο την ενίσχυση της ορατότητας, της συμμετοχής και της εκπροσώπησής τους σε επιτροπές, δημόσιες εκδηλώσεις, συμβουλευτικά όργανα και έργα. Ο ψηφιακός κόμβος ισότητας μπορεί να περιέχει και πληροφορίες για επιχειρήσεις που εφαρμόζουν πρακτικές ισότητας, ενισχύοντας τη διαφάνεια και την ενημέρωση των πολιτών. Ο σχεδιασμός του Χάρτη και του ψηφιακού κόμβου ισότητας θα μπορεί να αξιοποιεί δείκτες και μεθοδολογικές αναφορές ευρωπαϊκών πλαισίων, όπως οι δείκτες του EIGE, για τη συγκριτική παρακολούθηση της προόδου και την καλύτερη τεκμηρίωση των περιφερειακών πολιτικών ισότητας.

Τέλος, μέσα στον κόμβο θα ενταχθεί ψηφιακή πλατφόρμα mentoring, μέσω της οποίας γυναίκες θα μπορούν να συνδέονται με έμπειρους/ες επαγγελματίες, βάσει αναγκών και ενδιαφερόντων, ενισχύοντας τη δια βίου υποστήριξη και δικτύωση, όπως επίσης και ψηφιακό εργαλείο παρακολούθησης της γυναικείας εκπροσώπησης σε θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις και οργανισμούς της Κρήτης.

Δράση 5.3: Παρακολούθηση και καταγραφή της έμφυλης κατανομής στα συλλογικά όργανα της Περιφέρειας Κρήτης.

Η δράση αφορά τη συστηματική συλλογή, καταγραφή και ανάλυση δεδομένων σχετικά με τη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στα συλλογικά όργανα, τις επιτροπές, τα συμβούλια και τις θέσεις ευθύνης της Περιφέρειας Κρήτης, με στόχο

την αποτύπωση της έμφυλης κατανομής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στη διοικητική λειτουργία των θεσμών. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ετήσια συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν τη σύνθεση των συλλογικών οργάνων και των επιτροπών, την εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διοικητικής ευθύνης και τη συμμετοχή σε διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών.

Δράση 5.4: Εφαρμογή του Gender Impact Assessment σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης.

Η δράση αφορά την πιλοτική εφαρμογή και τη σταδιακή ενσωμάτωση του εργαλείου εκτίμησης επιπτώσεων των πολιτικών και προγραμμάτων ως προς το φύλο (Gender Impact Assessment) στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων της Περιφέρειας Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση της θεσμικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στη δημόσια διοίκηση. Μέσω της εφαρμογής του εργαλείου αυτού επιδιώκεται η συστηματική εξέταση των πιθανών επιπτώσεων που μπορεί να έχουν οι δημόσιες πολιτικές στις γυναίκες και στους άνδρες, καθώς και σε άτομα διαφορετικών κοινωνικών ομάδων, ώστε να εντοπίζονται εγκαίρως ενδεχόμενες ανισότητες ή διακρίσεις και να σχεδιάζονται διορθωτικές παρεμβάσεις. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη βασικών κατευθυντήριων γραμμών και πρακτικών εργαλείων για τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, η επιμόρφωση στελεχών και υπαλλήλων στη χρήση του Gender Impact Assessment, καθώς και η πιλοτική εφαρμογή του σε επιλεγμένες πολιτικές ή προγράμματα, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά του και να διαμορφωθεί ένα λειτουργικό μοντέλο εφαρμογής.

Δράση 5.5: Πιλοτική και σταδιακή εφαρμογή του Gender Budgeting.

Η δράση αφορά την πιλοτική εισαγωγή και τη σταδιακή εφαρμογή της διάστασης του φύλου στον δημοσιονομικό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης και την κατάρτιση των αντίστοιχων προϋπολογισμών με την οπτική του φύλου (Gender Budgeting), με στόχο την ενίσχυση έμφυλης ισότητας μέσω της αποτελεσματικότερης και δικαιότερης κατανομής των δημόσιων πόρων. Η προσέγγιση αυτή επιδιώκει να ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου στις διαδικασίες κατάρτισης, υλοποίησης και αξιολόγησης του προϋπολογισμού, ώστε να αναγνωρίζονται και να αντιμετωπίζονται οι διαφορετικές ανάγκες και επιπτώσεις που έχουν οι δημόσιες δαπάνες και πολιτικές σε γυναίκες και άνδρες. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη κατάλληλης μεθοδολογίας εφαρμογής, η διαμόρφωση σχετικών δεικτών παρακολούθησης και η επιμόρφωση στελεχών της Περιφέρειας στη χρήση των εργαλείων του Gender Budgeting. Η εφαρμογή θα ξεκινήσει πιλοτικά σε επιλεγμένες υπηρεσίες ή τομείς πολιτικής, με στόχο την αποτίμηση των αποτελεσμάτων και την προσαρμογή της μεθοδολογίας, και θα επεκταθεί σταδιακά σε ευρύτερο φάσμα πολιτικών και προγραμμάτων.

Δράση 5.6: Συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση πολιτικών ισότητας.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων που σχετίζονται με την έμφυλη ισότητα, με στόχο την τεκμηριωμένη παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και δράσεων που υλοποιούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η δημιουργία ενός συνόλου ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι θα επιτρέπουν την αποτίμηση της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης, καθώς και την καταγραφή των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στα ωφελούμενα άτομα, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαθεματική διάσταση των ανισοτήτων. Η συλλογή των δεδομένων θα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, τους Δήμους, τις δομές του Δικτύου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και με ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα,

αξιοποιώντας διαθέσιμες διοικητικές και στατιστικές πηγές. Θα εξεταστεί η ανάπτυξη εξειδικευμένων μηχανισμών παρακολούθησης για την αποτύπωση της κατάστασης γυναικών που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, με αξιοποίηση δεδομένων από τις δράσεις συμβουλευτικής, ερωτηματολόγια παρακολούθησης και περιοδικές εκθέσεις. Η συλλογή και ανάλυση δεδομένων θα επιδιώκει συνέργειες με υφιστάμενες πρωτοβουλίες, παρατηρητήρια και εξειδικευμένους φορείς που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη σε ζητήματα έμφυλης βίας και ισότητας, με στόχο την ενίσχυση της τεκμηρίωσης, της έρευνας και της παραγωγής συστάσεων πολιτικής. Η δράση μπορεί να περιλαμβάνει και συστηματική συλλογή, ανάλυση και δημοσιοποίηση συγκεντρωτικών και ανωνυμοποιημένων δεδομένων για την έμφυλη ισότητα στους χώρους εργασίας και στις δημόσιες υπηρεσίες της Κρήτης, σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς, με στόχο την ενίσχυση της λογοδοσίας και της τεκμηρίωσης των πολιτικών. Η συλλογή και ανάλυση δεδομένων θα ενσωματώνει και τη διάσταση της αναπηρίας, προκειμένου να αξιολογείται κατά πόσο οι πολιτικές και οι δράσεις φτάνουν στις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία και συμβάλλουν στην άρση των πολλαπλών διακρίσεων που αντιμετωπίζουν.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις δημόσιες πολιτικές	**5.1 Κατάρτιση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης / Δήμοι / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / ΙΤΕ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων / % μελών Π.ΕΠ.ΙΣ. και Δ.ΕΠ.ΙΣ. / % διοικητικών εγγράφων που εφαρμόζουν τον οδηγό μη σεξιστικής γλώσσας. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση, ενσωμάτωση πολιτικής στον Οδηγό Επικοινωνίας της Περιφέρειας.	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.2 Χάρτης Ισότητας και ψηφιακός κόμβος	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης / ΙΤΕ	2026, 2027, 2028	Ποσοτικοί: ετήσιος αριθμός επισκεπτών/τριών, % αύξησης επισκεψιμότητας κόμβου ανά έτος, % φορέων που επικαιροποιούν τα στοιχεία τους ετησίως, % χρηστών/τριών που αξιολογούνθετικά την πλατφόρμα.	10.000 ευρώ για το 2026	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση, Ανάρτηση στοιχείων στον ψηφιακό κόμβο ισότητας
	5.3 Καταγραφή έμφυλης κατανομής στα συλλογικά όργανα	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης	2026–2028	Ποσοτικοί: % συλλογικών οργάνων της Περιφέρειας που καταγράφονται ετησίως, % επικαιροποίησης στοιχείων ανά έτος, αριθμός οργάνων για τα οποία δημοσιεύονται αναλυτικά δεδομένα φύλου.	Χωρίς κόστος		Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.4 Gender Impact Assessment	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης	2026–2028	Ποσοτικοί: % πολιτικών/προγραμμάτων που συνοδεύονται από Gender Impact Assessment, % εισηγήσεων προς το Περιφερειακό Συμβούλιο που περιλαμβάνουν ανάλυση φύλου, αριθμός Διευθύνσεων που εφαρμόζουν συστηματικά το εργαλείο. Ποιοτικοί: ένταξη του GIA στον εσωτερικό κανονισμό διαδικασιών, έκδοση εσωτερικού οδηγού εφαρμογής, % στελεχών που έχουν ενημερωθεί.	Χωρίς κόστος		Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.5 Gender Budgeting	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης	2026–2028	Ποσοτικοί: % Διευθύνσεων πιλοτικής εφαρμογής, % προϋπολογισμών που αναλύονται με οπτική φύλου, αριθμός πολιτικών/δράσεων που προωθούν την ισότητα.	Χωρίς κόστος		Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.6 Σύστημα συλλογής δεδομένων και	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας	2026–2028	Ποσοτικοί: Συλλογή στοιχείων διαχωρισμένων ανά φύλο.	Χωρίς κόστος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια έκθεση προόδου, χρήση δεδομένων για

<u>Άξονας Προτεραιότητας 6:</u> Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, τις υπηρεσίες και την περιβαλλοντική πολιτική. Ο Άξονας Προτεραιότητας 6 στοχεύει στην οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις τομεακές της Περιφέρειας Κρήτης.

Δράση 6.1: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Ασφαλείς και Συμπεριληπτικοί Πολιτιστικοί Χώροι».

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την πιλοτική εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου αρχών και πρακτικών που προάγουν την ασφάλεια, τη συμπερίληψη και την προσβασιμότητα σε πολιτιστικούς χώρους και εκδηλώσεις της Περιφέρειας Κρήτης. Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία πολιτιστικών περιβαλλόντων στα

οποία όλοι οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα, με σεβασμό στην αξιοπρέπεια, την ταυτότητα και τα δικαιώματά τους, χωρίς φόβο παρενόχλησης, αποκλεισμού ή διακρίσεων. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη κατευθυντήριων οδηγιών και προτύπων λειτουργίας για πολιτιστικούς φορείς και χώρους, που θα περιλαμβάνουν βασικές αρχές πρόληψης της παρενόχλησης και των διακρίσεων, προδιαγραφές προσβασιμότητας και συμπεριληπτικής συμμετοχής, καθώς και διαδικασίες διαχείρισης περιστατικών που ενδέχεται να προκύψουν. Η δράση περιλαμβάνει, επίσης, την ενημέρωση των επισκεπτών/τριών και των συμμετεχόντων/ουσών σχετικά με τις αρχές λειτουργίας των χώρων, τους κανόνες σεβασμού και τους διαθέσιμους μηχανισμούς υποστήριξης.

Στο ίδιο πλαίσιο, προβλέπεται η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου δικτύου «Ασφαλών Σημείων» σε συνεργασία με Δήμους, επιχειρήσεις, καταστήματα και άλλους τοπικούς φορείς, ως αναγνωρίσιμων σημείων ενημέρωσης, πρώτης υποδοχής και ασφαλούς παραπομπής για γυναίκες και κορίτσια που αντιμετωπίζουν περιστατικά βίας ή αισθάνονται ότι απειλούνται.

Δράση 6.2: Διαμόρφωση και πιλοτική εφαρμογή Ενιαίου Πρωτοκόλλου «Safe Services-Safe Events-Safe Spaces».

Η δράση αφορά τη διαμόρφωση και πιλοτική εφαρμογή ενός ενιαίου πλαισίου πρόληψης και αντιμετώπισης περιστατικών παρενόχλησης, κακοποίησης και διακρίσεων σε υπηρεσίες, εκδηλώσεις και δημόσιους χώρους που λειτουργούν υπό την ευθύνη ή τη συνεργασία της Περιφέρειας Κρήτης. Στόχος είναι η δημιουργία σαφών διαδικασιών και μηχανισμών που θα διασφαλίζουν ασφαλή και συμπεριληπτικά περιβάλλοντα για όλους τους πολίτες, προάγοντας την κουλτούρα μηδενικής ανοχής απέναντι σε κάθε μορφή βίας και διάκρισης. Το πρωτόκολλο θα περιλαμβάνει σαφείς ροές αναφοράς και διαχείρισης περιστατικών, καθορισμό ρόλων και αρμοδιοτήτων (όπως ο ορισμός υπεύθυνου/ης ασφάλειας ή σημείου αναφοράς), βασικές διαδικασίες προστασίας του ατόμου που καταγγέλλει περιστατικό και κατευθυντήριες οδηγίες για την αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης. Το πρωτόκολλο θα εφαρμοστεί στο πλαίσιο του δικτύου «Ασφαλών Σημείων» σε υπηρεσίες, δημοτικούς χώρους, εκδηλώσεις και επιχειρήσεις, με σαφείς διαδικασίες πρώτης ανταπόκρισης, ενημέρωσης και παραπομπής. Επίσης, θα μπορεί να προσαρμόζεται και σε περιβάλλοντα τουρισμού και φιλοξενίας, με στόχο την ενίσχυση ασφαλών, συμπεριληπτικών και απαλλαγμένων από διακρίσεις υπηρεσιών για επισκέπτες/τριες, εργαζόμενους/ες και τοπικές κοινότητες.

Δράση 6.3: Σχεδιασμός και υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων παραστατικών τεχνών για την πρόληψη της έμφυλης βίας.

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων που αξιοποιούν τις παραστατικές τέχνες, ως δημιουργικά και συμμετοχικά εργαλεία εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης και πρόληψης της έμφυλης βίας. Μέσα από καλλιτεχνικές και βιωματικές μεθόδους, οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες ενθαρρύνονται να διερευνήσουν ζητήματα που σχετίζονται με τη συναίνεση, τα προσωπικά όρια, τις σχέσεις εξουσίας, τα έμφυλα στερεότυπα και τις μορφές βίας ή παρενόχλησης που μπορεί να εμφανίζονται σε κοινωνικούς και επαγγελματικούς χώρους. Η δράση μπορεί να απευθύνεται σε διαφορετικές ομάδες πληθυσμού, όπως νέους και νέες, φοιτητές και φοιτήτριες, επαγγελματίες του πολιτισμού, εκπαιδευτικούς ή μέλη της τοπικής κοινότητας, ενώ προβλέπεται η συνεργασία με καλλιτέχνες, παιδαγωγούς θεάτρου και πολιτιστικούς φορείς. Η δράση θα υλοποιείται, όπου είναι δυνατόν, σε συνεργασία με γυναικείους συλλόγους, πολιτιστικούς φορείς, καλλιτεχνικές ομάδες και συλλογικότητες της τοπικής κοινωνίας, ώστε να ενισχύεται η συμμετοχική διάσταση των παρεμβάσεων και να διευρύνεται η απήχησή τους πέρα από το πλαίσιο των άμεσα ωφελούμενων

ομάδων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίνεται σε βιωματικά εργαστήρια θεάτρου, δημιουργικής έκφρασης και κοινοτικών καλλιτεχνικών δράσεων με οπτική φύλου.

Δράση 6.4: «Safe Sport»: Πρόληψη, προστασία και συμπερίληψη στον αθλητισμό.

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός πλαισίου παρεμβάσεων που προάγουν την ασφάλεια, την ισότητα και τη συμπερίληψη στους αθλητικούς χώρους, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σεξισμού, παρενόχλησης, κακοποιητικών συμπεριφορών και διακρίσεων στον αθλητισμό. Η δράση αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο αθλητισμός στη διαμόρφωση στάσεων, αξιών και κοινωνικών προτύπων, ιδιαίτερα για τα παιδιά και τα νεαρά άτομα και επιδιώκει τη δημιουργία ενός αθλητικού περιβάλλοντος που προάγει τον σεβασμό, την ισότιμη συμμετοχή και την προστασία της αξιοπρέπειας όλων των ατόμων. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν ενημερωτικές και επιμορφωτικές δράσεις για προπονητές και προπονήτριες, διοικητικά στελέχη αθλητικών συλλόγων, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής και άλλα πρόσωπα που δραστηριοποιούνται σε αθλητικούς χώρους, με έμφαση στην αναγνώριση περιστατικών σεξισμού, παρενόχλησης ή κακοποίησης, στην καλλιέργεια ασφαλών και συμπεριληπτικών αθλητικών περιβαλλόντων και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την πρόληψη και τη διαχείριση σχετικών περιστατικών. **Δράση 6.5: Έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.**

Η δράση αφορά την ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης στις πολιτικές και τα προγράμματα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την πράσινη μετάβαση στην Περιφέρεια Κρήτης. Αναγνωρίζοντας ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης επηρεάζουν διαφορετικά γυναίκες και άνδρες, ιδίως σε τομείς όπως η υγεία, η εργασία, η αγροτική οικονομία, η φροντίδα και η ανθεκτικότητα των τοπικών κοινοτήτων, η δράση στοχεύει στην ενίσχυση της ενημέρωσης, της συμμετοχής και της ενδυνάμωσης των γυναικών στις πολιτικές περιβαλλοντικής προστασίας και βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η υλοποίηση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών δράσεων για την κλιματική αλλαγή και τις έμφυλες διαστάσεις της, η ανάδειξη καλών πρακτικών γυναικείας συμμετοχής σε δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας και πράσινης καινοτομίας, καθώς και η ενίσχυση της συμμετοχής σε πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, την κυκλική οικονομία και την πράσινη επιχειρηματικότητα. Επίσης, θα ενισχυθεί η συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, περιβαλλοντικούς φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να αναδειχθεί η συμβολή των γυναικών στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και στην προώθηση βιώσιμων και ανθεκτικών τοπικών κοινωνιών.

<u>Άξονας Προτεραιότητας 7</u>: Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα–Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη.

Ο Άξονας 7 στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων στην υγεία που σχετίζονται με το φύλο, την ταυτότητα/έκφραση φύλου και τον σεξουαλικό προσανατολισμό, με έμφαση στην πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση (γυναικολογικοί καρκίνοι, καρκίνος μαστού, HPV), στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, στην υποστήριξη ευάλωτων ομάδων (μονογονεϊκές, άνεργες, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, φροντίστριες), στη μείωση των ανισοτήτων στη διαχείριση του πόνου και στη δημιουργία συμπεριληπτικών υπηρεσιών για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα. Ιδιαίτερη μέριμνα θα δίνεται και στις

ανάγκες των ηλικιωμένων γυναικών, ιδίως σε ζητήματα πρόσβασης στην πρόληψη, στη διάγνωση, στη φροντίδα και στην κοινωνική υποστήριξη.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις τομεακές πολιτικές	**6.1 Ασφαλείς και Συμπεριληπτικοί Πολιτιστικοί Χώροι**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Πολιτισμού & Αθλητισμού / Μουσεία & Πολιτιστικοί Χώροι / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: % πολιτιστικών χώρων που υιοθετούν κατευθυντήριες οδηγίες, αριθμός χώρων που εφαρμόζουν ορατή πολιτική μηδενικής ανοχής, % χώρων με ορισμένο/η υπεύθυνο/η ασφάλειας, % συμμετεχόντων/ουσών, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ενσωμάτωση του Πρωτοκόλλου στους Κανονισμούς Λειτουργίας/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.2 Safe Services – Safe Events – Safe Spaces	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Πολιτισμού & Αθλητισμού / Μουσεία & Πολιτιστικοί Χώροι / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: % εκδηλώσεων που εφαρμόζουν το Πρωτόκολλο, αριθμός εκδηλώσεων που φέρουν τη σήμανση, % Δήμων, μουσείων & πολιτιστικών χώρων που υιοθετούν το Πρωτόκολλο, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.3 Βιωματικά εργαστήρια παραστατικών τεχνών	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Πολιτισμού & Αθλητισμού Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εργαστηρίων που υλοποιούνται ετησίως, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ, αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % συμμετοχής γυναικών και κοριτσιών, % συμμετοχής ατόμων από ευάλωτες, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.4 Safe Sport	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Συναρμόδιες Διευθύνσεις / Δήμοι / Φορείς Κοινωνίας των Πολιτών / Αθλητικά Σωματεία & Χώροι αθλητισμού	2026–2028	Ποσοτικοί:% αθλητικών σωματείων που υιοθετούν Κώδικα Δεοντολογίας / Πολιτική Μηδενικής Ανοχής, % δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων που εφαρμόζουν βασικό πρωτόκολλο προστασίας, αριθμός σωματείων που ορίζουν με υπεύθυνο/η Προστασίας Αθλητών/τριών, % προπονητών/τριών που παρακολουθούν επιμόρφωση, αριθμός ενημερωτικών δράσεων για γονείς και αθλητές/τριες, % αθλητών/τριών που ενημερώνονται, ύπαρξη μηχανισμού αναφοράς	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ενσωμάτωση του Πρωτοκόλλου στους Κανονισμούς Λειτουργίας/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.5 Έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Πανεπιστήμιο Κρήτης / Πολυτεχνείο Κρήτης / Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας / Περιβαλλοντικοί Φορείς / Φορείς της Κοινωνίας των	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός δράσεων, αριθμός συμμετεχουσών/συμμετεχόντων, αριθμός φορέων. Ποιοτικοί: αύξηση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής, ανάδειξη καλών πρακτικών	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

Δράση 7.1: Περιφερειακή καμπάνια πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης για τους γυναικολογικούς καρκίνους, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τη μυοσκελετική υγεία «Νωρίς είναι καλύτερα».

Η δράση αφορά την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης περιφερειακής καμπάνιας ενημέρωσης, πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης που εστιάζει σε σημαντικά ζητήματα υγείας των γυναικών, όπως οι γυναικολογικοί καρκίνοι, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τα προβλήματα μυοσκελετικής υγείας. Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης των γυναικών σχετικά με τη σημασία της πρόληψης, των τακτικών προληπτικών εξετάσεων και της έγκαιρης διάγνωσης, συμβάλλοντας στη βελτίωση της υγείας και της ποιότητας ζωής τους. Η καμπάνια θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, νοσοκομεία, Δήμους, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, προκειμένου να ενισχυθεί η πρόσβαση σε αξιόπιστη πληροφόρηση και να διευκολυνθεί η παραπομπή των γυναικών σε προληπτικούς ελέγχους και υπηρεσίες υγείας. Στο πλαίσιο της δράσης θα οργανωθούν ενημερωτικές ημερίδες και εκδηλώσεις, θα αναπτυχθεί ενημερωτικό υλικό και θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις ευαισθητοποίησης στις τοπικές κοινότητες, με στόχο τη διάδοση της γνώσης σχετικά με τα συμπτώματα, τους παράγοντες κινδύνου και τις δυνατότητες πρόληψης και θεραπείας των συγκεκριμένων νοσημάτων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προσέγγιση γυναικών που διαμένουν σε απομακρυσμένες ή αγροτικές περιοχές, καθώς και γυναικών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως γυναίκες με αναπηρία, οι μετανάστριες, οι προσφύγισσες και οι γυναίκες της κοινότητας Ρομά. Το πρόγραμμα θα λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες ηλικιωμένων γυναικών, ιδιαίτερα όταν συντρέχουν συνθήκες εξάρτησης, φροντίδας, απομόνωσης ή πολλαπλών διακρίσεων.

Δράση 7.2: Ένταξη της έμφυλης οπτικής στην ψυχική υγεία-υποστήριξη της ψυχικής υγείας των γυναικών.

Η δράση στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πρόληψης, ενημέρωσης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης για την ενίσχυση της ψυχικής υγείας των γυναικών, λαμβάνοντας υπόψη τις βιολογικές, κοινωνικές και έμφυλες παραμέτρους που επηρεάζουν την ψυχική τους ευημερία σε διαφορετικά στάδια της ζωής τους. Η δράση εστιάζει στις ψυχοσωματικές μεταβολές και στις κοινωνικές πιέσεις που συνδέονται με την εγκυμοσύνη και τη λοχεία, την επιλόχειο κατάθλιψη και τις αγχώδεις διαταραχές της περιγεννητικής περιόδου, την εμμηνόπαυση και τις ορμονικές μεταβολές, το χρόνιο άγχος και την επαγγελματική εξουθένωση, τη φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων ή ατόμων με αναπηρία και τη διαχείριση των πολλαπλών κοινωνικών και οικογενειακών ρόλων.

Η δράση θα δίνει ιδιαίτερη έμφαση και στις ανάγκες γυναικών μέσης ηλικίας, ιδίως 45+, οι οποίες αντιμετωπίζουν σύνθετες προκλήσεις που συνδέονται με την εμμηνόπαυση, τη μετάβαση στον κύκλο ζωής, τη φροντίδα εξαρτώμενων μελών και την εργασιακή ανασφάλεια, μέσω ομάδων ενδυνάμωσης, ψυχοεκπαίδευσης και υποστήριξης για άγχος, κατάθλιψη και εξάντληση.

Δράση 7.3: Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για τα έμφυλα στερεότυπα στον πόνο και στη διάγνωση.

Η δράση αφορά την υλοποίηση στοχευμένων επιμορφωτικών παρεμβάσεων για επαγγελματίες υγείας με στόχο την αναγνώριση και αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων και της ασυνείδητης μεροληψίας που επηρεάζουν την αξιολόγηση του πόνου, τη διαγνωστική διαδικασία και τη συνολική ποιότητα της φροντίδας. Διεθνείς μελέτες έχουν αναδείξει ότι οι γυναίκες συχνά βιώνουν καθυστερημένη διάγνωση ή υποεκτίμηση των συμπτωμάτων τους, ιδιαίτερα σε πεδία όπως τα καρδιαγγειακά νοσήματα, ο χρόνιος πόνος ή τα αυτοάνοσα νοσήματα, γεγονός που συνδέεται με κοινωνικά στερεότυπα και ελλείψεις στην εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας σχετικά με τη διάσταση του φύλου στην ιατρική πρακτική. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν επιμορφωτικά εργαστήρια και εκπαιδευτικές συνεδρίες για επαγγελματίες υγείας, τα οποία θα εστιάζουν στην κατανόηση της έμφυλης διάστασης στην υγεία, στην αναγνώριση προκαταλήψεων που μπορεί να επηρεάζουν τη διαγνωστική κρίση και στη βελτίωση της επικοινωνίας με ασθενείς χωρίς στερεοτυπικές αντιλήψεις ή υποτιμητικές στάσεις.

Στο πλαίσιο του Άξονα θα αναπτυχθούν παρεμβάσεις αναγνώρισης, στήριξης και ενδυνάμωσης άτυπων φροντιστριών, με έμφαση στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη, στην ενημέρωση για τα δικαιώματα τους και τις διαθέσιμες υπηρεσίες, στην ανακούφισή τους από το βάρος της φροντίδας, καθώς και στην ενίσχυση δικτύων αλληλοϋποστήριξης.

Δράση 7.4: Συμπεριληπτικές και ασφαλείς υπηρεσίες υγείας για τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.

Η δράση αφορά στην ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένου πλαισίου καλών πρακτικών για τη διασφάλιση συμπεριληπτικών, προσβάσιμων και ασφαλών υπηρεσιών υγείας για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, με έμφαση στον σεβασμό της ταυτότητας και έκφρασης φύλου και της μη στιγματιστικής φροντίδας, μέσω της διαβούλευσης με ΛΟΑΤΚΙ+ οργανώσεις. Η δράση στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων στην πρόσβαση στην υγεία, στην καταπολέμηση των διακρίσεων και στη δημιουργία περιβάλλοντος φροντίδας που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα και την επιστημονικά τεκμηριωμένη πρακτική. Επιπροσθέτως, θα αναπτυχθεί Οδηγός Καλών Πρακτικών, με κατευθυντήριες γραμμές για μη στιγματιστική λήψη ιστορικού, την ορθή χρήση ονομάτων και αντωνυμιών και τη διαχείριση ευαίσθητων δεδομένων και σεμινάρια και δράσεις ευαισθητοποίησης για τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου.

Η επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας θα βασιστεί σε ειδικές θεματικές που αφορούν ζητήματα φυλομετάβασης, με στόχο την παροχή ασφαλούς, τεκμηριωμένης, μη στιγματιστικής και δικαιωματικά προσανατολισμένης φροντίδας.

Δράση 7.5: Συμπεριληπτική και ευαισθητοποιημένη φροντίδα υγείας και κοινωνική φροντίδα με την οπτική του φύλου.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος επιμόρφωσης και οργανωτικής ενδυνάμωσης για επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας, με στόχο την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πρακτικές φροντίδας και την προώθηση υπηρεσιών που είναι συμπεριληπτικές, ισότιμες και απαλλαγμένες από διακρίσεις. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν στοχευμένα επιμορφωτικά εργαστήρια, τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά, τα οποία θα καλύπτουν θεματικές όπως η κατανόηση των έμφυλων ανισοτήτων στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα, η αναγνώριση και αντιμετώπιση προκαταλήψεων και στερεοτύπων στην επαγγελματική πρακτική, η αποτελεσματική και συμπεριληπτική επικοινωνία με ωφελούμενους και ωφελούμενες διαφορετικών κοινωνικών ομάδων, καθώς και η ανάπτυξη πρακτικών που διασφαλίζουν την αξιοπρέπεια, την εμπιστευτικότητα και την ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες. Επίσης, προβλέπεται η υλοποίηση προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών/τριών (train-the-trainers), με στόχο τη δημιουργία ενός βιώσιμου μηχανισμού διάχυσης γνώσης και ενδυνάμωσης των επαγγελματιών. Τέλος, το πλαίσιο της δράσης θα διερευνηθεί, επίσης, η δυνατότητα αξιοποίησης της προσέγγισης της κοινωνικής συνταγογράφησης, μέσω της οργανωμένης παραπομπής και διασύνδεσης επιζωσών/επιζώντων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας με υπηρεσίες και φορείς υγείας, κοινωνικής φροντίδας και κοινοτικής υποστήριξης. Η προσέγγιση αυτή στοχεύει στην ολιστική ενδυνάμωση, την ασφαλή διασύνδεση των γυναικών με τους διαθέσιμους πόρους και τη βελτίωση της συνολικής τους ευημερίας.

Δράση 7.6: Αναπαραγωγική υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ενημέρωσης, πρόληψης και υποστήριξης για την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των γυναικών και των κοριτσιών, με έμφαση στην ισότιμη πρόσβαση σε αξιόπιστη πληροφόρηση, σε υπηρεσίες υγείας και στον σεβασμό των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων. Στόχος της δράσης είναι η ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών ώστε να μπορούν να λαμβάνουν ενημερωμένες και ελεύθερες αποφάσεις σχετικά με το σώμα, τη γονιμότητα και τον οικογενειακό τους προγραμματισμό, σε ένα περιβάλλον που προάγει την ισότητα, την αξιοπρέπεια και την αυτονομία, απαλλαγμένο από διακρίσεις, κοινωνικό στίγμα και έμφυλες προκαταλήψεις. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν ενημερωτικές παρεμβάσεις που απευθύνονται στη σχολική, πανεπιστημιακή και ευρύτερη κοινότητα, με στόχο την ενίσχυση της γνώσης γύρω από ζητήματα όπως οι μέθοδοι αντισύλληψης, η πρόληψη των σεξουαλικώς μεταδιδόμενων νοσημάτων, η σημασία της τακτικής ιατρικής παρακολούθησης και η καταπολέμηση μύθων και παραπληροφόρησης που σχετίζονται με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία. Παράλληλα, η δράση περιλαμβάνει την ανάπτυξη ψηφιακής εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, καθώς και συνεργασίες με φορείς υγείας, εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να ενισχυθεί η πρόσβαση σε αξιόπιστη πληροφόρηση και υπηρεσίες υποστήριξης.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα – Πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη	**7.1 Περιφερειακή καμπάνια πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης «Νωρίς είναι καλύτερα»**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Περιφέρεια Κρήτης / Δομές ΠΦΥ / Νοσοκομεία / Δήμοι / Ιατρικοί Σύλλογοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ενημερωτικών δράσεων, συμμετεχουσών γυναικών, συνεργαζόμενων φορέων και παραπομπών για προληπτικούς ελέγχους, ποιοτικοί: βελτίωση ενημέρωσης και στάσεων απέναντι στην πρόληψη.	10.000-20.0000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	7.2 Ένταξη της έμφυλης οπτικής στην ψυχική υγεία	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Δομές Ψυχικής Υγείας / Νοσοκομεία / Δήμοι / Κοινωνικές Υπηρεσίες / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός δράσεων ενημέρωσης και υποστήριξης, αριθμός συμμετεχουσών, ποιοτικοί: ενίσχυση γνώσεων και θετική αξιολόγηση.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	7.3 Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για τα έμφυλα στερεότυπα στον πόνο και στη διάγνωση	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Δομές Υγείας / Ιατρικοί Σύλλογοι / Νοσοκομεία / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός σεμιναρίων και επαγγελματιών υγείας που επιμορφώνονται, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων και ενσωμάτωση της έμφυλης οπτικής.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου
	7.4 Συμπεριληπτικές και ασφαλείς υπηρεσίες υγείας για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές Υγείας / ΛΟΑΤΚΙ+ οργανώσεις / Νοσοκομεία / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εκπαιδεύσεων και επαγγελματιών που συμμετέχουν, ποιοτικοί: ανάπτυξη οδηγού καλών πρακτικών, βελτίωση γνώσεων/στάσεων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου
	7.5 Συμπεριληπτική και ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο φροντίδα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές Υγείας / Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός επιμορφώσεων και επαγγελματιών που συμμετέχουν, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων και ανάπτυξη εργαλείων εφαρμογής.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου
	7.6 Αναπαραγωγική υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές Υγείας / Νοσοκομεία / Δήμοι / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ/ Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ενημερωτικών δράσεων και συμμετεχουσών, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου

7. Συμπεράσματα

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων της Περιφέρειας Κρήτης 2026-2028» συγκροτεί ένα ολοκληρωμένο, συνεκτικό και εφαρμόσιμο πλαίσιο πολιτικής για την προώθηση της έμφυλης ισότητας, την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας και την οριζόντια ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις δημόσιες πολιτικές. Αξιοποιώντας την εμπειρία των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης, τις ανάγκες που τεκμηριώθηκαν από δεδομένα και αιτήματα φορέων, καθώς και τις εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας, το Σχέδιο μεταφράζει στρατηγικούς στόχους σε συγκεκριμένους άξονες προτεραιότητας και δράσεις με σαφή προσανατολισμό και δυνατότητα παρακολούθησης.

Η διάρθρωση του Σχεδίου σε επτά άξονες προτεραιότητας επιτρέπει στοχευμένες παρεμβάσεις σε κρίσιμους τομείς: πρόληψη στερεοτύπων και διακρίσεων, αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο και στη σχολική κοινότητα, ενδυνάμωση και κατάρτιση επαγγελματιών πρώτης γραμμής, προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην εργασία, την ηγεσία και την πολιτική, καθώς και θεσμική ενίσχυση εργαλείων gender mainstreaming. Παράλληλα, ενσωματώνει την οπτική του φύλου σε τομεακές πολιτικές (πολιτισμός, αθλητισμός, υπηρεσίες/εκδηλώσεις) και αναδεικνύει την υγεία και την κοινωνική φροντίδα ως πεδία με ιδιαίτερες έμφυλες ανισότητες που απαιτούν εξειδικευμένες παρεμβάσεις.

Η επιτυχία του Σχεδίου προϋποθέτει ισχυρή διατομεακή συνεργασία, συνεχή συντονισμό και ουσιαστική συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης, των Δ.ΕΠ.ΙΣ., της σχολικής κοινότητας, των δομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, των πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων και της κοινωνίας των πολιτών. Κρίσιμη συνιστώσα αποτελεί η συστηματική παρακολούθηση μέσω δεικτών, οι ετήσιες αναφορές προόδου και οι μηχανισμοί ανατροφοδότησης, ώστε το Σχέδιο

να λειτουργεί ως δυναμικό εργαλείο δημόσιας πολιτικής που αναπροσαρμόζεται βάσει ευρημάτων, αναδυόμενων αναγκών και αξιολόγησης αποτελεσμάτων.

Με το παρόν Σχέδιο Δράσης, η Περιφέρεια Κρήτης επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος έμφυλης ισότητας, ασφάλειας, συμπερίληψης και κοινωνικής συνοχής, με πολιτικές που προστατεύουν τα δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών, δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των ανδρών, ενισχύουν την πρόληψη και παράγουν απτό κοινωνικό αποτύπωμα για τις γυναίκες, τα κορίτσια και όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου. Η υλοποίηση των δράσεων και η διατήρηση των αποτελεσμάτων μετά το 2028 θα αποτελέσουν βάση για έναν σταθερό, διαρκή περιφερειακό μηχανισμό πολιτικών ισότητας, με συνέχεια, λογοδοσία και βιωσιμότητα.

5. Την εισήγηση της κας **Μηλάκη Γεωργίας (Γωγώς), Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού και Ισότητας Π.Κ.**

6. Τις απόψεις της Προέδρου και των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου

Ύστερα από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Εγκρίνει το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων της Περιφέρειας Κρήτης για την περίοδο 2026-2028, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Στην παρούσα απόφαση **ψήφισαν κατά** οι περιφερειακοί σύμβουλοι της παράταξης ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΚΡΗΤΗΣ **κ.κ. Μανουσάκης Νικόλαος, Μαρινάκης Αλέξανδρος και Βρύσαλης Δημήτριος,** αναφέροντας τα παρακάτω**:**

«Καταψηφίζουμε το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026–2028.

Δεν μπορεί να γίνει λόγος για πραγματική ισότητα όταν η γυναικεία ανισοτιμία αντιμετωπίζεται ως ζήτημα νοοτροπίας και συμπεριφοράς, αποκομμένο από την ταξική εκμετάλλευση και τις κοινωνικές συνθήκες που τη γεννούν και την αναπαράγουν.
Το σχέδιο της Περιφερειακής Αρχής δεν απαντά στις πραγματικές ανάγκες. Δεν λέει ουσιαστικά τίποτα για τις αποδεκατισμένες υπηρεσίες Κοινωνικής Μέριμνας, για τις τεράστιες ελλείψεις σε Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες για κακοποιημένες γυναίκες, για τις ανάγκες προστασίας παιδιών χωρίς οικογένεια ή με ακατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον.
Δεν λέει τίποτα για το γεγονός ότι μεγάλο μέρος του προσωπικού αυτών των δομών εργάζεται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, χωρίς μόνιμη και σταθερή δουλειά.
Η ισότητα δεν επιβάλλεται με διακηρύξεις. Χρειάζεται κρατική χρηματοδότηση, μόνιμο προσωπικό και δημόσιες, δωρεάν και επαρκείς κοινωνικές δομές.
Την ίδια στιγμή, η Περιφερειακή Αρχή στηρίζει την πολιτική της ελαστικής εργασίας, των συμβάσεων ορισμένου χρόνου και της ανάθεσης υπηρεσιών σε εργολάβους. Ακόμη και σε υπηρεσίες της Περιφέρειας, όπως η καθαριότητα, δεν υπάρχει το αναγκαίο μόνιμο προσωπικό. Αυτή η πολιτική πλήττει ιδιαίτερα τις εργαζόμενες γυναίκες.
Αντίστοιχα, η λεγόμενη «γυναικεία επιχειρηματικότητα» δεν απαντά στα προβλήματα της αυτοαπασχολούμενης, της μικρής επαγγελματίας, της αγρότισσας,

που πολλές φορές δεν μπορεί να σταματήσει ούτε όταν γεννά, επειδή δεν υπάρχει ουσιαστική κρατική στήριξη.
Μιλούν για πρόληψη και υγεία, αλλά οι γυναίκες βρίσκονται αντιμέτωπες με την υποχρηματοδότηση και την εμπορευματοποίηση της Υγείας. Μιλούν για προστασία των ευάλωτων, την ώρα που παιδιά ΑμεΑ αντιμετωπίζουν ακόμη και προβλήματα ασφαλούς μετακίνησης προς το σχολείο.
Και βέβαια, **βία κατά των γυναικών δεν είναι μόνο η σεξουαλική κακοποίηση, ο βιασμός και η γυναικοκτονία, που αποτελούν τις πιο ακραίες μορφές της. Βία είναι και η ανεργία, η ελαστική εργασία, τα εξαντλητικά ωράρια, η κατάργηση της Κυριακής αργίας, η μετατροπή της φροντίδας παιδιών, ηλικιωμένων και ΑμεΑ σε ατομική ευθύνη.**
Την ίδια ώρα, το «τουριστικό θαύμα» της Κρήτης στηρίζεται και στις άθλιες συνθήκες εργασίας χιλιάδων ξενοδοχοϋπαλλήλων, στην πλειοψηφία τους γυναίκες. Η μητρότητα παραμένει χωρίς την αναγκαία ολόπλευρη προστασία, όπως δείχνουν και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αναπληρώτριες εκπαιδευτικοί.
Για όλους αυτούς τους λόγους **δεν μπορούμε να στηρίξουμε ένα σχέδιο που περιορίζει την ισότητα σε διακηρύξεις και προγράμματα, χωρίς να συγκρούεται με τις πολιτικές που αναπαράγουν την ανισοτιμία.**
Η **Λαϊκή Συσπείρωση** διεκδικεί μόνιμο προσωπικό και πλήρη στελέχωση των δημόσιων δομών Υγείας, Πρόνοιας και κοινωνικής προστασίας, δωρεάν υπηρεσίες για όλες και όλους, ουσιαστική προστασία της μητρότητας, σταθερή δουλειά με δικαιώματα, αυξήσεις στους μισθούς και μέτρα για την προστασία των γυναικών από κάθε μορφή βίας.
Η πραγματική ισοτιμία δεν θα έρθει με ευχολόγια ούτε με σχέδια επί χάρτου. Θα κατακτηθεί μέσα από την αγωνιστική διεκδίκηση των σύγχρονων κοινωνικών αναγκών και τη σύγκρουση με την πολιτική που βάζει το κέρδος πάνω από τις ανάγκες του λαού».

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο, **25-09-2026**

Η Πρόεδρος του Π.Σ.	**Ο Γραμματέας**
Σοφία Μαλανδράκη - Κρασουδάκη	**Δημήτριος Βρύσαλης**

Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης Κρήτης για την Ισότητα των Φύλων για την περίοδο 2026-2028

Πίνακας Περιεχομένων

1. **Εισαγωγή**
2. **Κοινωνικό, θεσμικό και νομικό πλαίσιο**
3. **Διάγνωση των αναγκών για την αντιμετώπιση των έμφυλων ανισοτήτων**
4. **Όραμα και στόχοι**
5. **Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028**
   - **5.1.** Άξονες προτεραιότητας Σχεδίου Δράσης
   - **5.2.** Χρονοδιάγραμμα
   - **5.3.** Υλοποίηση και παρακολούθηση
   - **5.4.** Προϋπολογισμός
   - **5.5.** Μεθοδολογία εκπόνησης
6. **Αναλυτική περιγραφή δράσεων ανά άξονα προτεραιότητας**
   - i. **Άξονας Προτεραιότητας 1:** Προώθηση της έμφυλης ισότητας και πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και των διακρίσεων λόγω φύλου.
     - **a.** Δράση 1.1: Ενίσχυση και επέκταση της 16ήμερης Εκστρατείας Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και των Κοριτσιών (25/11–10/12).
     - **b.** Δράση 1.2: Σχεδιασμός και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
     - **c.** Δράση 1.3: Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος πρόληψης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας.
     - **d.** Δράση 1.4: Ανάπτυξη του προγράμματος «Bystander-Δεν μένω/Δεν μένουμε θεατές».
     - **e.** Δράση 1.5: Διαμόρφωση ορατών σημείων έμφυλης ισότητας-επέκταση του προγράμματος «Street Art/ Graffiti for Equality & Human Rights».
     - **f.** Δράση 1.6: Διαμόρφωση ορατών σημείων πρόληψης της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο.
   - ii. **Άξονας Προτεραιότητας 2:** Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα και προώθηση της ισότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
     - **a.** Δράση 2.1: Επέκταση του προγράμματος «Digital Safety», σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας.
     - **b.** Δράση 2.2: Επέκταση του προγράμματος «Η σεξουαλική εκπαίδευση ως εργαλείο πρόληψης της έμφυλης βίας και της κακοποίησης λόγω φύλου».
     - **c.** Δράση 2.3: Ενίσχυση των δράσεων που βασίζονται στο εκπαιδευτικό-βιωματικό εργαλείο «Το Δέντρο της Ισότητας».
     - **d.** Δράση 2.4: Ανάπτυξη δικτύου σχολείων για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων-Σήμα Ισότητας/Σχολεία Πρέσβεις της Ισότητας.
     - **e.** Δράση 2.5: Επέκταση του Διήμερου Φεστιβάλ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ισότητας-«Equality4Crete-Do the right thing».
     - **f.** Δράση 2.6: Ανάπτυξη σχολικών πρεσβευτών/τριών Προώθησης της Ισότητας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
     - **g.** Δράση 2.7: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος πρόληψης της κακοποίησης και παρενόχλησης λόγω φύλου «Ελένη Τοπαλούδη-Βαγγέλης Γιακουμάκης».

iii. **Άξονας Προτεραιότητας 3:** Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών και στελεχών πρώτης γραμμής για τη διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.
   - **a.** Δράση 3.1: Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος επιμόρφωσης «Frontline Gender Response», για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (βασικός κύκλος).
   - **b.** Δράση 3.2: Υλοποίηση εξειδικευμένων εργαστηρίων εφαρμογής Πρωτοκόλλων Ασφαλείας, για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (πρακτική άσκηση & προσομοιώσεις).

iv. **Άξονας Προτεραιότητας 4:** Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε ηγετικές θέσεις, στην επιχειρηματικότητα, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην πολιτική.
   - **a.** Δράση 4.1: Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών.
   - **b.** Δράση 4.2: Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων διασφάλισης χώρων εργασίας απαλλαγμένων από βία, στερεότυπα και διακρίσεις.
   - **c.** Δράση 4.3: Σχεδιασμός και ανάπτυξη θερινών σχολείων και εργαστηρίων για κορίτσια στα επαγγέλματα STEM και των αγοριών στα επαγγέλματα HEAL - Αξιοποίηση Πρωτοβουλιών «Girls Go STEM» και «Boys in HEAL».
   - **d.** Δράση 4.4: Δράσεις ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών μέσω της ανάδειξης γυναικών προτύπων στις επιστήμες, την επιχειρηματικότητα, την ηγεσία, τον πολιτισμό, την πολιτική και τον αθλητισμό.
   - **e.** Δράση 4.5: Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων «WomenUpCrete».
   - **f.** Δράση 4.6: Συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής στις τοπικές κοινωνίες- Μείωση του έμφυλου χάσματος στην οικιακή εργασία και φροντίδα.
   - **g.** Δράση 4.7: Μείωση της «φτώχειας γένους θηλυκού»-πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης.
   - **h.** Δράση 4.8: Δεξιότητες και πρόσβαση σε ποιοτική απασχόληση για γυναίκες σε αγροτικές/ορεινές κοινότητες.
   - **i.** Δράση 4.9: Συμβουλευτική καθοδήγηση για επαγγελματική εξέλιξη και επιστροφή στην εργασία.

v. **Άξονας Προτεραιότητας 5:** Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης, συνεργασία και δικτύωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
   - **a.** Δράση 5.1: Κατάρτιση στη χρήση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας, των μελών της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. και των στελεχών της Περιφέρειας Κρήτης και των Δήμων.
   - **b.** Δράση 5.2: Σχεδιασμός του Χάρτη Ισότητας της Περιφέρειας Κρήτης και δημιουργία ψηφιακού κόμβου ισότητας.
   - **c.** Δράση 5.3: Παρακολούθηση και καταγραφή της έμφυλης κατανομής στα συλλογικά όργανα της Περιφέρειας Κρήτης.
   - **d.** Δράση 5.4: Εφαρμογή του Gender Impact Assessment σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης
   - **e.** Δράση 5.5: Πιλοτική και σταδιακή εφαρμογή του Gender Budgeting.
   - **f.** Δράση 5.6: Συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση πολιτικών ισότητας.

vi. **Άξονας Προτεραιότητας 6:** Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, στις υπηρεσίες και στην περιβαλλοντική πολιτική.

- **a.** Δράση 6.1: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Ασφαλείς και Συμπεριληπτικοί Πολιτιστικοί Χώροι».
- **b.** Δράση 6.2: Διαμόρφωση και πιλοτική εφαρμογή Ενιαίου Πρωτοκόλλου «Safe Services-Safe Events-Safe Spaces».
- **c.** Δράση 6.3: Σχεδιασμός και υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων παραστατικών τεχνών για την πρόληψη της έμφυλης βίας.
- **d.** Δράση 6.4: «Safe Sport»: Πρόληψη, προστασία και συμπερίληψη στον αθλητισμό.
- **e.** Δράση 6.5: Έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

vii. Άξονας Προτεραιότητας 7: Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα–Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη.

- **a.** Δράση 7.1: Περιφερειακή καμπάνια πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης για τους γυναικολογικούς καρκίνους, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τη μυοσκελετική υγεία «Νωρίς είναι καλύτερα».
- **b.** Δράση 7.2: Ένταξη της έμφυλης οπτικής στην ψυχική υγεία-υποστήριξη της ψυχικής υγείας των γυναικών.
- **c.** Δράση 7.3: Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για τα έμφυλα στερεότυπα στον πόνο και στη διάγνωση.
- **d.** Δράση 7.4: Συμπεριληπτικές και ασφαλείς υπηρεσίες υγείας για τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.
- **e.** Δράση 7.5: Συμπεριληπτική και ευαισθητοποιημένη φροντίδα υγείας και κοινωνική φροντίδα με την οπτική του φύλου.
- **f.** Δράση 7.6: Αναπαραγωγική υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός.

7. Συμπεράσματα

1. Εισαγωγή

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων της Περιφέρειας Κρήτης 2026-2028» αποτελεί το επίσημο στρατηγικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας και διακρίσεων και την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις δημόσιες πολιτικές. Το Σχέδιο ευθυγραμμίζεται με το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές θεσμικό πλαίσιο και βασίζεται στην εμπειρία των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης. Διαρθρώνεται σε επτά άξονες προτεραιότητας, με σαφώς ορισμένους στόχους, δράσεις, δείκτες παρακολούθησης και μηχανισμούς αξιολόγησης. Κεντρικό του όραμα είναι η Κρήτη να λειτουργεί ως Περιφέρεια πρότυπο στην προώθηση της έμφυλης ισότητας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της πρόληψης της βίας και της κοινωνικής συνοχής, με ενεργή συμμετοχή των θεσμών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών.

Η έμφυλη ισότητα και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας και βασικές προϋποθέσεις κοινωνικής συνοχής, βιώσιμης ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης. Παρά τις θεσμικές κατακτήσεις των τελευταίων δεκαετιών, οι έμφυλες ανισότητες και η έμφυλη βία εξακολουθούν να υφίστανται σε πολλαπλά επίπεδα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής. Η Περιφέρεια Κρήτης, αναγνωρίζοντας τον ρόλο της στην πρόληψη και αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων, εκπονεί το παρόν Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης ως ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής και παρέμβασης για την περίοδο 2026-2028.

Το Σχέδιο Δράσης εδράζεται στο Σύνταγμα της Ελλάδας, στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, στις στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έμφυλη ισότητα και στα εθνικά σχέδια δράσης. Παράλληλα, λαμβάνει υπόψη το κοινωνικό πλαίσιο της Κρήτης, τις ιδιαίτερες γεωγραφικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και οι ευάλωτες ομάδες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η διάγνωση των αναγκών για το σχεδιασμό του παρόντος Σχεδίου Δράσης βασίζεται στην αποτίμηση των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης, στα αιτήματα και τις προτάσεις φορέων, σχολικών κοινοτήτων και οργανώσεων και στα διαθέσιμα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα. Αναδεικνύεται η ανάγκη για συστηματική πρόληψη της έμφυλης βίας, ενίσχυση των μηχανισμών προστασίας, εκπαίδευση επαγγελματιών, ενδυνάμωση των γυναικών και οριζόντια ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές.

2. Κοινωνικό, θεσμικό και νομικό πλαίσιο

Το παρόν Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα εκπονήθηκε λαμβάνοντας υπόψη:

- Τα άρθρα 4 και 116 του Ελληνικού Συντάγματος (ΦΕΚ 85/Α/18-04-2001).
- Τα άρθρα 120 και 186 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α/07-06-2010).
- Τις δεσμεύσεις που απορρέουν από την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες», η οποία συνυπογράφηκε από την Περιφέρεια Κρήτης στις 09-12-2011.
- Τους δώδεκα (12) στρατηγικούς στόχους και τις επιμέρους δράσεις της Διακήρυξης και Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου.
- Τον Ν. 1342/1983 (ΦΕΚ 39/Α), με τον οποίο κυρώθηκε χωρίς επιφύλαξη η «Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών» (CEDAW).
- Τις Προτεραιότητες της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Μια Ένωση ισότητας – Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020–2025».
- Τους Στόχους της Στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Έμφυλη Ισότητα 2024-2029.
- Τις προτεραιότητες της Στρατηγικής για την Έμφυλη Ισότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2026-2030.
- Τις συστάσεις του Οδικού Χάρτη για τα Δικαιώματα των Γυναικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COM(2025) 97 final.
- Τον Ν. 3769/2009 (ΦΕΚ 105/Α) για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών ως προς την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών.
- Τον Ν. 3896/2010 (ΦΕΚ 207/Α) για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.
- Τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (Ν. 3528/2007, ΦΕΚ 26/Α).
- Την υπ' αριθμ. 55/2018 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου (Απόσπασμα Πρακτικού 6/24-05-2018).
- Τον Ν. 4531/2018 (ΦΕΚ Α' 62/05-04-2018) για την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης).

- Τον Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ Α’ 50/26-03-2019) για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την πρόληψη/καταπολέμηση της έμφυλης βίας.
- Τον Ν. 4808/2021 (ΦΕΚ Α’ 101/19-06-2021) για την Προστασία της Εργασίας και την κύρωση της Σύμβασης 190 της ΔΟΕ για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας.
- Την υπ’ αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.64/946/οικ.858/19-01-2023 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β’ 343/26-01-2023) με θέμα «Πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας και παρενόχλησης στην εργασία σε φορείς του Δημοσίου».
- Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025.
- Τους Άξονες Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Σχεδίου Υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2030.
- Την υπ’ αριθμ. 1218/16-02-2021 απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Έγκριση τροποποίησης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Κρήτης» (ΦΕΚ Β’ 762/26-02-2021).
- Την Αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα μεταξύ Γυναικών και Ανδρών στην Τοπική Ζωή, όπως τροποποιήθηκε το 2022 από την Επιτροπή Πολιτικής του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών και υπεγράφη από τον Περιφερειάρχη Κρήτης, κο Σταύρο Αρναουτάκη, στις 6 Μαρτίου 2026.
- Την παρουσίαση του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028, στις 6 Μαρτίου 2026, στην 1η συνεδρίαση της Π.ΕΠ.ΙΣ. Κρήτης με τη συμμετοχή των Δ.ΕΠ.ΙΣ. για το έτος 2026.
- Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028.

3. Διάγνωση αναγκών για την προώθηση της έμφυλης ισότητας

Η διάγνωση αναγκών αποτελεί το θεμέλιο του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης και αποσκοπεί στην τεκμηριωμένη αποτύπωση των έμφυλων ανισοτήτων, των κενών πολιτικής και των αναδυόμενων προκλήσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Βασίζεται στην ανάλυση διαθέσιμων δεδομένων και εμπειρικών ευρημάτων (δείκτες, στατιστικά, αναφορές φορέων), καθώς και στη συστηματική καταγραφή αιτημάτων και αναγκών από τη σχολική κοινότητα, τις υπηρεσίες πρώτης γραμμής, τους Δήμους και την κοινωνία των πολιτών. Ειδικότερα, η διάγνωση εστιάζει:

- Στην έκταση και τα χαρακτηριστικά της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και στην ανάγκη εφαρμογής ενιαίων διαδικασιών πρόληψης/αντιμετώπισης και ασφαλών παραπομπών.

- Στις πολλαπλές και διαθεματικές διακρίσεις που υφίστανται γυναίκες και κορίτσια (ηλικία, αναπηρία, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, προσφυγικό/μεταναστευτικό καθεστώς, ΛΟΑΤΚΙ+ ταυτότητες).
- Στα έμφυλα στερεότυπα που επηρεάζουν την εκπαίδευση, την εργασία, την υγεία, τη συμμετοχή στη δημόσια ζωή και την πρόσβαση σε πόρους.
- Στα οργανωτικά και θεσμικά εμπόδια ενσωμάτωσης της οπτικής του φύλου στις δημόσιες πολιτικές (εργαλεία, ικανότητες, δεδομένα, λογοδοσία).

Η διάγνωση καταλήγει σε προτεραιοποίηση αναγκών και σε σαφή πεδία παρέμβασης, τα οποία μεταφράζονται σε στρατηγικούς άξονες, δράσεις και δείκτες παρακολούθησης**.**

4. Όραμα και στόχοι

Όραμα του Σχεδίου είναι η Κρήτη να αποτελεί Περιφέρεια πρότυπο στην προώθηση της ουσιαστικής έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω πολιτικών πρόληψης, συμμετοχής, διαφάνειας και κοινωνικής λογοδοσίας. Η έμφυλη ισότητα αντιμετωπίζεται ως οριζόντια προτεραιότητα που ενσωματώνεται στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών, με έμφαση στη συμπερίληψη και στη διαθεματική προσέγγιση. Βασικοί στόχοι του Σχεδίου είναι:

- Η μείωση των έμφυλων ανισοτήτων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, πολιτιστικής και δημόσιας ζωής.
- Η πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας με ενιαία πρωτόκολλα, ενημέρωση, εκπαίδευση και αποτελεσματικές διαδικασίες αναφοράς και παραπομπής.
- Η ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών, ιδίως όσων αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, με δράσεις υποστήριξης, πρόσβασης και συμμετοχής.
- Η θεσμική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) σε πολιτικές, υπηρεσίες, προγράμματα και προϋπολογισμούς (gender budgeting).
- Η ενίσχυση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και η ανάπτυξη συνεργασιών/δικτύων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Η πρόληψη και η αποτελεσματική ανταπόκριση στην έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία, με ιδιαίτερη έμφαση στις πολλαπλές ευαλωτότητες των επιζωσών και στην ενίσχυση τοπικών δικτύων προστασίας και υποστήριξης, ιδίως στην ενδοχώρα και στις απομακρυσμένες περιοχές της Κρήτης.

5. Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα 2026-2028

Η Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων Κρήτης και Αντιπεριφερειάρχης Πολιτισμού και Ισότητας, κυρία Γεωργία Μηλάκη, εισηγείται την έγκριση του «Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028», το οποίο συνιστά ένα ολοκληρωμένο, συνεκτικό πλαίσιο πολιτικής της Περιφέρειας Κρήτης.

Το Σχέδιο Δράσης ευθυγραμμίζεται πλήρως με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), τις στρατηγικές και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και με τις σχετικές Οδηγίες, συστάσεις και κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης και των διεθνών οργανισμών. Όραμα του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης είναι η Κρήτη να λειτουργεί ως Περιφέρεια πρότυπο στην προώθηση της ουσιαστικής έμφυλης ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσα από πολιτικές με σαφή προσανατολισμό, μετρήσιμους στόχους, λογοδοσία και απτά αποτελέσματα για τις γυναίκες, τα κορίτσια και όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου.

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028» αποτελεί το επίσημο στρατηγικό και επιχειρησιακό εργαλείο της Περιφέρειας Κρήτης για την προώθηση της ουσιαστικής και όχι τυπικής ισότητας των φύλων, την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, την προστασία και προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση όλων των δημόσιων πολιτικών της Περιφέρειας.

Το Σχέδιο έχει τριετή διάρκεια, είναι πλήρως εναρμονισμένο με το εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο και συγκροτεί ένα επίσημο πλαίσιο επιχειρησιακού και στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο οργανώνεται σε σαφείς άξονες προτεραιότητας, με συγκεκριμένες δράσεις, συνοδεύεται από δείκτες παρακολούθησης και αποτίμησης αποτελεσμάτων και ενισχύει τη διατομεακή συνεργασία.

Το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης βασίζεται:

- Στην κεφαλαιοποίηση της εμπειρίας, της γνώσης και των αποτελεσμάτων των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης (2018-2022 και 2023-2025)

- Στη συστηματική αποτύπωση και αξιολόγηση των αναγκών της σχολικής κοινότητας, των φορέων, των επαγγελματιών και της κοινωνίας των πολιτών
- Στην ανταπόκριση στις διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές υποχρεώσεις της χώρας για την έμφυλη ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Στις αρχές της συμμετοχικότητας, της διαφάνειας και της κοινωνικής λογοδοσίας

Με το παρόν Σχέδιο, η Περιφέρεια Κρήτης επιβεβαιώνει έμπρακτα τη δέσμευσή της ως προς την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα της και ως προς τη συστηματική επένδυση στην πρωτογενή πρόληψη, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση, με έμφαση στη σχολική, πανεπιστημιακή και ευρύτερη κοινότητα, αξιοποιώντας τη γνώση, τις καλές πρακτικές και την εμπειρία των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η προσβασιμότητα ορίζεται ως οριζόντια αρχή του Σχεδίου σύμφωνα με τη φυσική, ψηφιακή, επικοινωνιακή και πληροφοριακή της διάσταση. Όλες οι δράσεις, υπηρεσίες και παρεμβάσεις θα σχεδιάζονται εξαρχής με όρους καθολικής προσβασιμότητας.

5.1 Άξονες προτεραιότητας Σχεδίου Δράσης

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2026-2028» διαρθρώνεται σε επτά (7) βασικούς άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι συγκροτούν ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακής δράσης της Περιφέρειας Κρήτης. Οι άξονες προτεραιότητας μεταφράζουν τους στρατηγικούς στόχους σε στοχευμένες, εφαρμόσιμες παρεμβάσεις πρόληψης, ενδυνάμωσης και θεσμικής ενσωμάτωσης της οπτικής του φύλου. Η υλοποίησή τους βασίζεται σε συνεργασίες με τους Δήμους, τη σχολική κοινότητα, την κοινωνία των πολιτών, καθώς και τα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, με σκοπό τη μέγιστη γεωγραφική κάλυψη και τον πολλαπλασιασμό του κοινωνικού αποτυπώματος. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων στηρίζεται σε δείκτες και μηχανισμούς λογοδοσίας, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και η συνεχής βελτίωση των παρεμβάσεων.

Οι άξονες αυτοί αποτυπώνουν τις κύριες θεματικές προτεραιότητες της Περιφέρειας για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλους τους τομείς δημόσιας πολιτικής, και αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη στοχευμένων δράσεων και προγραμμάτων, ως ακολούθως:

- **Άξονας Προτεραιότητας 1:** Προώθηση της έμφυλης ισότητας και πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και των διακρίσεων.
- **Άξονας Προτεραιότητας 2:** Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα και προώθηση της ισότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- **Άξονας Προτεραιότητας 3:** Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών και στελεχών πρώτης γραμμής για τη διαχείριση περιστατικών βίας.
- **Άξονας Προτεραιότητας 4:** Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε ηγετικές θέσεις, στην επιχειρηματικότητα, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην πολιτική.
- **Άξονας Προτεραιότητας 5:** Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης, συνεργασία και δικτύωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

- **Άξονας Προτεραιότητας 6:** Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, στις υπηρεσίες και στην περιβαλλοντική πολιτική.
- **Άξονας Προτεραιότητας 7:** Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα–Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη.

5.2 Χρονοδιάγραμμα

Το Σχέδιο υλοποιείται σε τριετή ορίζοντα (2026-2028), με σαφή χρονική διάρθρωση και μηχανισμούς παρακολούθησης, ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια, η αποτελεσματικότητα και η δυνατότητα αναπροσαρμογής των παρεμβάσεων. Ειδικότερα, προβλέπονται:

• Ετήσιος προγραμματισμός δράσεων, με εξειδίκευση στόχων, χρονοδιαγράμματος και υπευθύνων υλοποίησης.

• Ενδιάμεση αποτίμηση στο τέλος κάθε έτους, με απολογισμό προόδου, αξιολόγηση δεικτών και εντοπισμό αναγκών αναπροσαρμογής.

• Τελική συνολική αξιολόγηση στο τέλος του 2028, με αποτίμηση αποτελεσμάτων, επιπτώσεων και βιωσιμότητας των παρεμβάσεων, καθώς και διατύπωση προτάσεων για τη συνέχεια της πολιτικής ισότητας.

Οι δράσεις θα κατανεμηθούν ισόρροπα στις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη γεωγραφικά, κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, με δυνατότητα ευέλικτης προσαρμογής ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες των κοινοτήτων και τα ευρήματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης.

5.3 Υλοποίηση και παρακολούθηση

Η υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης πραγματοποιείται από το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας και την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (Π.ΕΠ.ΙΣ.) Κρήτης, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πολιτισμού και Αθλητισμού της Περιφέρειας Κρήτης, τους Δήμους, τις Δ.ΕΠ.ΙΣ., το Δίκτυο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, τα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, τη σχολική κοινότητα, τους πολιτιστικούς και αθλητικούς φορείς, τις γυναικείες οργανώσεις και συλλογικότητες και τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Η εφαρμογή του Σχεδίου βασίζεται σε συντονισμένη δράση και σαφή κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων, με στόχο την αποτελεσματική υλοποίηση των παρεμβάσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου διασφαλίζεται

μέσω συστήματος δεικτών παρακολούθησης, που καλύπτουν τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές διαστάσεις των δράσεων, καθώς και μέσω:

- Ετήσιων αναφορών προόδου και απολογιστικών εκθέσεων, ανά στρατηγικό άξονα.
- Συστηματικής συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, με αποτύπωση αποτελεσμάτων, συμμετοχών και γεωγραφικής κάλυψης.
- Μηχανισμών ανατροφοδότησης και συντονισμού, που επιτρέπουν την έγκαιρη αναγνώριση προκλήσεων και την προσαρμογή των δράσεων όπου απαιτείται.

Η διαδικασία παρακολούθησης ενισχύει τη διαφάνεια, τη θεσμική λογοδοσία και την ποιότητα των παρεμβάσεων, διασφαλίζοντας ότι οι δράσεις του Σχεδίου ευθυγραμμίζονται με τους στρατηγικούς στόχους και ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Για την υποστήριξη της υλοποίησης, παρακολούθησης και περιοδικής αξιολόγησης του Σχεδίου δύναται να συγκροτείται Ομάδα Εργασίας / Επιτροπή Παρακολούθησης, με τη συμμετοχή μελών της Π.ΕΠ.ΙΣ., εκπροσώπων συναρμόδιων φορέων, ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, της 7ης ΥΠΕ και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών με σχετική εμπειρία. Η Ομάδα θα συνεδριάζει τακτικά, θα συμβάλλει στην παραγωγή εκθέσεων προόδου και θα διατυπώνει εισηγήσεις βελτίωσης και αναπροσαρμογής των παρεμβάσεων.

5.4 Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης συγκροτείται με τρόπο που διασφαλίζει τη βιωσιμότητα, τη διαφάνεια και την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και προέρχεται από συνδυασμό χρηματοδοτικών πηγών και ειδικότερα:

- Ιδίους πόρους της Περιφέρειας Κρήτης, μέσω των ετήσιων προϋπολογισμών και των πιστώσεων των αρμόδιων Διευθύνσεων.
- Εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων συγχρηματοδοτούμενων δράσεων, προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας και ειδικών προσκλήσεων για θέματα ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Συνέργειες και συμπληρωματικές χρηματοδοτήσεις με Δήμους, δημόσιους φορείς, εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η κατανομή των πόρων πραγματοποιείται με βάση τους στρατηγικούς άξονες και τις προτεραιότητες του Σχεδίου, ενώ προβλέπεται ευελιξία ανακατανομής, όπου απαιτείται, για την κάλυψη αναδυόμενων αναγκών. Η σταδιακή αύξηση των πόρων που κατευθύνονται σε δράσεις έμφυλης ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί ρητή πολιτική δέσμευση της Περιφέρειας Κρήτης, σε συνάρτηση με την ενίσχυση της θεσμικής λογοδοσίας, της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων και της εφαρμογής της οπτικής του φύλου στον δημοσιονομικό σχεδιασμό.

5.5 Μεθοδολογία εκπόνησης

Η μεθοδολογία εκπόνησης και εφαρμογής του Σχεδίου βασίζεται σε συμμετοχική, τεκμηριωμένη και διαφανή προσέγγιση, με στόχο την κοινωνική αποδοχή, τη θεσμική συνέπεια, την αποτελεσματικότητα και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων. Το Σχέδιο δεν αντιμετωπίζεται ως στατικό έγγραφο πολιτικής, αλλά ως δυναμικό εργαλείο σχεδιασμού και λογοδοσίας, το οποίο αναπροσαρμόζεται βάσει δεδομένων και ανατροφοδότησης. Η μεθοδολογία υλοποιείται μέσω:

- Συμμετοχικής διαβούλευσης και συν-διαμόρφωσης πολιτικών, με τους Δήμους και τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, τις κοινωνικές υπηρεσίες, τις δομές του Δικτύου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τις Επιτροπές Ισότητας των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και των Ερευνητικών Κέντρων, τη σχολική κοινότητα, τους επαγγελματικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Η διαβούλευση συνίσταται σε θεματικές συναντήσεις, εργαστήρια εργασίας, συλλογή γραπτών προτάσεων και καταγραφή τοπικών αναγκών ανά Περιφερειακή Ενότητα.
- Χρήσης ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, για τον σχεδιασμό, την ιεράρχηση προτεραιοτήτων και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων. Η τεκμηρίωση βασίζεται σε στατιστικά δεδομένα, απολογιστικά στοιχεία, καθώς και σε ποιοτική αξιολόγηση (ερωτηματολόγια, ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις με επαγγελματίες και ωφελούμενες/ους).
- Ενσωμάτωσης των αρχών του gender mainstreaming, της διαθεματικότητας και της συμπερίληψης, ώστε η διάσταση του φύλου να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα στάδια πολιτικής (σχεδιασμός – υλοποίηση – παρακολούθηση – αξιολόγηση), με ιδιαίτερη μέριμνα για άτομα που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις.
- Συνεχούς αξιολόγησης και ανατροφοδότησης, με ετήσιες εκθέσεις προόδου, απολογιστικά στοιχεία ανά άξονα και δυνατότητα αναπροσαρμογής δράσεων. Η αξιολόγηση εστιάζει όχι μόνο στην ποσοτική επίτευξη στόχων, αλλά και στην

ποιοτική βελτίωση υπηρεσιών, στη θεσμική αλλαγή και στη μεταβολή των στάσεων και των αντιλήψεων.

Η παραπάνω μεθοδολογία διασφαλίζει ότι το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης δεν περιορίζεται σε αποσπασματικές παρεμβάσεις, αλλά συγκροτεί ένα συνεκτικό και διαρκώς εξελισσόμενο πλαίσιο πολιτικής για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κρήτη.

6. Αναλυτική περιγραφή δράσεων ανά άξονα προτεραιότητας

Άξονας Προτεραιότητας 1: Προώθηση της έμφυλης ισότητας και πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και των διακρίσεων λόγω φύλου. Ο πρώτος Άξονας Προτεραιότητας επικεντρώνεται στην πρόληψη, την ευαισθητοποίηση και την αντιμετώπιση όλων των μορφών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και των πολλαπλών και διαθεματικών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες, τα κορίτσια και άτομα λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου. Οι παρεμβάσεις του άξονα απευθύνονται στον γενικό πληθυσμό, σε γυναίκες, κορίτσια και άτομα που υφίστανται πολλαπλές και διαθεματικές διακρίσεις (άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένες, άνεργες, μονογονείς, προσφύγισσες, άστεγες, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα). Οι παρεμβάσεις του άξονα καλύπτουν δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού και στοχευμένες δράσεις για γυναίκες και ομάδες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, πολιτικές πρόληψης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας.

Στο ίδιο πλαίσιο, προβλέπεται η υλοποίηση εξειδικευμένων εκπαιδευτικών δράσεων για επαγγελματίες των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και της ψηφιακής επικοινωνίας, με στόχο την αναγνώριση και αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων και την προώθηση ισότιμων και μη σεξιστικών αναπαραστάσεων στον δημόσιο λόγο.

Δράση 1.1: Ενίσχυση και επέκταση της 16ήμερης Εκστρατείας Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και των Κοριτσιών (25/11–10/12). Υλοποίηση υπερτοπικής εκστρατείας σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, με δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και δημόσιας κινητοποίησης από την «Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των Γυναικών» (25/11) έως την «Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» (10/12). Η εκστρατεία θα περιλαμβάνει θεματικές εκδηλώσεις, συζητήσεις, παρεμβάσεις σε σχολεία και κοινότητες, πολιτιστικές δράσεις και συνεργασίες με Δήμους, φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με στόχο τη δημιουργία σταθερού ετήσιου θεσμού πρόληψης και κοινωνικής ευαισθητοποίησης και σε συνεργασία με δημιουργούς ψηφιακού περιεχομένου, με στόχο τη διάχυση μηνυμάτων ισότητας και την ευαισθητοποίηση της νεότερης γενιάς μέσω των κοινωνικών δικτύων. Η εκστρατεία δύναται να πλαισιώνεται και από ανοιχτές δημόσιες δράσεις υψηλής ορατότητας, όπως συμβολικές διαδρομές, αθλητικές ή πολιτιστικές παρεμβάσεις και κοινοτικές εκδηλώσεις κατά της βίας. Στο πλαίσιο της εκστρατείας θα ενισχυθεί η συνεργασία με γυναικείους συλλόγους, πολιτιστικούς φορείς και συλλογικότητες της τοπικής κοινωνίας, μέσω συνδιοργάνωσης εργαστηρίων, εκδηλώσεων και διαγενεακών

δράσεων που απευθύνονται σε παιδιά, νέους και νέες, γονείς, φροντιστές/τριες και στην ευρύτερη οικογένεια.

Οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θα σχεδιάζονται εξαρχής με όρους καθολικής προσβασιμότητας (π.χ. απλή γλώσσα, υπότιτλοι, διερμηνεία στη νοηματική, προσβάσιμα ψηφιακά μέσα), ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβαση όλων των γυναικών.

Δράση 1.2: Σχεδιασμός και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Σχεδιασμός, παραγωγή και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού για τις μορφές έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, τα δικαιώματα των θυμάτων/επιζωσών-επιζώντων, τους τρόπους αναζήτησης βοήθειας, καθώς και τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Το υλικό θα είναι προσβάσιμο και συμπεριληπτικό, προσαρμοσμένο σε διαφορετικές ομάδες πληθυσμού, με στόχο την ενίσχυση της πρόληψης και τη μείωση του φαινομένου της σιωπής και της υπο-αναφοράς. Η διάχυση του υλικού ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θα υποστηρίζεται και από συμμετοχικές, κοινοτικά βασισμένες δράσεις σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους και φορείς, με στόχο την ευρύτερη διάδοση των αξιών της ισότητας και της μηδενικής ανοχής στη βία και στις διακρίσεις.

Δράση 1.3: Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος πρόληψης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας.

Ανάπτυξη ολοκληρωμένου πλαισίου πρόληψης και αντιμετώπισης της παρενόχλησης και των κακοποιητικών συμπεριφορών στον χώρο εργασίας, με έμφαση στην πρόληψη, τη σαφή διαδικασία αναφοράς και την προστασία όσων καταγγέλλουν περιστατικά. Η δράση εμπεριέχει την εκπόνηση κατευθυντήριων οδηγιών, ενημέρωση/ευαισθητοποίηση στελεχών και εργαζομένων, καθώς και βασικά εργαλεία εφαρμογής (π.χ. κώδικας συμπεριφοράς, ρόλοι/αρμοδιότητες, κανάλια υποστήριξης), ώστε να ενισχυθεί ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον χωρίς διακρίσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη εξειδικευμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για στελέχη διοίκησης ανθρωπίνου δυναμικού, προϊσταμένους/ες και διοικητικά στελέχη, με στόχο την πρόληψη, την έγκαιρη αναγνώριση και την αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην εργασία και τη δημιουργία ασφαλών και συμπεριληπτικών εργασιακών περιβαλλόντων. Η δράση θα πραγματοποιηθεί μέσω θεματικών εργαστηρίων, συναντήσεων διαλόγου και συνεργασιών με επαγγελματικούς φορείς, επιμελητήρια και κοινωνικούς εταίρους, ώστε να ενισχυθεί η διάχυση καλών πρακτικών και η σταδιακή ενσωμάτωση πολιτικών ισότητας στους χώρους εργασίας της Περιφέρειας Κρήτης. Προβλέπεται, επίσης, η ανάπτυξη δράσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας κατά γυναικών και

κοριτσιών με αναπηρία, διασφαλίζοντας την πλήρη προσβασιμότητα των υπηρεσιών ενημέρωσης, καταγγελίας, προστασίας και υποστήριξης (συμβουλευτικά κέντρα, γραμμές βοήθειας, ξενώνες, ψηφιακές υπηρεσίες).

Δράση 1.4: Ανάπτυξη του προγράμματος «Bystander-Δεν μένω/Δεν μένουμε θεατές».

Ανάπτυξη και υλοποίηση προγράμματος εκπαίδευσης για πολίτες, μέλη της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. Κρήτης και ομάδες-κλειδιά της κοινότητας (π.χ. προσωπικό εκδηλώσεων, στελέχη συλλόγων, εθελοντές/τριες), σε πρακτικές ασφαλούς παρέμβασης απέναντι σε σεξιστικά, παρενοχλητικά ή κακοποιητικά περιστατικά. Στόχος είναι η καλλιέργεια κουλτούρας ενεργού στάσης και υπευθυνότητας, με πρακτικά εργαλεία για το «πώς παρεμβαίνω με ασφάλεια», τι αποφεύγω, πώς υποστηρίζω ένα άτομο που βιώνει βία και πώς ενεργοποιώ υποστηρικτικούς μηχανισμούς χωρίς να προκαλείται περαιτέρω κίνδυνος ή δευτερογενής θυματοποίηση. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης μιας ενεργούς και υπεύθυνης κοινωνικής στάσης, προβλέπονται παρεμβάσεις που στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και την κινητοποίηση ανδρών και αγοριών ενάντια στην έμφυλη βία, όπως εξειδικευμένα βιωματικά εργαστήρια, με έμφαση στην αναγνώριση και αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων, την αποδόμηση της τοξικής αρρενωπότητας και την ενίσχυση μιας ενεργούς στάσης υπέρ της έμφυλης ισότητας και κατά της βίας. Σκοπός της παρούσας δράσης είναι η ενδυνάμωση της συμμαχίας για την προώθηση της ισότητας και την καλλιέργεια μηδενικής ανοχής σε κάθε μορφή βίας.

Δράση 1.5: Διαμόρφωση ορατών σημείων έμφυλης ισότητας-επέκταση του προγράμματος «Street Art/ Graffiti for Equality & Human Rights».

Επέκταση δράσεων δημόσιας τέχνης με στόχο την ορατότητα της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον δημόσιο χώρο, αξιοποιώντας τη συμμετοχή νέων/μαθητών, τοπικών κοινοτήτων, καλλιτεχνών/καλλιτέχνιδων και Δήμων. Η δράση θα συνοδεύεται από προπαρασκευαστικά βιωματικά εργαστήρια, συν-σχεδιασμό θεματικών και δημιουργία παρεμβάσεων που λειτουργούν ως «ορατά σημεία» ευαισθητοποίησης, διαλόγου και αλλαγής στάσεων απέναντι σε στερεότυπα και διακρίσεις.

Δράση 1.6: Διαμόρφωση ορατών σημείων πρόληψης της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο.

Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένης εκστρατείας πρόληψης και ευαισθητοποίησης κατά της έμφυλης βίας, με έμφαση στην έγκαιρη αναγνώριση των προειδοποιητικών σημείων κακοποιητικής συμπεριφοράς, στην κατανόηση της έννοιας της συναίνεσης και στην ενίσχυση της μηδενικής ανοχής στη βία. Η δράση θα αξιοποιεί τον δημόσιο χώρο ως πεδίο κοινωνικής παρέμβασης, μέσω τοποθέτησης

ενημερωτικού και οπτικού υλικού σε στάσεις λεωφορείων, εντός λεωφορείων, σε κομβικά σημεία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (σχολεία, πανεπιστήμια, ΙΕΚ) και σε δημόσιους χώρους υψηλής επισκεψιμότητας, σε συνεργασία με τα ΚΤΕΛ και τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της δράσης θα δημιουργηθούν banner με οπτικά μηνύματα για στάσεις και οχήματα ΚΤΕΛ, με QR codes που θα παραπέμπουν σε ψηφιακό υλικό, πληροφορίες και γραμμές βοήθειας, σε συνδυασμό με την υλοποίηση ψηφιακής καμπάνιας για την ενίσχυση της απήχησης. Προβλέπονται, επίσης, παρεμβάσεις σχεδιασμού δημόσιων χώρων λαμβάνοντας υπόψη την οπτική του φύλου, όπως ενίσχυση του φωτισμού σε διαδρομές αυξημένου κινδύνου, βελτίωση της ασφάλειας και της προσβασιμότητας σε στάσεις και διαδρομές μετακίνησης.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Προώθηση της έμφυλης ισότητας και καταπολέμηση της έμφυλης βίας, των στερεοτύπων και διακρίσεων λόγω φύλου	**1.1 Ενίσχυση και επέκταση 16ήμερης Εκστρατείας**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Δίκτυο των Δομών Ισότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών /	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % Δήμων/ΔΕΠΙΣ/Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Φορέων που συμμετέχουν. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση.	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	1.2 Σχεδιασμός, έκδοση και διάχυση έντυπου και ψηφιακού υλικού	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Δίκτυο των Δομών Ισότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026	Ποσοτικοί: αριθμός φορέων που αξιοποιούν το υλικό.Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση.	5.000 ευρώ για το 2026	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	1.3 Πρόγραμμα πρόληψης της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % Δήμων/ΔΕΠΙΣ/Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Φορέων που αφαρμόζουν τα εργαλεία. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	1.4 Πρόγραμμα «Bystander – Δεν μένω/Δεν μένουμε θεατές»	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % Δήμων/ΔΕΠΙΣ/Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Φορέων που συμμετέχουν. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική αξιολόγηση.	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	1.5 Street Art / Graffiti for Equality & Human Rights	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός μαθητών/τριών & εκπαιδευτικών, % κάλυψης σχολικών μονάδων. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση.	1.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	1.6 Διαμόρφωση ορατών σημείων πρόληψης της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Δίκτυο των Δομών Ισότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026-2028	Ποσοτικοί: αριθμός σημείων ενημέρωσης που δημιουργούνται σε δημόσιους χώρους, αριθμός συνεργαζόμενων Δήμων. Ποιοτικοί: αύξηση ενημέρωσης κοινού, θετική αξιολόγηση από πολίτες και φορείς	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση

<u>Άξονας Προτεραιότητας 2:</u> Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα και προώθηση της ισότητας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο δεύτερος Άξονας Προτεραιότητας αφορά τη σχολική κοινότητα και εστιάζει στην πρόληψη της ενδοσχολικής έμφυλης βίας και στην ενίσχυση των αρχών της ισότητας, της έμφυλης δημοκρατίας και της δικαιοσύνης, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση και βία και στους ψηφιακούς κινδύνους, στη βία και την παρενόχληση λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου,

έκφρασης φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού και στην καλλιέργεια κουλτούρας ισότητας, σεβασμού, αποδοχής και συμπερίληψης.

Δράση 2.1: Επέκταση του προγράμματος «Digital Safety», σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας.

Η δράση αφορά την επέκταση και συστηματική υλοποίηση του προγράμματος «Digital Safety», με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση της διαδικτυακής παρενόχλησης, της έμφυλης ψηφιακής βίας και των ψηφιακών κινδύνων που αντιμετωπίζουν παιδιά και έφηβοι στη σύγχρονη ψηφιακή πραγματικότητα. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνεργασία με εξειδικευμένους φορείς, όπως η Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) και περιλαμβάνει δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε μαθητές και μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς. Μέσα από βιωματικά εργαστήρια, διαδραστικές παρουσιάσεις και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στη σχολική κοινότητα, οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για ζητήματα όπως η ασφαλής χρήση του διαδικτύου, η προστασία προσωπικών δεδομένων, η αναγνώριση και αντιμετώπιση περιστατικών διαδικτυακής παρενόχλησης, εκφοβισμού και έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, καθώς και οι διαθέσιμες διαδικασίες αναφοράς και υποστήριξης. Η δράση συνοδεύεται επίσης από ευρύτερες καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, με αξιοποίηση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας, αλλά και ορατών παρεμβάσεων στον δημόσιο χώρο, όπως τοποθέτηση ενημερωτικών μηνυμάτων και banner σε στάσεις λεωφορείων, μέσα στα λεωφορεία και σε χώρους της σχολικής και πανεπιστημιακής κοινότητας.

Δράση 2.2: Επέκταση του προγράμματος «Η σεξουαλική εκπαίδευση ως εργαλείο πρόληψης της έμφυλης βίας και της κακοποίησης λόγω φύλου».

Η δράση αφορά την επέκταση και συστηματική υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος σεξουαλικής εκπαίδευσης στη σχολική κοινότητα, το οποίο αντιμετωπίζει τη σεξουαλική αγωγή ως βασικό εργαλείο πρόληψης της έμφυλης βίας, της κακοποίησης και των διακρίσεων λόγω φύλου. Το πρόγραμμα αφορά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων για μαθητές και μαθήτριες, προσαρμοσμένων στην ηλικία και στο αναπτυξιακό τους στάδιο, τα οποία εστιάζουν σε θεματικές όπως η συναίνεση, τα προσωπικά όρια, οι υγιείς και ισότιμες σχέσεις, η αναγνώριση κακοποιητικών ή ελεγκτικών συμπεριφορών και η αποδόμηση έμφυλων στερεοτύπων που επηρεάζουν τις διαπροσωπικές σχέσεις. Επίσης, η δράση συνοδεύεται από επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, με στόχο την ενίσχυση των γνώσεων και των παιδαγωγικών τους εργαλείων σε ζητήματα σεξουαλικής εκπαίδευσης και πρόληψης της βίας, καθώς και από ενημερωτικές συναντήσεις και

υλικό για γονείς και κηδεμόνες, ώστε να ενισχύεται ένα συνεκτικό και υποστηρικτικό πλαίσιο πρόληψης μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Μέσα από την επέκταση του προγράμματος επιδιώκεται η καλλιέργεια ενός σχολικού περιβάλλοντος που προάγει τη γνώση, τον σεβασμό των δικαιωμάτων και την ισότητα, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην πρόληψη της έμφυλης βίας και της κακοποίησης από νεαρή ηλικία. Στα εκπαιδευτικά προγράμματα θα ενσωματώνεται η διάσταση της αναπηρίας, με έμφαση στις εμπειρίες και τις ανάγκες των κοριτσιών με αναπηρία, προκειμένου να αντιμετωπίζονται οι ειδικές μορφές αποκλεισμού που βιώνουν στην εκπαίδευση και την κοινωνική συμμετοχή. Τέλος, παράλληλα με τις παρεμβάσεις στα σχολεία, θα επιδιώκεται η εμπλοκή των οικογενειών και της ευρύτερης κοινότητας μέσω ενημερωτικών δράσεων και συνεργασιών με τοπικούς κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς ώστε η πρόληψη να αποκτήσει ένα ευρύτερο κοινωνικό αποτύπωμα.

Δράση 2.3: Ενίσχυση των δράσεων που βασίζονται στο εκπαιδευτικό-βιωματικό εργαλείο «Το Δέντρο της Ισότητας».

Η δράση αφορά την ενίσχυση και επέκταση των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων που αξιοποιούν το παιδικό βιβλίο «Το Δέντρο της Ισότητας», το οποίο εκδόθηκε με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης, ως ένα σύγχρονο παιδαγωγικό και βιωματικό εργαλείο για την καλλιέργεια της έμφυλης ισότητας, του σεβασμού, της συνεργασίας και της δημοκρατικής συνύπαρξης από τις μικρές ηλικίες. Μέσα από τη χρήση του βιβλίου και συνοδευτικού εκπαιδευτικού υλικού, θα υλοποιούνται βιωματικά εργαστήρια και συμμετοχικές δραστηριότητες σε σχολικές μονάδες, με στόχο την ενίσχυση της κριτικής σκέψης των παιδιών, την αναγνώριση και αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και την καλλιέργεια στάσεων σεβασμού απέναντι στη διαφορετικότητα. Παράλληλα, προβλέπεται η υποστήριξη των εκπαιδευτικών με κατάλληλο παιδαγωγικό υλικό και κατευθυντήριες οδηγίες, ώστε το εργαλείο να αξιοποιείται αποτελεσματικά στο πλαίσιο της σχολικής ζωής. Προτεραιότητα πρόκειται να δοθεί στη διεύρυνση της αξιοποίησης του εργαλείου «Το Δέντρο της Ισότητας» μέσα από συνεργασίες όχι μόνο με σχολικές μονάδες και εκπαιδευτικούς, αλλά και με τοπικούς συλλόγους, γυναικείες οργανώσεις και φορείς της κοινότητας, ώστε να ενισχύεται η σύνδεση σχολείου, οικογένειας και τοπικής κοινωνίας στην καλλιέργεια αξιών ισότητας, σεβασμού και συμπερίληψης από μικρή ηλικία.

Δράση 2.4: Ανάπτυξη δικτύου σχολείων για την προώθηση της έμφυλης ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων-Σήμα Ισότητας/Σχολεία Πρέσβεις της Ισότητας.

Η δράση αφορά τη δημιουργία και λειτουργία ενός οργανωμένου δικτύου σχολικών μονάδων από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση της εκπαίδευσης για την έμφυλη ισότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον σεβασμό της

διαφορετικότητας μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Το δίκτυο θα βασίζεται σε ένα κοινό πλαίσιο θεματικών και εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων, το οποίο θα υποστηρίζει τις σχολικές κοινότητες στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που προάγουν την ισότητα, τη δημοκρατική συμμετοχή, την πρόληψη της έμφυλης βίας και την καταπολέμηση των στερεοτύπων και των διακρίσεων. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η παροχή εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων υποστήριξης, η ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των σχολείων, η διοργάνωση συναντήσεων εργασίας και εργαστηρίων για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες, καθώς και η περιοδική παρουσίαση των αποτελεσμάτων των δράσεων που υλοποιούνται. Τα σχολεία που συμμετέχουν ενεργά στο δίκτυο και υλοποιούν δράσεις σύμφωνα με τις αρχές του προγράμματος θα μπορούν να λαμβάνουν το «Σήμα Ισότητας» της Περιφέρειας Κρήτης και να αναγνωρίζονται ως «Σχολεία Πρέσβεις της Ισότητας».

Στο πλαίσιο του δικτύου σχολείων θα ενθαρρύνεται η υιοθέτηση βασικών αρχών μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας στην επικοινωνία, στο παιδαγωγικό υλικό και στις καθημερινές πρακτικές του σχολείου, με παροχή σχετικής επιμόρφωσης και υποστηρικτικού υλικού στους/στις εκπαιδευτικούς.

Θα επιδιωχθεί η πιλοτική εφαρμογή εκπαιδευτικού υλικού, ψηφιακών εργαλείων και οπτικοακουστικών μέσων σε σχολικές μονάδες της Κρήτης, σε συνεργασία με τη σχολική κοινότητα και τους αρμόδιους εκπαιδευτικούς φορείς. Οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις μπορούν να αξιοποιούν και υφιστάμενα ερευνητικά έργα, εκπαιδευτικά εργαλεία και καλές πρακτικές σε θέματα ισότητας, συμπερίληψης και αποδόμησης των έμφυλων στερεοτύπων, προσαρμοσμένα στις ανάγκες της σχολικής κοινότητας της Κρήτης. Επίσης, θα ενθαρρύνεται η ανάδειξη, η καταγραφή και η διάχυση καλών πρακτικών εκπαιδευτικών και σχολικών μονάδων που υλοποιούν συμπεριληπτικές και μη στερεοτυπικές παιδαγωγικές παρεμβάσεις, με στόχο τη διάδοση θετικών παραδειγμάτων στο δίκτυο σχολείων.

Δράση 2.5: Επέκταση του Διήμερου Φεστιβάλ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ισότητας-«Equality4Crete-Do the right thing».

Επέκταση του φεστιβάλ ως υπερτοπικού θεσμού που συγκεντρώνει σχολεία, φορείς και οργανώσεις, με παρουσιάσεις δράσεων, εργαστήρια, δημιουργικές παρεμβάσεις και δημόσιο διάλογο. Στόχος είναι η ανάδειξη της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως κοινής κοινωνικής προτεραιότητας, αλλά και η ενίσχυση της συμμετοχής της σχολικής κοινότητας σε δράσεις με ορατό κοινωνικό αποτύπωμα.

Η επέκταση του φεστιβάλ επιδιώκει να ενισχύσει τη συμμετοχή σχολείων από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης, να δημιουργήσει ένα σταθερό δίκτυο συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και κοινωνικών φορέων και να

καθιερώσει το φεστιβάλ ως σημείο συνάντησης και ανάδειξης πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Δράση 2.6: Ανάπτυξη σχολικών πρεσβευτών/τριών Προώθησης της Ισότητας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη και ενδυνάμωση ομάδων μαθητών και μαθητριών, σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, οι οποίοι αναλαμβάνουν τον ρόλο «πρεσβευτών/τριών» για την προώθηση της ισότητας των φύλων, του σεβασμού της διαφορετικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα στη σχολική κοινότητα. Μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτή τη διαδικασία, οι μαθητές και οι μαθήτριες ενθαρρύνονται να αναλάβουν ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση μικρών δράσεων και πρωτοβουλιών στο σχολικό τους περιβάλλον, όπως δημιουργικά projects, καμπάνιες ευαισθητοποίησης, κοινωνικά μηνύματα, καλλιτεχνικές ή ψηφιακές παρεμβάσεις και δράσεις ενημέρωσης κατά του σεξισμού, της έμφυλης βίας και των διακρίσεων.

Η δράση αφορά στην παροχή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού, στη διοργάνωση συναντήσεων καθοδήγησης και επιμόρφωσης για τις ομάδες των σχολικών πρεσβευτών/τριών, καθώς και στη δημιουργία ενός δικτύου ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των σχολείων που συμμετέχουν. Επιπροσθέτως, οι ομάδες των μαθητών και μαθητριών θα έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα και τις δράσεις τους σε κοινές εκδηλώσεις, στο πλαίσιο του δικτύου σχολείων και του Φεστιβάλ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ισότητας «Equality4Crete – Do the right thing», ενισχύοντας έτσι την ορατότητα των πρωτοβουλιών τους και καλλιεργώντας κουλτούρα συμμετοχής, δημοκρατίας και ενεργού πολιτειότητας.

Δράση 2.7: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος πρόληψης της κακοποίησης και παρενόχλησης λόγω φύλου «Ελένη Τοπαλούδη – Βαγγέλης Γιακουμάκης».

Η δράση αφορά στον σχεδιασμό και την πιλοτική εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πρόληψης της έμφυλης βίας, της παρενόχλησης και του εκφοβισμού λόγω φύλου στη σχολική κοινότητα, το οποίο φέρει συμβολικά το όνομα της Ελένης Τοπαλούδη και του Βαγγέλη Γιακουμάκη, δύο νέων ανθρώπων των οποίων η τραγική απώλεια ανέδειξε με έντονο τρόπο τις συνέπειες της βίας, του σεξισμού και της κακοποιητικής συμπεριφοράς. Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της πρόληψης μέσα στο σχολικό περιβάλλον, καθώς και η καλλιέργεια κουλτούρας σεβασμού, ισότητας και μηδενικής ανοχής απέναντι σε κάθε μορφή βίας και διάκρισης. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει βιωματικά εργαστήρια για μαθητές και μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς μέσα από τα οποία θα αναδεικνύονται ζητήματα όπως τα έμφυλα στερεότυπα, η συναίνεση, οι υγιείς σχέσεις, η αναγνώριση και η αντιμετώπιση κακοποιητικών και παρενοχλητικών συμπεριφορών, καθώς και ο ρόλος των παρατηρητών/ριών σε περιστατικά βίας ή εκφοβισμού.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στη σχολική κοινότητα	**2.1 Digital Safety**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Κυβερνοεγκλήματος, ΕΛ.ΑΣ. / ΙΤΕ / Δήμοι / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών/ Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	2.2 Η Σεξουαλική εκπαίδευση ως εργαλείο πρόληψης	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας /Δήμοι / Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων/δήμων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	2.3 Το Δέντρο της Ισότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Κοινωνικοί και Εκπαιδευτικοί Φορείς/ Πολιτιστικοί Σύλλογοι/ Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός μαθητών/τριών & εκπαιδευτικών, αριθμός φορέων/δήμων/πολιτιστικών συλλόγων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	2.4 Δίκτυο Σχολείων Ισότητας/ Σήμα Ισότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός σχολικών μονάδων, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	2.5 Φεστιβάλ "Equality4Crete-Do the Right Thing"	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Κέντρα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-15.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	2.6 Σχολικοί Πρεσβευτές/τριες Ισότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % σχολικών μονάδων. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	2.7 Πρόγραμμα «Ελένη Τοπαλούδη – Βαγγέλης Γιακουμάκης»	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Σχολική κοινότητα / Διευθύνσεις Εκπαίδευσης / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % σχολικών μονάδων. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων,	20.000-30.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

<u>Άξονας Προτεραιότητας 3</u>: Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών και στελεχών πρώτης γραμμής για τη διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Ο τρίτος Άξονας Προτεραιότητας εστιάζει στην ενίσχυση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της ευαισθητοποίησης επαγγελματιών και στελεχών που διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας. Ο άξονας αφορά τα στελέχη της Περιφέρειας Κρήτης, των Δήμων, της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. της Κρήτης και τους επαγγελματίες υγείας πρώτης γραμμής και κοινωνικής φροντίδας. Οι παρεμβάσεις στοχεύουν στην κατανόηση της έμφυλης βίας ως σύνθετου κοινωνικού φαινομένου, στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και προκαταλήψεων, στην αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης, στην αναγνώριση των σημαδιών της βίας και στην εκπαίδευση στην εφαρμογή ενιαίων πρωτοκόλλων πρόληψης και διαχείρισης περιστατικών.

Δράση 3.1: Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος επιμόρφωσης «Frontline Gender Response», για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (βασικός κύκλος).

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός βασικού προγράμματος επιμόρφωσης για επαγγελματίες υγείας πρώτης γραμμής που εργάζονται στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, στα Κέντρα Υγείας και στις Τοπικές Μονάδες Υγείας της Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους στην αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Το πρόγραμμα «Frontline Gender Response» βασίζεται σε θεματικές ενότητες που αφορούν βασικές έννοιες της έμφυλης ισότητας και της διαθεματικότητας, την κατανόηση των μορφών και των μηχανισμών της έμφυλης βίας, την αναγνώριση ενδείξεων κακοποίησης και κινδύνου, καθώς και τις αρχές ασφαλούς και υποστηρικτικής επικοινωνίας με επιζώσες έμφυλης βίας. Παράλληλα, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία της εμπιστευτικότητας, στη σωστή καταγραφή περιστατικών και στη χρήση ασφαλών διαδικασιών παραπομπής προς εξειδικευμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες και δομές. Οι επιμορφωτικές παρεμβάσεις θα ενσωματώνουν τις αρχές της τραυματοενημερωμένης προσέγγισης, με στόχο την ασφαλή, μη στιγματιστική και μη επανατραυματοποιητική υποστήριξη των επιζωσών, καθώς και την ανάπτυξη σχετικών πρωτοκόλλων καλής πρακτικής, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαθεματική διάσταση φύλου και αναπηρίας, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες γυναικών που βιώνουν πολλαπλές μορφές αποκλεισμού. Το πρόγραμμα επιμόρφωσης θα μπορεί να επεκτείνεται, όπου είναι εφικτό, πέραν των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών, και σε άλλες μονάδες υγείας, καθώς και σε ιδιώτες

επαγγελματίες της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση, την ασφαλή ανταπόκριση και την ορθή παραπομπή περιστατικών έμφυλης βίας.

Δράση 3.2: Υλοποίηση εξειδικευμένων εργαστηρίων εφαρμογής Πρωτοκόλλων Ασφαλείας, για στελέχη των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας.

Η δράση αφορά την υλοποίηση εξειδικευμένων βιωματικών εργαστηρίων για επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων, στα Κέντρα Υγείας και στις Τοπικές Μονάδες Υγείας της Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής τους ετοιμότητας στη διαχείριση περιστατικών έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Τα εργαστήρια θα βασίζονται σε πρακτικές ασκήσεις, προσομοιώσεις περιστατικών και ανάλυση πραγματικών σεναρίων, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες και στις συμμετέχουσες να εξασκηθούν στην εφαρμογή πρωτοκόλλων ασφάλειας και στη λήψη αποφάσεων σε συνθήκες πίεσης. Επιπλέον, θα ενισχυθεί η συνεργασία και ο συντονισμός των επαγγελματιών υγείας με άλλες υπηρεσίες και δομές υποστήριξης, όπως κοινωνικές υπηρεσίες, δομές συμβουλευτικής και προστασίας, καθώς και φορείς του δικτύου αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, προκειμένου να διασφαλίζεται μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προσέγγιση στη διαχείριση και υποστήριξη των περιστατικών.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας	**3.1 Frontline Gender Response**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Μονάδες Υγείας / Δίκτυο Δομών Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων, % κάλυψης μονάδων υγείας, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, θετική ανατροφοδότηση.	20.000-30.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	3.2 Εργαστήρια εφαρμογής Πρωτοκόλλων Ασφαλείας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Μονάδες Υγείας / Δίκτυο Δομών Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων, % κάλυψης μονάδων υγείας, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ, ετήσια αύξηση. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, θετική ανατροφοδότηση.	20.000-30.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

<u>Άξονας Προτεραιότητας 4:</u> Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε ηγετικές θέσεις, στην επιχειρηματικότητα, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην πολιτική. Ο τέταρτος Άξονας Προτεραιότητας στοχεύει στην άρση των έμφυλων ανισοτήτων στην οικονομική, επαγγελματική και πολιτική ζωή και στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, επαγγελματικής, επιχειρηματικής και πολιτικής ζωής. Ο άξονας αυτός εμπεριέχει δράσεις ενδυνάμωσης, κατάρτισης, mentoring και ενημέρωσης για χρηματοδοτικά εργαλεία, καθώς και παρεμβάσεις για την προώθηση της μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας στη δημόσια διοίκηση.

Δράση 4.1: Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών. Η δράση περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ανάπτυξης δεξιοτήτων, καθοδήγησης και δικτύωσης για γυναίκες που επιχειρούν ή επιθυμούν να επιχειρήσουν, με έμφαση στη σύνδεση με διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα. Ειδικότερα, η δράση αφορά στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και ενδυνάμωσης γυναικών στην επιχειρηματικότητα, με επικέντρωση στην πρακτική καθοδήγηση, την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και την υποστήριξη στη δημιουργία βιώσιμων επιχειρηματικών εγχειρημάτων. Περιλαμβάνει, επίσης, εργαστήρια επιχειρηματικού σχεδιασμού, βασικές γνώσεις χρηματοδότησης/προώθησης και υποστήριξη ωρίμανσης ιδεών. Στο πλαίσιο της δράσης, θα επιχειρηθεί η δημιουργία τοπικών δικτύων γυναικείας επιχειρηματικότητας, σε συνεργασία με τα Επιμελητήρια και άλλους επαγγελματικούς φορείς.

Δράση 4.2: Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων διασφάλισης χώρων εργασίας απαλλαγμένων από βία, στερεότυπα και διακρίσεις.

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων παρεμβάσεων που προάγουν ένα εργασιακό περιβάλλον βασισμένο στον σεβασμό, την ισότητα και τη μηδενική ανοχή σε κάθε μορφή διάκρισης, παρενόχλησης ή κακοποιητικής συμπεριφοράς. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη ενημερωτικών και επιμορφωτικών πρωτοβουλιών για εργοδότες/τριες, διοικητικά στελέχη και εργαζόμενους/ες, με έμφαση στην αναγνώριση και πρόληψη της έμφυλης βίας και παρενόχλησης στην εργασία, στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και στην προώθηση κουλτούρας ισότητας και συμπερίληψης. Παράλληλα, θα αναπτυχθούν πρακτικά εργαλεία και κατευθυντήριες οδηγίες για οργανισμούς και επιχειρήσεις, όπως κώδικες δεοντολογίας και συμπεριφοράς, πρωτόκολλα πρόληψης και διαχείρισης περιστατικών παρενόχλησης και διακρίσεων, καθώς και υλικό ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις εργαζομένων και εργοδοτών/τριών. Στις παρεμβάσεις θα περιλαμβάνονται και στοχευμένα εργαστήρια για στελέχη, ιδίως για στελέχη ανθρώπινου δυναμικού, με αξιοποίηση καλών

πρακτικών και εμπειρίας από σχετικά εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα για την πρόληψη της έμφυλης βίας και παρενόχλησης στην εργασία. Προτείνεται, επίσης, η δημιουργία δικτύου επιχειρήσεων που προάγουν την έμφυλη ισότητα και διασφαλίζουν ασφαλή και συμπεριληπτικά εργασιακά περιβάλλοντα, με δυνατότητα πιστοποίησης ή σήμανσης κατόπιν σχετικής εκπαίδευσης.

Δράση 4.3: Σχεδιασμός και ανάπτυξη θερινών σχολείων και εργαστηρίων για κορίτσια στα επαγγέλματα STEM και των αγοριών στα επαγγέλματα HEAL-Αξιοποίηση Πρωτοβουλιών «Girls Go STEM» και «Boys in HEAL».

Η δράση αφορά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση θερινών σχολείων και θεματικών εργαστηρίων για κορίτσια και νέες γυναίκες σύμφωνα με την προσέγγιση «Girls Go STEM», με στόχο την εκπαίδευση, την ενίσχυση των δεξιοτήτων, την καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της καινοτομίας και την άρση των έμφυλων στερεοτύπων που εξακολουθούν να περιορίζουν τη συμμετοχή των γυναικών και των κοριτσιών, στους τομείς των επαγγελμάτων STEM (Science, Technology, Engineering, Maths). Τα θερινά σχολεία θα προσφέρουν βιωματικά εργαστήρια, πρακτικές ασκήσεις και διαδραστικές δραστηριότητες που θα επιτρέπουν στις συμμετέχουσες να γνωρίσουν στην πράξη σύγχρονα επαγγελματικά πεδία, όπως ο προγραμματισμός, η ρομποτική, οι ψηφιακές εφαρμογές, η πράσινη καινοτομία, καθώς και βασικές αρχές επιχειρηματικού σχεδιασμού, δημιουργίας νεοφυών επιχειρήσεων και ανάπτυξης καινοτόμων ιδεών, αξιοποιώντας την Πρωτοβουλία «Girls Go STEM», του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας. Επίσης, στο πλαίσιο της δράσης θα αναπτυχθούν αντίστοιχα εργαστήρια και δράσεις ευαισθητοποίησης για αγόρια και νέους άνδρες στους τομείς HEAL (Health, Education, Administration and Literacy), σύμφωνα με την ευρωπαϊκή προσέγγιση «Boys in HEAL», με στόχο την ενθάρρυνση της συμμετοχής τους σε επαγγελματικά πεδία όπου παρατηρείται υποεκπροσώπηση των ανδρών, όπως η υγεία, η εκπαίδευση και οι κοινωνικές υπηρεσίες. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες θα έχουν επίσης την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με επαγγελματίες και επιστήμονες που δραστηριοποιούνται στους αντίστοιχους τομείς, να γνωρίσουν σύγχρονα εργασιακά περιβάλλοντα και να ενημερωθούν για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διαδρομές που μπορούν να ακολουθήσουν. Η δράση υλοποιείται σε συνεργασία με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, εκπαιδευτικούς φορείς, επιχειρήσεις και οργανισμούς καινοτομίας, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος μάθησης, έμπνευσης και δικτύωσης για τα νέα άτομα.

Δράση 4.4: Δράσεις ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών μέσω της ανάδειξης γυναικών προτύπων στις επιστήμες, την επιχειρηματικότητα, την ηγεσία, τον πολιτισμό, την πολιτική και τον αθλητισμό.

Η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, της φιλοδοξίας και της ενεργού συμμετοχής των γυναικών και των κοριτσιών στη δημόσια, επαγγελματική και κοινωνική ζωή, μέσα από την ανάδειξη γυναικών προτύπων που δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως οι επιστήμες, η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία, η πολιτική, η ηγεσία, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός και η κοινωνική δράση. Η δράση περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκδηλώσεων, ανοιχτών συζητήσεων, και παρουσιάσεων εμπειριών ζωής και επαγγελματικών διαδρομών γυναικών που έχουν διακριθεί στους τομείς δραστηριότητάς τους, καθώς και τη συμμετοχή τους σε σχολικές, πανεπιστημιακές και κοινοτικές δράσεις. Στο ίδιο πλαίσιο, θα σχεδιαστούν επικοινωνιακές παρεμβάσεις και καμπάνιες ορατότητας που θα αναδεικνύουν τις ιστορίες και τα επιτεύγματα των γυναικών αυτών, ενισχύοντας την κοινωνική αναγνώριση της συμβολής τους και συμβάλλοντας στη δημιουργία θετικών προτύπων για τις επόμενες γενιές. Κατά τον σχεδιασμό συνεργασιών, χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων και υποστηρικτικών παρεμβάσεων, θα λαμβάνεται υπόψη, όπου είναι εφικτό, η τεκμηριωμένη εφαρμογή πρακτικών ισότητας και συμπερίληψης από φορείς, επιχειρήσεις και εταίρους, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης σχετικών δεικτών εταιρικής υπευθυνότητας και βιωσιμότητας.

Δράση 4.5: Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων «WomenUpCrete».

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός συνεκτικού προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων για γυναίκες, με προτεραιότητα σε άνεργες ή υποαπασχολούμενες, μονογονείς, γυναίκες μεγαλύτερων ηλικιών, γυναίκες σε απομακρυσμένες/αγροτικές περιοχές, μετανάστριες/προσφύγισσες και γυναίκες με αναπηρία, ώστε να ενισχυθεί η πρόσβασή τους σε ποιοτική απασχόληση και η δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης. Το πρόγραμμα αναπτύσσεται σε κύκλους εκπαίδευσης (δια ζώσης, εξ αποστάσεως ή υβριδικά, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε Περιφερειακής Ενότητας) και καλύπτει θεματικές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας στην Κρήτη, όπως ψηφιακές δεξιότητες, βασικές δεξιότητες e-commerce και ηλεκτρονικής προώθησης, πράσινες δεξιότητες, διοικητική υποστήριξη, ποιοτικές υπηρεσίες τουρισμού και φιλοξενίας, αγροδιατροφική τυποποίηση και προβολή προϊόντων, καθώς και δεξιότητες που σχετίζονται με την κοινωνική φροντίδα. Η κατάρτιση θα συνοδεύεται από συμβουλευτική σταδιοδρομίας, υποστήριξη για σύνταξη βιογραφικού και προετοιμασία συνέντευξης, mentoring, καθώς και διασύνδεση με τοπικές επιχειρήσεις και φορείς για πρακτική άσκηση ή/και στοχευμένες ευκαιρίες απασχόλησης, με σκοπό το πρόγραμμα να οδηγεί σε μετρήσιμα αποτελέσματα ένταξης ή βελτίωσης της εργασιακής κατάστασης των ωφελούμενων. Το πρόγραμμα θα περιέχει, επίσης,

ενότητες ενημέρωσης και ενδυνάμωσης σχετικά με τα εργασιακά δικαιώματα των γυναικών, το εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την ισότητα στην εργασία, την αρχή της ίσης αμοιβής, την αναγνώριση και πρόληψη διακρίσεων λόγω φύλου, καθώς και την προστασία από φαινόμενα εργασιακής εκμετάλλευσης, με ιδιαίτερη έμφαση στις νέες γυναίκες που αναζητούν εργασία στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Η κατάρτιση θα συνοδεύεται από ολοκληρωμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής, συμπεριλαμβανομένης επαγγελματικής, ψυχοκοινωνικής και, όπου είναι εφικτό, νομικής πληροφόρησης σε θέματα εργασιακών σχέσεων και ίσης μεταχείρισης. Θα ενισχυθεί η ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας με φορείς, οργανώσεις, επιχειρήσεις και παρόχους κατάρτισης, με στόχο τον εντοπισμό, την προσέγγιση και την ενεργοποίηση γυναικών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, καθώς και τη διασύνδεσή τους με ευκαιρίες εκπαίδευσης και απασχόλησης. Θα εξεταστεί η διοργάνωση δράσεων διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, όπως Ημέρες Καριέρας, θεματικές συναντήσεις με επιχειρήσεις και εκπαιδευτικές επισκέψεις, με στόχο την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και τη δημιουργία άμεσων γεφυρών με την αγορά εργασίας. Τα προγράμματα απασχόλησης, κατάρτισης και επιχειρηματικότητας θα σχεδιάζονται με όρους καθολικής προσβασιμότητας, ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών με αναπηρία. Τέλος, θα αναπτυχθούν στοχευμένες παρεμβάσεις για την καταπολέμηση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ γυναικών και ανδρών, μέσω ενημέρωσης, εργαλείων διαφάνειας και ενίσχυσης της εφαρμογής της αρχής της ίσης αμοιβής.

Δράση 4.6: Συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής στις τοπικές κοινωνίες - Μείωση του έμφυλου χάσματος στην οικιακή εργασία και φροντίδα.
Η δράση στοχεύει στη μείωση των πρακτικών εμποδίων που δυσχεραίνουν την ένταξη και παραμονή των γυναικών στην εργασία λόγω αυξημένων ευθυνών φροντίδας, μέσα από ένα ολοκληρωμένο πλέγμα τοπικών παρεμβάσεων που υλοποιείται σε συνεργασία με Δήμους, κοινωνικές υπηρεσίες και διαθέσιμες δομές φροντίδας. Στο πλαίσιο της δράσης θα γίνει χαρτογράφηση και προσπάθεια λειτουργικής διασύνδεσης των ωφελούμενων με υπηρεσίες και δομές (π.χ. βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, ΚΗΦΗ, Βοήθεια στο Σπίτι, κοινωνικές δομές Δήμων). Επίσης, θα αναπτυχθούν εργαλεία και κατευθυντήριες οδηγίες για εργοδότες/τριες και οργανισμούς (π.χ. προβλέψιμα ωράρια, πρακτικές οργάνωσης εργασίας, πολιτικές επιστροφής μετά από άδειες φροντίδας, μέτρα πρόληψης διακρίσεων λόγω μητρότητας). Τέλος, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ισότιμη κατανομή της οικιακής εργασίας και φροντίδας και την άρση των στερεοτύπων που οδηγούν στη δυσανάλογη επιβάρυνση των γυναικών και των κοριτσιών.

Δράση 4.7: Μείωση της «φτώχειας γένους θηλυκού»-Πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης.

Η δράση αναπτύσσει ένα στοχευμένο πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης για γυναίκες που βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο φτώχειας και οικονομικής επισφάλειας, όπως μονογονείς, γυναίκες με επισφαλή εργασία, μακροχρόνια άνεργες, γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας, γυναίκες με αναπηρία, γυναίκες σε απομακρυσμένες περιοχές και επιζώσες έμφυλης βίας, αναγνωρίζοντας ότι η οικονομική εξάρτηση και η έλλειψη πρόσβασης σε πόρους αποτελούν συχνά παράγοντες εγκλωβισμού και αναπαραγωγής των έμφυλων ανισοτήτων. Η παρέμβαση βασίζεται στο συνδυασμό εξατομικευμένης υποστήριξης της πρόσβασης σε δικαιώματα και κοινωνικές παροχές, της διασύνδεσης με υπηρεσίες απασχόλησης και προγράμματα κατάρτισης, καθώς και της ενίσχυσης του οικονομικού γραμματισμού (διαχείριση εισοδήματος, βασικές γνώσεις για χρέη/ρυθμίσεις, προστασία από οικονομική κακοποίηση και πρακτικές ασφαλούς οικονομικού σχεδιασμού).

Δράση 4.8: Δεξιότητες και πρόσβαση σε ποιοτική απασχόληση για γυναίκες σε αγροτικές/ορεινές κοινότητες.

Η δράση εστιάζει στη μείωση των γεωγραφικών ανισοτήτων που εντείνουν τον αποκλεισμό των γυναικών από την απασχόληση και αυξάνουν τον κίνδυνο φτώχειας, ιδίως σε αγροτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της Κρήτης, όπου η πρόσβαση σε ευκαιρίες κατάρτισης, εργασία, υπηρεσίες και δίκτυα είναι περιορισμένη. Προβλέπει τη δημιουργία ευέλικτων, υβριδικών κύκλων κατάρτισης σε δεξιότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν τοπικά ή εξ αποστάσεως, με πρακτικό προσανατολισμό και σύνδεση με πραγματικές ανάγκες της τοπικής οικονομίας (αγροδιατροφή, μικρές τουριστικές υπηρεσίες, διοικητική υποστήριξη, ψηφιακή προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, βασικές δεξιότητες τηλε-εργασίας). Η δράση υλοποιείται σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις και δομές των Δήμων, ώστε να δημιουργούνται «μονοπάτια» από την κατάρτιση προς την απασχόληση ή την ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης.

Δράση 4.9: Συμβουλευτική καθοδήγηση για επαγγελματική εξέλιξη και επιστροφή στην εργασία μετά από άδεια φροντίδας.

Η δράση αναπτύσσει ένα οργανωμένο πρόγραμμα mentoring που υποστηρίζει γυναίκες να επιστρέψουν στην εργασία ή να εξελιχθούν επαγγελματικά μετά από περιόδους διακοπής λόγω μητρότητας, φροντίδας παιδιών ή άλλων εξαρτώμενων μελών, αντιμετωπίζοντας έμπρακτα το φαινόμενο της «ποινής της μητρότητας/φροντίδας» και τα εμπόδια που δημιουργούν τα έμφυλα στερεότυπα στην επαγγελματική πορεία. Το πρόγραμμα εμπεριέχει την αντιστοίχιση ωφελούμενων με μέντορες/ισσες (στελέχη, επαγγελματίες, επιχειρηματίες, επιστήμονες),

εξατομικευμένες συνεδρίες καθοδήγησης, καθώς και μικρά εργαστήρια ανάπτυξης δεξιοτήτων (επικαιροποίηση γνώσεων, ψηφιακή ενδυνάμωση, διαπραγμάτευση ρόλου/μισθού, διεκδίκηση ίσων ευκαιριών, οργάνωση εργασίας χωρίς ενοχοποίηση), ώστε η επιστροφή να μην είναι απλώς τυπική αλλά βιώσιμη και ποιοτική. Η δράση συμπληρώνει την κατάρτιση, λειτουργώντας ως «γέφυρα» από τις δεξιότητες στην εφαρμογή τους στην πράξη και στην ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησης και των προοπτικών των γυναικών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίνεται σε γυναίκες που βρίσκονται σε κατάσταση υψηλής κοινωνικής και οικονομικής ευαλωτότητας, όπως μονογονείς και γυναίκες που αντιμετωπίζουν ή έχουν αντιμετωπίσει αστεγία, μέσω στοχευμένης συμβουλευτικής, mentoring και διασύνδεσης με υποστηρικτικά δίκτυα και ευκαιρίες απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της συμβουλευτικής καθοδήγησης θα παρέχεται επίσης βασική ενημέρωση για την ασφαλή μετάβαση στην αγορά εργασίας, τη διεκδίκηση ίσων ευκαιριών και την αναγνώριση φαινομένων άνισης μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Προβλέπεται, επίσης, η προετοιμασία και ενδυνάμωση των μεντόρων/ισσών μέσω στοχευμένων εκπαιδευτικών δράσεων σε ζητήματα ισότητας, διαθεματικότητας και διαχείρισης πολλαπλών διακρίσεων. Θα προωθηθεί, επίσης, η αξιοποίηση ευέλικτων μορφών εργασίας, όπως η εξ αποστάσεως απασχόληση, ως εργαλείο ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Θα εξεταστούν πολιτικές και μέτρα στήριξης της μητρότητας για γυναίκες επιχειρηματίες, με στόχο τη διασφάλιση της επαγγελματικής συνέχειας και την ενίσχυση της ισότητας στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και στα κέντρα λήψης αποφάσεων	**4.1 Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Επιμελητήρια / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς επιχειρηματικότητας / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εργαστηρίων, συμμετεχουσών γυναικών και mentoring συναντήσεων, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/δεξιοτήτων	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.2 Χώροι εργασίας απαλλαγμένοι από βία, στερεότυπα και διακρίσεις	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Επιμελητήρια / Κοινωνικοί εταίροι / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός επιμορφώσεων, συμμετεχόντων οργανισμών και εργοδοτών/τριών, ποιοτικοί: υιοθέτηση πολιτικών ισότητας, βελτίωση γνώσεων/στάσεων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.3 Θερινά σχολεία και εργαστήρια STEM και επιχειρηματικότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / ΙΤΕ	2026–2028	Ποοστικοί: αριθμός θερινών σχολείων και συμμετεχουσών κοριτσιών, ποιοτικοί: αύξηση ενδιαφέροντος, αλλαγή στάσεων, βελτίωση γνώσεων	10. 000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.4 Ανάδειξη γυναικών προτύπων σε επιστήμη, πολιτική, επιχειρηματικότητα και αθλητισμό	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / ΙΤΕ / Πολυτεχνείο Κρήτης / Πολιτιστικοί, αθλητικοί και κοινωνικοί φορείς / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εκδηλώσεων και συμμετεχουσών, ποιοτικοί: αύξηση ορατότητας γυναικών προτύπων, βελτίωση γνώσεων/στάσεων	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.5 Πρόγραμμα κατάρτισης δεξιοτήτων «Women UpCrete»	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές απασχόλησης / Επιχειρήσεις / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων, κύκλων κατάρτισης και % ένταξης στην εργασία	10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.6 Συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Κοινωνικές υπηρεσίες / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός δράσεων ενημέρωσης και ωφελούμενων γυναικών, ποιοτική: βελτίωση πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.7 Πρόγραμμα οικονομικής ενδυνάμωσης για γυναίκες σε κίνδυνο φτώχειας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Κοινωνικές υπηρεσίες / Φορείς απασχόλησης / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ωφελούμενων και δράσεων οικονομικού γραμματισμού, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.8 Δεξιότητες και απασχόληση για γυναίκες σε αγροτικές/ορεινές περιοχές	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Αγροτικοί συνεταιρισμοί /Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός κύκλων κατάρτισης και συμμετεχουσών γυναικών, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	4.9 Mentoring για επαγγελματική εξέλιξη και επιστροφή στην εργασία	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Επιμελητήρια / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς επιχειρηματικότητας	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός mentoring συναντήσεων και ωφελούμενων, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

<u>Άξονας Προτεραιότητας 5:</u> Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης, συνεργασία και δικτύωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ο πέμπτος Άξονας Προτεραιότητας αφορά την οργανωτική και θεσμική ενίσχυση των πολιτικών ισότητας και την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις τομεακές πολιτικές της Περιφέρειας Κρήτης. Ο άξονας περιλαμβάνει δράσεις που οργανώνονται γύρω από την ανάγκη ενίσχυσης των θεσμικών μηχανισμών ισότητας, της διατομεακής συνεργασίας και της συστηματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών. Οι δράσεις του άξονα στοχεύουν αφενός στην ενδυνάμωση των Επιτροπών Ισότητας της Περιφέρειας και των Δήμων, αφετέρου στη δημιουργία σταθερών δομών δικτύωσης, ανταλλαγής γνώσης και συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών, τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και άλλους θεσμικούς φορείς. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη σταθερών συνεργασιών με γυναικείες οργανώσεις, πολιτιστικούς συλλόγους και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ως κρίσιμων εταίρων για τη διάχυση των πολιτικών ισότητας σε τοπικό επίπεδο.

Δράση 5.1: Κατάρτιση στη χρήση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας, των μελών της Π.ΕΠ.ΙΣ. και των Δ.ΕΠ.ΙΣ. των Δήμων και των στελεχών της Περιφέρειας Κρήτης και των Δήμων.

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης για τη χρήση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας στη δημόσια διοίκηση, με στόχο την ενίσχυση έμφυλης ισότητας και την αποφυγή στερεοτυπικών ή αποκλειστικών αναφορών στη γραπτή και προφορική επικοινωνία των δημόσιων φορέων. Το πρόγραμμα απευθύνεται στα μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων (Π.ΕΠ.ΙΣ.), των Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας (Δ.ΕΠ.ΙΣ.), καθώς και σε στελέχη της Περιφέρειας Κρήτης και των Δήμων, που συμμετέχουν στον σχεδιασμό, τη σύνταξη και τη διάχυση διοικητικών εγγράφων, ενημερωτικού υλικού και δημόσιων ανακοινώσεων. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν επιμορφωτικά εργαστήρια που θα καλύπτουν βασικές αρχές της μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας, την αναγνώριση έμφυλων στερεοτύπων στη γλωσσική χρήση και τη σημασία της γλώσσας ως εργαλείου διαμόρφωσης κοινωνικών αντιλήψεων και πολιτικών ισότητας.

Δράση 5.2: Σχεδιασμός του Χάρτη Ισότητας της Περιφέρειας Κρήτης και δημιουργία ψηφιακού κόμβου ισότητας.

Η δράση αφορά στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου «Χάρτη Ισότητας» της Περιφέρειας Κρήτης, ο οποίος θα αποτυπώνει και θα χαρτογραφεί τις διαθέσιμες δομές, υπηρεσίες και φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς της ισότητας των φύλων, της πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, της κοινωνικής προστασίας και της υποστήριξης των δικαιωμάτων των γυναικών και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Ο Χάρτης θα λειτουργεί ως εργαλείο πληροφόρησης και διασύνδεσης, συγκεντρώνοντας στοιχεία για δημόσιες υπηρεσίες, κοινωνικές δομές, δομές φιλοξενίας και συμβουλευτικής, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς φορείς, καθώς και παρεμβάσεις που σχετίζονται με την προώθηση της ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, προβλέπεται η δημιουργία ενός ψηφιακού κόμβου ισότητας, ο οποίος θα λειτουργεί ως δυναμική διαδικτυακή πλατφόρμα ενημέρωσης, συνεργασίας και διάχυσης γνώσης. Ο ψηφιακός κόμβος θα φιλοξενεί ενημερωτικό υλικό, οδηγούς και καλές πρακτικές, θα προβάλλει δράσεις της Περιφέρειας και των συνεργαζόμενων φορέων, θα διευκολύνει τη δικτύωση μεταξύ υπηρεσιών και οργανισμών και θα υποστηρίζει διαδικασίες διαβούλευσης και ανταλλαγής εμπειριών. Θα διερευνηθεί η δυνατότητα λειτουργικής διασύνδεσης υφιστάμενων υπηρεσιών και δομών υποστήριξης σε ένα συνεκτικό «σημείο αναφοράς», με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών και των

κοριτσιών σε υπηρεσίες ενημέρωσης, συμβουλευτικής, κατάρτισης και κοινωνικής υποστήριξης. Ο ψηφιακός κόμβος ισότητας θα μπορεί να φιλοξενεί και θεματική εκπαιδευτική βιβλιοθήκη με οπτικοακουστικό και παιδαγωγικό υλικό (βίντεο, ταινίες, οδηγοί, καλές πρακτικές), προσβάσιμη από σχολεία, εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές/τριες. Στο πλαίσιο του ψηφιακού κόμβου ισότητας μπορεί να αναπτυχθεί και μητρώο γυναικών επιστημονισσών, επαγγελματιών και εμπειρογνωμονισσών, με στόχο την ενίσχυση της ορατότητας, της συμμετοχής και της εκπροσώπησής τους σε επιτροπές, δημόσιες εκδηλώσεις, συμβουλευτικά όργανα και έργα. Ο ψηφιακός κόμβος ισότητας μπορεί να περιέχει και πληροφορίες για επιχειρήσεις που εφαρμόζουν πρακτικές ισότητας, ενισχύοντας τη διαφάνεια και την ενημέρωση των πολιτών. Ο σχεδιασμός του Χάρτη και του ψηφιακού κόμβου ισότητας θα μπορεί να αξιοποιεί δείκτες και μεθοδολογικές αναφορές ευρωπαϊκών πλαισίων, όπως οι δείκτες του EIGE, για τη συγκριτική παρακολούθηση της προόδου και την καλύτερη τεκμηρίωση των περιφερειακών πολιτικών ισότητας.

Τέλος, μέσα στον κόμβο θα ενταχθεί ψηφιακή πλατφόρμα mentoring, μέσω της οποίας γυναίκες θα μπορούν να συνδέονται με έμπειρους/ες επαγγελματίες, βάσει αναγκών και ενδιαφερόντων, ενισχύοντας τη δια βίου υποστήριξη και δικτύωση, όπως επίσης και ψηφιακό εργαλείο παρακολούθησης της γυναικείας εκπροσώπησης σε θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις και οργανισμούς της Κρήτης.

Δράση 5.3: Παρακολούθηση και καταγραφή της έμφυλης κατανομής στα συλλογικά όργανα της Περιφέρειας Κρήτης.

Η δράση αφορά τη συστηματική συλλογή, καταγραφή και ανάλυση δεδομένων σχετικά με τη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στα συλλογικά όργανα, τις επιτροπές, τα συμβούλια και τις θέσεις ευθύνης της Περιφέρειας Κρήτης, με στόχο την αποτύπωση της έμφυλης κατανομής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στη διοικητική λειτουργία των θεσμών. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ετήσια συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν τη σύνθεση των συλλογικών οργάνων και των επιτροπών, την εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διοικητικής ευθύνης και τη συμμετοχή σε διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών.

Δράση 5.4: Εφαρμογή του Gender Impact Assessment σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα της Περιφέρειας Κρήτης.

Η δράση αφορά την πιλοτική εφαρμογή και τη σταδιακή ενσωμάτωση του εργαλείου εκτίμησης επιπτώσεων των πολιτικών και προγραμμάτων ως προς το φύλο (Gender Impact Assessment) στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων της Περιφέρειας Κρήτης, με στόχο την ενίσχυση της θεσμικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στη δημόσια διοίκηση. Μέσω της εφαρμογής του εργαλείου αυτού επιδιώκεται η συστηματική εξέταση των

πιθανών επιπτώσεων που μπορεί να έχουν οι δημόσιες πολιτικές στις γυναίκες και στους άνδρες, καθώς και σε άτομα διαφορετικών κοινωνικών ομάδων, ώστε να εντοπίζονται εγκαίρως ενδεχόμενες ανισότητες ή διακρίσεις και να σχεδιάζονται διορθωτικές παρεμβάσεις. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη βασικών κατευθυντήριων γραμμών και πρακτικών εργαλείων για τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, η επιμόρφωση στελεχών και υπαλλήλων στη χρήση του Gender Impact Assessment, καθώς και η πιλοτική εφαρμογή του σε επιλεγμένες πολιτικές ή προγράμματα, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά του και να διαμορφωθεί ένα λειτουργικό μοντέλο εφαρμογής.

Δράση 5.5: Πιλοτική και σταδιακή εφαρμογή του Gender Budgeting.

Η δράση αφορά την πιλοτική εισαγωγή και τη σταδιακή εφαρμογή της διάστασης του φύλου στον δημοσιονομικό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης και την κατάρτιση των αντίστοιχων προϋπολογισμών με την οπτική του φύλου (Gender Budgeting), με στόχο την ενίσχυση έμφυλης ισότητας μέσω της αποτελεσματικότερης και δικαιότερης κατανομής των δημόσιων πόρων. Η προσέγγιση αυτή επιδιώκει να ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου στις διαδικασίες κατάρτισης, υλοποίησης και αξιολόγησης του προϋπολογισμού, ώστε να αναγνωρίζονται και να αντιμετωπίζονται οι διαφορετικές ανάγκες και επιπτώσεις που έχουν οι δημόσιες δαπάνες και πολιτικές σε γυναίκες και άνδρες. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη κατάλληλης μεθοδολογίας εφαρμογής, η διαμόρφωση σχετικών δεικτών παρακολούθησης και η επιμόρφωση στελεχών της Περιφέρειας στη χρήση των εργαλείων του Gender Budgeting. Η εφαρμογή θα ξεκινήσει πιλοτικά σε επιλεγμένες υπηρεσίες ή τομείς πολιτικής, με στόχο την αποτίμηση των αποτελεσμάτων και την προσαρμογή της μεθοδολογίας, και θα επεκταθεί σταδιακά σε ευρύτερο φάσμα πολιτικών και προγραμμάτων.

Δράση 5.6: Συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση πολιτικών ισότητας.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων που σχετίζονται με την έμφυλη ισότητα, με στόχο την τεκμηριωμένη παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και δράσεων που υλοποιούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η δημιουργία ενός συνόλου ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι θα επιτρέπουν την αποτίμηση της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης, καθώς και την καταγραφή των επιπτώσεων των παρεμβάσεων στα ωφελούμενα άτομα, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαθεματική διάσταση των ανισοτήτων. Η συλλογή των δεδομένων θα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, τους Δήμους, τις δομές του Δικτύου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και με ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα, αξιοποιώντας διαθέσιμες

διοικητικές και στατιστικές πηγές. Θα εξεταστεί η ανάπτυξη εξειδικευμένων μηχανισμών παρακολούθησης για την αποτύπωση της κατάστασης γυναικών που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, με αξιοποίηση δεδομένων από τις δράσεις συμβουλευτικής, ερωτηματολόγια παρακολούθησης και περιοδικές εκθέσεις. Η συλλογή και ανάλυση δεδομένων θα επιδιώκει συνέργειες με υφιστάμενες πρωτοβουλίες, παρατηρητήρια και εξειδικευμένους φορείς που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη σε ζητήματα έμφυλης βίας και ισότητας, με στόχο την ενίσχυση της τεκμηρίωσης, της έρευνας και της παραγωγής συστάσεων πολιτικής. Η δράση μπορεί να περιλαμβάνει και συστηματική συλλογή, ανάλυση και δημοσιοποίηση συγκεντρωτικών και ανωνυμοποιημένων δεδομένων για την έμφυλη ισότητα στους χώρους εργασίας και στις δημόσιες υπηρεσίες της Κρήτης, σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς, με στόχο την ενίσχυση της λογοδοσίας και της τεκμηρίωσης των πολιτικών. Η συλλογή και ανάλυση δεδομένων θα ενσωματώνει και τη διάσταση της αναπηρίας, προκειμένου να αξιολογείται κατά πόσο οι πολιτικές και οι δράσεις φτάνουν στις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία και συμβάλλουν στην άρση των πολλαπλών διακρίσεων που αντιμετωπίζουν.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις δημόσιες πολιτικές	**5.1 Κατάρτιση μη σεξιστικής και συμπεριληπτικής γλώσσας**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης / Δήμοι / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / ΙΤΕ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, αριθμός φορέων / % μελών Π.ΕΠ.ΙΣ. και Δ.ΕΠ.ΙΣ. / % διοικητικών εγγράφων που εφαρμόζουν τον οδηγό μη σεξιστικής γλώσσας. Ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση, ενσωμάτωση πολιτικής στον Οδηγό Επικοινωνίας της Περιφέρειας.	5.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.2 Χάρτης Ισότητας και ψηφιακός κόμβος	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης / ΙΤΕ	2026, 2027, 2028	Ποσοτικοί: ετήσιος αριθμός επισκεπτών/τριών, % αύξησης επισκεψιμότητας κόμβου ανά έτος, % φορέων που επικαιροποιούν τα στοιχεία τους ετησίως, % χρηστών/τριών που αξιολογούνθετικά την πλατφόρμα.	10.000 ευρώ για το 2026	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση, Ανάρτηση στοιχείων στον ψηφιακό κόμβο ισότητας
	5.3 Καταγραφή έμφυλης κατανομής στα συλλογικά όργανα	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης	2026–2028	Ποσοτικοί: % συλλογικών οργάνων της Περιφέρειας που καταγράφονται ετησίως, % επικαιροποίησης στοιχείων ανά έτος, αριθμός οργάνων για τα οποία δημοσιεύονται αναλυτικά δεδομένα φύλου.	Χωρίς κόστος		Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.4 Gender Impact Assessment	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης	2026–2028	Ποσοτικοί: % πολιτικών/προγραμμάτων που συνοδεύονται από Gender Impact Assessment, % εισηγήσεων προς το Περιφερειακό Συμβούλιο που περιλαμβάνουν ανάλυση φύλου, αριθμός Διευθύνσεων που εφαρμόζουν συστηματικά το εργαλείο. Ποιοτικοί: ένταξη του GIA στον εσωτερικό κανονισμό διαδικασιών, έκδοση εσωτερικού οδηγού εφαρμογής, % στελεχών που έχουν ενημερωθεί.	Χωρίς κόστος		Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.5 Gender Budgeting	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας Κρήτης	2026–2028	Ποσοτικοί: % Διευθύνσεων πιλοτικής εφαρμογής, % προϋπολογισμών που αναλύονται με οπτική φύλου, αριθμός πολιτικών/δράσεων που προωθούν την ισότητα.	Χωρίς κόστος		Ετήσια απολογιστική έκθεση
	5.6 Σύστημα συλλογής δεδομένων και	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διευθύνσεις Περιφέρειας	2026–2028	Ποσοτικοί: Συλλογή στοιχείων διαχωρισμένων ανά φύλο.	Χωρίς κόστος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια έκθεση προόδου, χρήση δεδομένων για

Άξονας Προτεραιότητας 6: Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, τις υπηρεσίες και την περιβαλλοντική πολιτική. Ο Άξονας Προτεραιότητας 6 στοχεύει στην οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις τομεακές της Περιφέρειας Κρήτης.

Δράση 6.1: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Ασφαλείς και Συμπεριληπτικοί Πολιτιστικοί Χώροι».

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την πιλοτική εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου αρχών και πρακτικών που προάγουν την ασφάλεια, τη συμπερίληψη και την προσβασιμότητα σε πολιτιστικούς χώρους και εκδηλώσεις της Περιφέρειας Κρήτης. Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία πολιτιστικών περιβαλλόντων στα οποία όλοι οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα, με σεβασμό στην αξιοπρέπεια, την ταυτότητα και τα δικαιώματά τους, χωρίς φόβο παρενόχλησης, αποκλεισμού ή διακρίσεων. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ανάπτυξη κατευθυντήριων οδηγιών και προτύπων λειτουργίας για πολιτιστικούς φορείς και χώρους, που θα περιλαμβάνουν βασικές αρχές πρόληψης της παρενόχλησης και των διακρίσεων, προδιαγραφές προσβασιμότητας και συμπεριληπτικής συμμετοχής, καθώς και διαδικασίες διαχείρισης περιστατικών που ενδέχεται να προκύψουν. Η δράση περιλαμβάνει, επίσης, την ενημέρωση των επισκεπτών/τριών και των συμμετεχόντων/ουσών σχετικά με τις αρχές λειτουργίας των χώρων, τους κανόνες σεβασμού και τους διαθέσιμους μηχανισμούς υποστήριξης.

Στο ίδιο πλαίσιο, προβλέπεται η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου δικτύου «Ασφαλών Σημείων» σε συνεργασία με Δήμους, επιχειρήσεις, καταστήματα και άλλους τοπικούς φορείς, ως αναγνωρίσιμων σημείων ενημέρωσης, πρώτης υποδοχής και ασφαλούς παραπομπής για γυναίκες και κορίτσια που αντιμετωπίζουν περιστατικά βίας ή αισθάνονται ότι απειλούνται.

Δράση 6.2: Διαμόρφωση και πιλοτική εφαρμογή Ενιαίου Πρωτοκόλλου «Safe Services-Safe Events-Safe Spaces».

Η δράση αφορά τη διαμόρφωση και πιλοτική εφαρμογή ενός ενιαίου πλαισίου πρόληψης και αντιμετώπισης περιστατικών παρενόχλησης, κακοποίησης και διακρίσεων σε υπηρεσίες, εκδηλώσεις και δημόσιους χώρους που λειτουργούν υπό την ευθύνη ή τη συνεργασία της Περιφέρειας Κρήτης. Στόχος είναι η δημιουργία σαφών διαδικασιών και μηχανισμών που θα διασφαλίζουν ασφαλή και συμπεριληπτικά περιβάλλοντα για όλους τους πολίτες, προάγοντας την κουλτούρα μηδενικής ανοχής απέναντι σε κάθε μορφή βίας και διάκρισης. Το πρωτόκολλο θα περιλαμβάνει σαφείς ροές αναφοράς και διαχείρισης περιστατικών, καθορισμό ρόλων και αρμοδιοτήτων (όπως ο ορισμός υπεύθυνου/ης ασφάλειας ή σημείου αναφοράς), βασικές διαδικασίες

προστασίας του ατόμου που καταγγέλλει περιστατικό και κατευθυντήριες οδηγίες για την αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης. Το πρωτόκολλο θα εφαρμοστεί στο πλαίσιο του δικτύου «Ασφαλών Σημείων» σε υπηρεσίες, δημοτικούς χώρους, εκδηλώσεις και επιχειρήσεις, με σαφείς διαδικασίες πρώτης ανταπόκρισης, ενημέρωσης και παραπομπής. Επίσης, θα μπορεί να προσαρμόζεται και σε περιβάλλοντα τουρισμού και φιλοξενίας, με στόχο την ενίσχυση ασφαλών, συμπεριληπτικών και απαλλαγμένων από διακρίσεις υπηρεσιών για επισκέπτες/τριες, εργαζόμενους/ες και τοπικές κοινότητες.

Δράση 6.3: Σχεδιασμός και υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων παραστατικών τεχνών για την πρόληψη της έμφυλης βίας.

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση βιωματικών εργαστηρίων που αξιοποιούν τις παραστατικές τέχνες, ως δημιουργικά και συμμετοχικά εργαλεία εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης και πρόληψης της έμφυλης βίας. Μέσα από καλλιτεχνικές και βιωματικές μεθόδους, οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες ενθαρρύνονται να διερευνήσουν ζητήματα που σχετίζονται με τη συναίνεση, τα προσωπικά όρια, τις σχέσεις εξουσίας, τα έμφυλα στερεότυπα και τις μορφές βίας ή παρενόχλησης που μπορεί να εμφανίζονται σε κοινωνικούς και επαγγελματικούς χώρους. Η δράση μπορεί να απευθύνεται σε διαφορετικές ομάδες πληθυσμού, όπως νέους και νέες, φοιτητές και φοιτήτριες, επαγγελματίες του πολιτισμού, εκπαιδευτικούς ή μέλη της τοπικής κοινότητας, ενώ προβλέπεται η συνεργασία με καλλιτέχνες, παιδαγωγούς θεάτρου και πολιτιστικούς φορείς. Η δράση θα υλοποιείται, όπου είναι δυνατόν, σε συνεργασία με γυναικείους συλλόγους, πολιτιστικούς φορείς, καλλιτεχνικές ομάδες και συλλογικότητες της τοπικής κοινωνίας, ώστε να ενισχύεται η συμμετοχική διάσταση των παρεμβάσεων και να διευρύνεται η απήχησή τους πέρα από το πλαίσιο των άμεσα ωφελούμενων ομάδων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίνεται σε βιωματικά εργαστήρια θεάτρου, δημιουργικής έκφρασης και κοινοτικών καλλιτεχνικών δράσεων με οπτική φύλου.

Δράση 6.4: «Safe Sport»: Πρόληψη, προστασία και συμπερίληψη στον αθλητισμό.

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός πλαισίου παρεμβάσεων που προάγουν την ασφάλεια, την ισότητα και τη συμπερίληψη στους αθλητικούς χώρους, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σεξισμού, παρενόχλησης, κακοποιητικών συμπεριφορών και διακρίσεων στον αθλητισμό. Η δράση αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο αθλητισμός στη διαμόρφωση στάσεων, αξιών και κοινωνικών προτύπων, ιδιαίτερα για τα παιδιά και τα νεαρά άτομα και επιδιώκει τη δημιουργία ενός αθλητικού περιβάλλοντος που προάγει τον σεβασμό, την ισότιμη συμμετοχή και την προστασία της αξιοπρέπειας όλων των ατόμων. Στο πλαίσιο της

δράσης θα υλοποιηθούν ενημερωτικές και επιμορφωτικές δράσεις για προπονητές και προπονήτριες, διοικητικά στελέχη αθλητικών συλλόγων, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής και άλλα πρόσωπα που δραστηριοποιούνται σε αθλητικούς χώρους, με έμφαση στην αναγνώριση περιστατικών σεξισμού, παρενόχλησης ή κακοποίησης, στην καλλιέργεια ασφαλών και συμπεριληπτικών αθλητικών περιβαλλόντων και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την πρόληψη και τη διαχείριση σχετικών περιστατικών.

Δράση 6.5: Έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Η δράση αφορά την ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης στις πολιτικές και τα προγράμματα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την πράσινη μετάβαση στην Περιφέρεια Κρήτης. Αναγνωρίζοντας ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης επηρεάζουν διαφορετικά γυναίκες και άνδρες, ιδίως σε τομείς όπως η υγεία, η εργασία, η αγροτική οικονομία, η φροντίδα και η ανθεκτικότητα των τοπικών κοινοτήτων, η δράση στοχεύει στην ενίσχυση της ενημέρωσης, της συμμετοχής και της ενδυνάμωσης των γυναικών στις πολιτικές περιβαλλοντικής προστασίας και βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η υλοποίηση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών δράσεων για την κλιματική αλλαγή και τις έμφυλες διαστάσεις της, η ανάδειξη καλών πρακτικών γυναικείας συμμετοχής σε δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας και πράσινης καινοτομίας, καθώς και η ενίσχυση της συμμετοχής σε πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, την κυκλική οικονομία και την πράσινη επιχειρηματικότητα. Επίσης, θα ενισχυθεί η συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, περιβαλλοντικούς φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να αναδειχθεί η συμβολή των γυναικών στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και στην προώθηση βιώσιμων και ανθεκτικών τοπικών κοινωνιών.

<u>Άξονας Προτεραιότητας 7</u>: Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα–Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη.

Ο Άξονας 7 στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων στην υγεία που σχετίζονται με το φύλο, την ταυτότητα/έκφραση φύλου και τον σεξουαλικό προσανατολισμό, με έμφαση στην πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση (γυναικολογικοί καρκίνοι, καρκίνος μαστού, HPV), στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, στην υποστήριξη ευάλωτων ομάδων (μονογονεϊκές, άνεργες, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, φροντίστριες), στη

μείωση των ανισοτήτων στη διαχείριση του πόνου και στη δημιουργία συμπεριληπτικών υπηρεσιών για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα. Ιδιαίτερη μέριμνα θα δίνεται και στις ανάγκες των ηλικιωμένων γυναικών, ιδίως σε ζητήματα πρόσβασης στην πρόληψη, στη διάγνωση, στη φροντίδα και στην κοινωνική υποστήριξη.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις τομεακές πολιτικές	**6.1 Ασφαλείς και Συμπεριληπτικοί Πολιτιστικοί Χώροι**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Πολιτισμού & Αθλητισμού / Μουσεία & Πολιτιστικοί Χώροι / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: % πολιτιστικών χώρων που υιοθετούν κατευθυντήριες οδηγίες, αριθμός χώρων που εφαρμόζουν ορατή πολιτική μηδενικής ανοχής, % χώρων με ορισμένο/η υπεύθυνο/η ασφάλειας, % συμμετεχόντων/ουσών, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ενσωμάτωση του Πρωτοκόλλου στους Κανονισμούς Λειτουργίας/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.2 Safe Services – Safe Events – Safe Spaces	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Πολιτισμού & Αθλητισμού / Μουσεία & Πολιτιστικοί Χώροι / Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: % εκδηλώσεων που εφαρμόζουν το Πρωτόκολλο, αριθμός εκδηλώσεων που φέρουν τη σήμανση, % Δήμων, μουσείων & πολιτιστικών χώρων που υιοθετούν το Πρωτόκολλο, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.3 Βιωματικά εργαστήρια παραστατικών τεχνών	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Διεύθυνση Πολιτισμού & Αθλητισμού Δήμοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εργαστηρίων που υλοποιούνται ετησίως, γεωγραφική κάλυψη ανά ΠΕ, αριθμός συμμετεχόντων/ουσών, % συμμετοχής γυναικών και κοριτσιών, % συμμετοχής ατόμων από ευάλωτες, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων/στάσεων, θετική ανατροφοδότηση	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.4 Safe Sport	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Συναρμόδιες Διευθύνσεις / Δήμοι / Φορείς Κοινωνίας των Πολιτών / Αθλητικά Σωματεία & Χώροι αθλητισμού	2026–2028	Ποσοτικοί:% αθλητικών σωματείων που υιοθετούν Κώδικα Δεοντολογίας / Πολιτική Μηδενικής Ανοχής, % δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων που εφαρμόζουν βασικό πρωτόκολλο προστασίας, αριθμός σωματείων που ορίζουν με υπεύθυνο/η Προστασίας Αθλητών/τριών, % προπονητών/τριών που παρακολουθούν επιμόρφωση, αριθμός ενημερωτικών δράσεων για γονείς και αθλητές/τριες, % αθλητών/τριών που ενημερώνονται, ύπαρξη μηχανισμού αναφοράς	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ενσωμάτωση του Πρωτοκόλλου στους Κανονισμούς Λειτουργίας/έρευνα ερωτηματολογίου
	6.5 Έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δήμοι / Πανεπιστήμιο Κρήτης / Πολυτεχνείο Κρήτης / Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας / Περιβαλλοντικοί Φορείς / Φορείς της Κοινωνίας των	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός δράσεων, αριθμός συμμετεχουσών/συμμετεχόντων, αριθμός φορέων. Ποιοτικοί: αύξηση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την έμφυλη διάσταση της κλιματικής αλλαγής, ανάδειξη καλών πρακτικών	10.000-20.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/έρευνα ερωτηματολογίου

Δράση 7.1: Περιφερειακή καμπάνια πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης για τους γυναικολογικούς καρκίνους, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τη μυοσκελετική υγεία «Νωρίς είναι καλύτερα».

Η δράση αφορά την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης περιφερειακής καμπάνιας ενημέρωσης, πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης που εστιάζει σε σημαντικά ζητήματα υγείας των γυναικών, όπως οι γυναικολογικοί καρκίνοι, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τα προβλήματα μυοσκελετικής υγείας. Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης των γυναικών σχετικά με τη σημασία της πρόληψης, των τακτικών προληπτικών εξετάσεων και της έγκαιρης διάγνωσης, συμβάλλοντας στη βελτίωση της υγείας και της ποιότητας ζωής τους. Η καμπάνια θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, νοσοκομεία, Δήμους, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, προκειμένου να ενισχυθεί η πρόσβαση σε αξιόπιστη πληροφόρηση και να διευκολυνθεί η παραπομπή των γυναικών σε προληπτικούς ελέγχους και υπηρεσίες υγείας. Στο πλαίσιο της δράσης θα οργανωθούν ενημερωτικές ημερίδες και εκδηλώσεις, θα αναπτυχθεί ενημερωτικό

υλικό και θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις ευαισθητοποίησης στις τοπικές κοινότητες, με στόχο τη διάδοση της γνώσης σχετικά με τα συμπτώματα, τους παράγοντες κινδύνου και τις δυνατότητες πρόληψης και θεραπείας των συγκεκριμένων νοσημάτων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην προσέγγιση γυναικών που διαμένουν σε απομακρυσμένες ή αγροτικές περιοχές, καθώς και γυναικών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως γυναίκες με αναπηρία, οι μετανάστριες, οι προσφύγισσες και οι γυναίκες της κοινότητας Ρομά. Το πρόγραμμα θα λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες ηλικιωμένων γυναικών, ιδιαίτερα όταν συντρέχουν συνθήκες εξάρτησης, φροντίδας, απομόνωσης ή πολλαπλών διακρίσεων.

Δράση 7.2: Ένταξη της έμφυλης οπτικής στην ψυχική υγεία-υποστήριξη της ψυχικής υγείας των γυναικών.

Η δράση στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πρόληψης, ενημέρωσης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης για την ενίσχυση της ψυχικής υγείας των γυναικών, λαμβάνοντας υπόψη τις βιολογικές, κοινωνικές και έμφυλες παραμέτρους που επηρεάζουν την ψυχική τους ευημερία σε διαφορετικά στάδια της ζωής τους. Η δράση εστιάζει στις ψυχοσωματικές μεταβολές και στις κοινωνικές πιέσεις που συνδέονται με την εγκυμοσύνη και τη λοχεία, την επιλόχειο κατάθλιψη και τις αγχώδεις διαταραχές της περιγεννητικής περιόδου, την εμμηνόπαυση και τις ορμονικές μεταβολές, το χρόνιο άγχος και την επαγγελματική εξουθένωση, τη φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων ή ατόμων με αναπηρία και τη διαχείριση των πολλαπλών κοινωνικών και οικογενειακών ρόλων.

Η δράση θα δίνει ιδιαίτερη έμφαση και στις ανάγκες γυναικών μέσης ηλικίας, ιδίως 45+, οι οποίες αντιμετωπίζουν σύνθετες προκλήσεις που συνδέονται με την εμμηνόπαυση, τη μετάβαση στον κύκλο ζωής, τη φροντίδα εξαρτώμενων μελών και την εργασιακή ανασφάλεια, μέσω ομάδων ενδυνάμωσης, ψυχοεκπαίδευσης και υποστήριξης για άγχος, κατάθλιψη και εξάντληση.

Δράση 7.3: Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για τα έμφυλα στερεότυπα στον πόνο και στη διάγνωση.

Η δράση αφορά την υλοποίηση στοχευμένων επιμορφωτικών παρεμβάσεων για επαγγελματίες υγείας με στόχο την αναγνώριση και αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων και της ασυνείδητης μεροληψίας που επηρεάζουν την αξιολόγηση του πόνου, τη διαγνωστική διαδικασία και τη συνολική ποιότητα της φροντίδας. Διεθνείς μελέτες έχουν αναδείξει ότι οι γυναίκες συχνά βιώνουν καθυστερημένη διάγνωση ή υποεκτίμηση των συμπτωμάτων τους, ιδιαίτερα σε πεδία όπως τα καρδιαγγειακά νοσήματα, ο χρόνιος πόνος ή τα αυτοάνοσα νοσήματα, γεγονός που συνδέεται με κοινωνικά στερεότυπα και ελλείψεις στην εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας σχετικά με τη διάσταση του φύλου στην ιατρική πρακτική. Στο πλαίσιο της δράσης θα

υλοποιηθούν επιμορφωτικά εργαστήρια και εκπαιδευτικές συνεδρίες για επαγγελματίες υγείας, τα οποία θα εστιάζουν στην κατανόηση της έμφυλης διάστασης στην υγεία, στην αναγνώριση προκαταλήψεων που μπορεί να επηρεάζουν τη διαγνωστική κρίση και στη βελτίωση της επικοινωνίας με ασθενείς χωρίς στερεοτυπικές αντιλήψεις ή υποτιμητικές στάσεις.

Στο πλαίσιο του Άξονα θα αναπτυχθούν παρεμβάσεις αναγνώρισης, στήριξης και ενδυνάμωσης άτυπων φροντιστριών, με έμφαση στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη, στην ενημέρωση για τα δικαιώματα τους και τις διαθέσιμες υπηρεσίες, στην ανακούφισή τους από το βάρος της φροντίδας, καθώς και στην ενίσχυση δικτύων αλληλοϋποστήριξης.

Δράση 7.4: Συμπεριληπτικές και ασφαλείς υπηρεσίες υγείας για τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.

Η δράση αφορά στην ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένου πλαισίου καλών πρακτικών για τη διασφάλιση συμπεριληπτικών, προσβάσιμων και ασφαλών υπηρεσιών υγείας για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, με έμφαση στον σεβασμό της ταυτότητας και έκφρασης φύλου και της μη στιγματιστικής φροντίδας, μέσω της διαβούλευσης με ΛΟΑΤΚΙ+ οργανώσεις. Η δράση στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων στην πρόσβαση στην υγεία, στην καταπολέμηση των διακρίσεων και στη δημιουργία περιβάλλοντος φροντίδας που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα και την επιστημονικά τεκμηριωμένη πρακτική. Επιπροσθέτως, θα αναπτυχθεί Οδηγός Καλών Πρακτικών, με κατευθυντήριες γραμμές για μη στιγματιστική λήψη ιστορικού, την ορθή χρήση ονομάτων και αντωνυμιών και τη διαχείριση ευαίσθητων δεδομένων και σεμινάρια και δράσεις ευαισθητοποίησης για τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου.

Η επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας θα βασιστεί σε ειδικές θεματικές που αφορούν ζητήματα φυλομετάβασης, με στόχο την παροχή ασφαλούς, τεκμηριωμένης, μη στιγματιστικής και δικαιωματικά προσανατολισμένης φροντίδας.

Δράση 7.5: Συμπεριληπτική και ευαισθητοποιημένη φροντίδα υγείας και κοινωνική φροντίδα με την οπτική του φύλου.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος επιμόρφωσης και οργανωτικής ενδυνάμωσης για επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας, με στόχο την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πρακτικές φροντίδας και την προώθηση υπηρεσιών που είναι συμπεριληπτικές, ισότιμες και απαλλαγμένες από διακρίσεις. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν στοχευμένα επιμορφωτικά εργαστήρια, τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά, τα οποία θα καλύπτουν θεματικές όπως η κατανόηση των έμφυλων ανισοτήτων στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα, η αναγνώριση και

αντιμετώπιση προκαταλήψεων και στερεοτύπων στην επαγγελματική πρακτική, η αποτελεσματική και συμπεριληπτική επικοινωνία με ωφελούμενους και ωφελούμενες διαφορετικών κοινωνικών ομάδων, καθώς και η ανάπτυξη πρακτικών που διασφαλίζουν την αξιοπρέπεια, την εμπιστευτικότητα και την ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες. Επίσης, προβλέπεται η υλοποίηση προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών/τριών (train-the-trainers), με στόχο τη δημιουργία ενός βιώσιμου μηχανισμού διάχυσης γνώσης και ενδυνάμωσης των επαγγελματιών. Τέλος, το πλαίσιο της δράσης θα διερευνηθεί, επίσης, η δυνατότητα αξιοποίησης της προσέγγισης της κοινωνικής συνταγογράφησης, μέσω της οργανωμένης παραπομπής και διασύνδεσης επιζωσών/επιζώντων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας με υπηρεσίες και φορείς υγείας, κοινωνικής φροντίδας και κοινοτικής υποστήριξης. Η προσέγγιση αυτή στοχεύει στην ολιστική ενδυνάμωση, την ασφαλή διασύνδεση των γυναικών με τους διαθέσιμους πόρους και τη βελτίωση της συνολικής τους ευημερίας.

Δράση 7.6: Αναπαραγωγική υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός.

Η δράση αφορά την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ενημέρωσης, πρόληψης και υποστήριξης για την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των γυναικών και των κοριτσιών, με έμφαση στην ισότιμη πρόσβαση σε αξιόπιστη πληροφόρηση, σε υπηρεσίες υγείας και στον σεβασμό των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων. Στόχος της δράσης είναι η ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών ώστε να μπορούν να λαμβάνουν ενημερωμένες και ελεύθερες αποφάσεις σχετικά με το σώμα, τη γονιμότητα και τον οικογενειακό τους προγραμματισμό, σε ένα περιβάλλον που προάγει την ισότητα, την αξιοπρέπεια και την αυτονομία, απαλλαγμένο από διακρίσεις, κοινωνικό στίγμα και έμφυλες προκαταλήψεις. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν ενημερωτικές παρεμβάσεις που απευθύνονται στη σχολική, πανεπιστημιακή και ευρύτερη κοινότητα, με στόχο την ενίσχυση της γνώσης γύρω από ζητήματα όπως οι μέθοδοι αντισύλληψης, η πρόληψη των σεξουαλικώς μεταδιδόμενων νοσημάτων, η σημασία της τακτικής ιατρικής παρακολούθησης και η καταπολέμηση μύθων και παραπληροφόρησης που σχετίζονται με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία. Παράλληλα, η δράση περιλαμβάνει την ανάπτυξη ψηφιακής εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, καθώς και συνεργασίες με φορείς υγείας, εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να ενισχυθεί η πρόσβαση σε αξιόπιστη πληροφόρηση και υπηρεσίες υποστήριξης.

Στόχος	Δράση	Αρμόδιο Τμήμα / Συνεργαζόμενοι Φορείς	Χρονικό Πλαίσιο	Βασικοί Δείκτες Απόδοσης (Ποσοτικοί & Ποιοτικοί)	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης	Παρατηρήσεις / Παρακολούθηση
Έμφυλη ισότητα στην υγεία και στην κοινωνική φροντίδα – Πρόληψη, πρόσβαση, φροντίδα και συμπερίληψη	**7.1 Περιφερειακή καμπάνια πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης «Νωρίς είναι καλύτερα»**	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Περιφέρεια Κρήτης / Δομές ΠΦΥ / Νοσοκομεία / Δήμοι / Ιατρικοί Σύλλογοι / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ενημερωτικών δράσεων, συμμετεχουσών γυναικών, συνεργαζόμενων φορέων και παραπομπών για προληπτικούς ελέγχους, ποιοτικοί: βελτίωση ενημέρωσης και στάσεων απέναντι στην πρόληψη.	10.000-20.0000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	7.2 Ένταξη της έμφυλης οπτικής στην ψυχική υγεία	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Δομές Ψυχικής Υγείας / Νοσοκομεία / Δήμοι / Κοινωνικές Υπηρεσίες / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός δράσεων ενημέρωσης και υποστήριξης, αριθμός συμμετεχουσών, ποιοτικοί: ενίσχυση γνώσεων και θετική αξιολόγηση.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση
	7.3 Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για τα έμφυλα στερεότυπα στον πόνο και στη διάγνωση	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / 7η ΥΠΕ / Δομές Υγείας / Ιατρικοί Σύλλογοι / Νοσοκομεία / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός σεμιναρίων και επαγγελματιών υγείας που επιμορφώνονται, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων και ενσωμάτωση της έμφυλης οπτικής.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου
	7.4 Συμπεριληπτικές και ασφαλείς υπηρεσίες υγείας για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές Υγείας / ΛΟΑΤΚΙ+ οργανώσεις / Νοσοκομεία / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός εκπαιδεύσεων και επαγγελματιών που συμμετέχουν, ποιοτικοί: ανάπτυξη οδηγού καλών πρακτικών, βελτίωση γνώσεων/στάσεων	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου
	7.5 Συμπεριληπτική και ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο φροντίδα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές Υγείας / Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ / Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός επιμορφώσεων και επαγγελματιών που συμμετέχουν, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων και ανάπτυξη εργαλείων εφαρμογής.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου
	7.6 Αναπαραγωγική υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός	Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας / Δομές Υγείας / Νοσοκομεία / Δήμοι / Πανεπιστήμιο Κρήτης / ΕΛΜΕΠΑ/ Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών	2026–2028	Ποσοτικοί: αριθμός ενημερωτικών δράσεων και συμμετεχουσών, ποιοτικοί: βελτίωση γνώσεων για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία.	5.000-10.000 ευρώ ανά έτος	Ίδιοι πόροι Περιφέρειας / Εθνικά & Ευρωπαϊκά Προγράμματα	Ετήσια απολογιστική έκθεση/ έρευνα ερωτηματολογίου

7. Συμπεράσματα

Το «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων της Περιφέρειας Κρήτης 2026-2028» συγκροτεί ένα ολοκληρωμένο, συνεκτικό και εφαρμόσιμο πλαίσιο πολιτικής για την προώθηση της έμφυλης ισότητας, την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας και την οριζόντια ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις δημόσιες πολιτικές. Αξιοποιώντας την εμπειρία των προηγούμενων Περιφερειακών Σχεδίων Δράσης, τις ανάγκες που τεκμηριώθηκαν από δεδομένα και αιτήματα φορέων, καθώς και τις εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας, το Σχέδιο μεταφράζει στρατηγικούς στόχους σε συγκεκριμένους άξονες προτεραιότητας και δράσεις με σαφή προσανατολισμό και δυνατότητα παρακολούθησης.

Η διάρθρωση του Σχεδίου σε επτά άξονες προτεραιότητας επιτρέπει στοχευμένες παρεμβάσεις σε κρίσιμους τομείς: πρόληψη στερεοτύπων και διακρίσεων, αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στον δημόσιο χώρο και στη σχολική κοινότητα, ενδυνάμωση και κατάρτιση επαγγελματιών πρώτης γραμμής, προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην εργασία, την ηγεσία και την πολιτική, καθώς και θεσμική ενίσχυση εργαλείων gender mainstreaming. Παράλληλα, ενσωματώνει την οπτική του φύλου σε τομεακές πολιτικές (πολιτισμός, αθλητισμός, υπηρεσίες/εκδηλώσεις) και αναδεικνύει την υγεία και την κοινωνική φροντίδα ως πεδία με ιδιαίτερες έμφυλες ανισότητες που απαιτούν εξειδικευμένες παρεμβάσεις.

Η επιτυχία του Σχεδίου προϋποθέτει ισχυρή διατομεακή συνεργασία, συνεχή συντονισμό και ουσιαστική συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης, των Δ.ΕΠ.ΙΣ., της σχολικής κοινότητας, των δομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, των πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων και της κοινωνίας των πολιτών. Κρίσιμη συνιστώσα αποτελεί η συστηματική παρακολούθηση μέσω δεικτών, οι ετήσιες αναφορές προόδου και οι μηχανισμοί ανατροφοδότησης, ώστε το Σχέδιο να λειτουργεί ως δυναμικό εργαλείο δημόσιας πολιτικής που αναπροσαρμόζεται βάσει ευρημάτων, αναδυόμενων αναγκών και αξιολόγησης αποτελεσμάτων.

Με το παρόν Σχέδιο Δράσης, η Περιφέρεια Κρήτης επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος έμφυλης ισότητας, ασφάλειας, συμπερίληψης και κοινωνικής συνοχής, με πολιτικές που προστατεύουν τα δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών, δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των ανδρών, ενισχύουν την πρόληψη και παράγουν απτό κοινωνικό αποτύπωμα για τις γυναίκες, τα κορίτσια και όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου. Η υλοποίηση των δράσεων και η

διατήρηση των αποτελεσμάτων μετά το 2028 θα αποτελέσουν βάση για έναν σταθερό, διαρκή περιφερειακό μηχανισμό πολιτικών ισότητας, με συνέχεια, λογοδοσία και βιωσιμότητα.